

Skład zespołu ds. Strategii Rozwoju Pieszyc

Przewodniczący: *Mirosław Obal - Burmistrz*

Koordynator: *Sylwia Orlińska*

Członkowie zespołu:

1. *Kazimierz Wrona – Skarbnik*
2. *Danuta Kaczor – Radna*
3. *Małgorzata Fiks – Radna*
4. *Beata Czerniejewska – Radna*
5. *Piotr Stanik – Radny*
6. *Krzysztof Galiak – Radny*
7. *Wojciech Bośka – Radny*
8. *Arkadiusz Zaruski – UM Pieszycy*
9. *Patrycja Pytlak – UM Pieszycy*
10. *Paweł Brzozowski – UM Pieszycy*

WSTĘP

Samorząd terytorialny zgodnie z art. 163 Konstytucji RP wykonuje zadania publiczne, niezastrzeżone przez Konstytucję lub ustawy dla organów innych władz publicznych. Działanie to powinno zapewnić harmonijny rozwój regionu, co ma szczególne znaczenie w ustawodawstwie Unii Europejskiej. Rada Regionów Europy ma za zadanie tworzenie warunków dla wyrównywania dysproporcji pomiędzy regionami. Ważna rola przypada w tym procesie samorządom lokalnym na poziomie gminy. Art. 7 ustawy o samorządzie gminnym precyzuje podstawowe zadania z zakresu zaspokajania potrzeb wspólnoty¹.

Przekazanie części uprawnień władzy centralnej na szczebel samorządu terytorialnego powoduje, że część odpowiedzialności za jakość naszego życia spoczywa w rękach władz gminnych, powiatowych i regionalnych. Przyjęcie tej odpowiedzialności przez władze lokalne rodzi potrzebę efektywnego i kreatywnego zarządzania zasobami poszczególnych jednostek samorządu terytorialnego, tak aby ich wykorzystanie przyczyniało się do jak najlepszego zaspokajania zbiorowych potrzeb mieszkańców oraz kreowania warunków do wszechstronnego indywidualnego rozwoju. Kreowanie tego rozwoju nie jest możliwe bez rzetelnej oceny aktualnego stanu spraw społecznych, gospodarczych i ekologiczno – przestrzennych oraz przemyślanego wytyczenia

¹ Dz.U. 1990 Nr 16 poz. 95 z późniejszymi zmianami.

- 1) *ładu przestrzennego, gospodarki nieruchomościami, ochrony środowiska i przyrody oraz gospodarki wodnej (plany zagospodarowania, warunki zabudowy, spis obiektów, mapy).*
- 2) *gminnych dróg, ulic, mostów, placów oraz organizacji ruchu drogowego,*
- 3) *wodociągów i zaopatrzenia w wodę, kanalizacji, usuwania i oczyszczania ścieków komunalnych, utrzymania czystości i porządku oraz urządzeń sanitarnych, wysypisk i unieszkodliwiania odpadów komunalnych, zaopatrzenia w energię elektryczną i ciepłą oraz gaz*
- 4) *lokalnego transportu zbiorowego (transport dzieci do szkół, komunikacja między sołectwami)*
- 5) *ochrony zdrowia (ośrodki zdrowia, pomoc medyczna, organizacja w przypadku katastrof)*
- 6) *pomocy społecznej, w tym ośrodków i zakładów opiekuńczych,*
- 7) *gminnego budownictwa mieszkaniowego, (mieszkania socjalne, budownictwo społeczne)*
- 8) *edukacji publicznej (przedszkola, szkoły podstawowe, zajęcia pozaszkolne),*
- 9) *kultury, w tym bibliotek gminnych i innych instytucji kultury oraz ochrony zabytków i opieki nad zabytkami,*
- 10) *kultury fizycznej i turystyki, w tym terenów rekreacyjnych i urządzeń sportowych, (plac zabaw, świetlice wiejskie, boiska sportowe, baseny)*
- 11) *targowisk i hal targowych,*
- 12) *zieleni gminnej i zadrzewień,*
- 13) *cmentarzy gminnych,*
- 14) *porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli oraz ochrony przeciwpożarowej i przeciwpowodziowej, w tym wyposażenia i utrzymania gminnego magazynu przeciwpowodziowego,*
- 15) *utrzymania gminnych obiektów i urządzeń użyteczności publicznej oraz obiektów administracyjnych,*
- 16) *polityki prorodzinnej, w tym zapewnienia kobietom w ciąży opieki socjalnej, medycznej i prawnej (żłobki, przedszkola i zajęcia pozaszkolne)*
- 17) *wspierania i upowszechniania idei samorządowej,*
- 18) *promocji gminy,*
- 19) *współpracy z organizacjami pozarządowymi,*
- 20) *współpracy ze społecznościami lokalnymi i regionalnymi innych państw.*

pożądanych kierunków rozwoju na najbliższe lata. Niezwykle istotne jest przy tym zachowanie spójności strategicznych celów i programów formułowanych na poziomie gminy, miasta i regionu z polityką krajową i UE.

Tworzenie strategii, wspartej wieloletnim planowaniem, określa drogę do wyznaczonego celu. Strategia ma służyć efektywnemu, długookresowemu zarządzaniu zasobami, ich przekształcaniu w powszechnie akceptowane przez mieszkańców wartości. Każdy obszar kraju posiada swoją specyfikę, każda jednostka samorządowa musi określić swój cel sama. Dobra strategia powinna mieć charakter integracyjny nie tylko w stosunku do mieszkańców, ale też i organizacji pozarządowych oraz jednostek administracji publicznej wszystkich szczebli działających na danym terenie. Z kolei strategia uniwersalna, zawierająca wszystkie możliwe aspekty rozwoju nie będzie narzędziem walki konkurencyjnej. Można postawić pytanie - gdzie ta konkurencja? Przecież samorząd to nie przedsięwzięcie komercyjne! Ale ów samorząd pełniąc rolę służebną wobec mieszkańców musi konkurować co najmniej w dwóch obszarach:

- wewnątrz** – stworzyć warunki, w których ludzie będą chcieli działać na jej terenie bardziej, niż gdzie indziej. Ideałem jest osiągnięcie harmonii pomiędzy oczekiwaniami mieszkańców, a jakością usług świadczonych przez gminę;
- na zewnątrz** – pokazać inwestorom i gestorom funduszy wspierających zrównoważony rozwój, że wydanie ich na tym terenie jest korzystniejsze, niż gdzie indziej. Działania w tym obszarze skupiają się na uzyskiwaniu kolejnych przewag konkurencyjnych nad otoczeniem.

Opracowanie niniejszego dokumentu oparto na koncepcji planowania zrównoważonego rozwoju lokalnego *Agenda 21*,² a spowodowane było bezpośrednio następującymi potrzebami:

- identyfikacji zjawisk pozytywnych i negatywnych zachodzących w sferze społecznej, gospodarczej i ekologiczno – przestrzennej miasta,
- uzyskania konsensusu, co do najważniejszych kierunków działań administracji,
- ustalenia priorytetów działań gminnych jednostek organizacyjnych,
- doskonalenia metod zarządzania gminą, związana z optymalizacją efektywności wykorzystania wszystkich jego zasobów,
- zbudowania programu zrównoważonego rozwoju, opartego na współpracy mieszkańców, organizacji społecznych oraz władz samorządowych.

Przyjęta formuła tworzenia strategicznego planu zadań miasta, zakładała szeroki współdziałanie przedstawicieli rozmaitych środowisk miasta Pieszyce poprzez wyrażenie swojej opinii w ankiecie skierowanej bezpośrednio do mieszkańców. Plan ten powstał z konieczności racjonalizacji wykorzystania wszystkich zasobów (finansowych, organizacyjnych, ludzkich), jakimi dysponują władze lokalne miasta. Ponieważ potrzeb jest znacznie więcej, niż środków do ich zaspokojenia, stąd konieczne stało się ustalenie odpowiednich priorytetów w celu wyeliminowania przypadkowości w podejmowaniu decyzji wdrożeniowych. Planowanie strategiczne zadań było procesem twórczym, który określił główne obszary problemowe gminnej wspólnoty samorządowej oraz wytyczył główne kierunki niezbędnych działań na najbliższe dziesięć lat.

² Dokumenty *Agenda 21* opracowano i przyjęto do realizacji przez grupę 179 państw członkowskich Organizacji Narodów Zjednoczonych na konferencji *Earth Summit* (Szczyt Ziemi) zorganizowanej w Rio de Janeiro w 1992 r.u

W toku prac nad strategią zrealizowano następujące zadania:

- opracowano raport o stanie społeczno-ekonomicznym miasta Pieszycy,
- przeprowadzono analizę wielowymiarową SWOT dla miasta,
- przeprowadzono analizę przyczynowo – skutkową w odniesieniu do kluczowych zjawisk o charakterze negatywnym, poszukując ich źródeł,
- sformułowano podstawowe cele rozwoju gminnej wspólnoty samorządowej,
- opracowano metody wdrażania i realia finansowe,
- zaproponowano listę kluczowych projektów strategicznych.

Niniejsza strategia rozwoju wymagać będzie okresowej aktualizacji ze względu na szybko zachodzące przemiany społeczne i gospodarcze, które w znacznym stopniu określają realne możliwości realizacji określonych w niniejszym dokumencie projektów i zadań. Aktualizacja strategicznego planu zadań miasta będzie przeprowadzana w powiązaniu z pracami planistycznymi prowadzonymi przez inne jednostki rządowe i samorządowe funkcjonujące na obszarze miasta. A dodatkowo ukierunkowana będzie na okazje pozyskania środków pozabudżetowych na jej finansowanie.

Dokument został opracowany przy wybitnym wkładzie władz miasta, samorządowców oraz osób związanych z jednostkami wyspecjalizowanymi (policja, straż pożarna, szpital, dom pomocy społecznej, pracownicy urzędu gminy). Dzięki ich zrozumieniu tematu i zaangażowaniu, strategia rozwoju miasta Pieszycy mogła stać się nowoczesnym dokumentem o europejskim standardzie. Należą się im szczególne słowa podziękowania.

Tadeusz Gospodarek
Instytut Funduszy Europejskich

Spis treści

SKŁAD ZESPOŁU DS. STRATEGII ROZWOJU PIESZYCY	1
WSTĘP	2
SPIS TREŚCI	5
1. PODSTAWOWE ZAŁOŻENIA	7
2. METODYKA PRAC NAD STRATEGIĄ	10
3. ROLA STRATEGII ROZWOJU WSRÓD DOKUMENTÓW PLANISTYCZNYCH SZCZEBŁA GMINNEGO	12
4. ZGODNOŚĆ Z ZEWNĘTRZNYMI DOKUMENTAMI	13
5. PODSTAWOWE INFORMACJE O GMINIE PIESZYCE	15
5.1. POŁOŻENIE	15
5.2. LUDNOŚĆ	16
5.3. RYS HISTORYCZNY	17
5.4. ŚRODOWISKO PRZYRODNICZE	18
5.4.1 Położenie, ukształtowanie terenu i warunki geologiczne	19
5.4.2 Gleby	20
5.4.3 Lasy	20
5.4.5 Wody powierzchniowe	22
5.4.6 Wody podziemne w Pieszycach	22
5.4.7 Klimat	23
6. ANALIZA STANU OBECNEGO	25
6.1. SYTUACJA DEMOGRAFICZNA I SPOŁECZNA	25
6.1.2 Bezrobocie i popyt na pracę	27
6.1.3 Sytuacja mieszkaniowa	28
6.1.5 Opieka zdrowotna	30
6.1.6 Bezpieczeństwo	30
6.1.7 Kultura, sport i turystyka	30
6.1.8 Oświata i edukacja	31
6.1.9 Problemy alkoholowe i uzależnień	31
6.2. SYTUACJA GOSPODARCZA	34
6.2.1 Rolnictwo	36
6.3. SYTUACJA W ZAKRESIE SFERY PRZESTRZENNEJ	37
6.3.1 Stan środowiska naturalnego	38
6.3.2 Infrastruktura techniczna	40
6.3.3 Drogi	42
6.4. SYTUACJA FINANSOWA MIASTA PIESZYCE	42
6.4.1 Prognoza zmian sytuacji społeczno-ekonomicznej Polski	42
6.4.2 Prognoza finansowa dla miasta Pieszycy na lata 2008 - 2013	43
6.4.3 Zdolność kredytowa gminy w latach 2008 - 2013	49
7. ANALIZA STRATEGICZNA	51
7.1. CZYNNIKI DETERMINUJĄCE MACIERZ SWOT I TOWS	51
7.1.1 Mocne strony	51
7.1.2 Słabe strony	52
7.1.3 Zagrożenia w otoczeniu	53
7.1.4 Okazje w otoczeniu	55

7.2.	ANALIZA STRATEGICZNA MODELU SWOT	57
7.2.1.	czynniki o wartościach maksymalnych.....	57
7.2.2.	Czynniki o wagach minimalnych.....	59
7.2.3.	Średnie wartości czynników	60
7.2.4.	Analiza Strategiczna Wag	60
7.2.5.	Wskaźniki analizy strategicznej wag czynników	61
7.3.	MACIERZ SWOT	61
8.	KIERUNKI I CELE ROZWOJU	63
9.	MISJA I WIZJA ROZWOJU MIASTA PIESZYCE.....	66
9.1.	ANKIETA SPOŁECZNA	66
9.1.1.	Najbardziej istotne działania.	67
9.1.2.	Najistotniejsze wydatki.....	68
9.1.3.	Czytelność oceny strategii przez mieszkańców	69
9.1.4.	Jak finansować strategię bez obniżenia poziomu życia.....	70
9.1.5.	Bezpośrednie informacje na temat poziomu życia.	71
9.2.	WNIOSKI WYNIKAJĄCE Z ANKIETY	75
9.3.	ANALIZA DLA SFERY GOSPODARCZEJ	76
9.3.1.	Środowisko gospodarcze.....	76
9.3.2.	Wsparcie dla przedsiębiorczości.....	76
9.3.3.	Dostęp do kapitału	77
9.3.4.	Domena infrastruktury.....	77
9.4.	SFERA PRZESTRZENNA – DOMENA ŚRODOWISKA	78
9.4.1.	Ochrona środowiska	79
9.4.	SFERA SPOŁECZNA I ZASOBÓW LUDZKICH	79
9.4.1.	Zasoby ludzkie.....	80
10.	WDRAŻANIE STRATEGII.....	81
10.1.	PRIORYTET DZIAŁAŃ W SFERZE GOSPODARKI	81
10.2.	PRIORYTETY DZIAŁAŃ W SFERZE PRZESTRZENNEJ	84
10.3.	PRIORYTETY DZIAŁAŃ W SFERZE SOCJALNEJ I ZASOBÓW LUDZKICH.....	86
10.4.	METODY WDRAŻANIA I MONITORINGU	88
10.4.1.	Zespół ds. wdrażania strategii i monitoringu.	88
10.4.2.	Monitoring strategii	88
10.4.3.	Faza wdrażania zadań strategicznych	89
10.4.4.	Faza krótkoterminowych skutków wdrożenia projektu.	89
10.5.	SPOSOBY MONITOROWANIA I OCENY STRATEGII MIASTA.....	89
10.5.1.	Faza realizacji zadań	90
10.5.2.	Faza oddziaływania krótkookresowego	90
10.5.3.	Faza monitoringu długofalowego i oceny.....	91
10.6.	PUBLIC RELATIONS STRATEGII MIASTA PIESZYCE.....	91
10.7.	ZMIANY W DOKUMENCIE	92
11.	ANKIETY, KARTA PROGRAMU, INDEKSY I SPISY	93
11.1.	ANKIETA STRATEGII ROZWOJU MIASTA PIESZYCE	93
11.2.	KARTA PROGRAMU STRATEGII ROZWOJU MIASTA NA LATA 2007 – 2015.....	96
11.3.	INDEKSY I SPISY.....	97
11.3.1.	Spis tabel.....	97
11.3.2.	Spis rysunków.....	98

1. PODSTAWOWE ZAŁOŻENIA

Uznając strategię za podstawowy akt planistyczny, będący punktem odniesienia dla dokumentów operacyjnych na poziomie gminy, którymi są: Plan zagospodarowania przestrzennego, Plan rozwoju lokalnego, Wieloletni plan inwestycyjny, strategię sektorowe oraz również wypowiedzi mieszkańców miasta udzielone w ankiecie, strategia rozwoju miasta Pieszycy powinna uwzględniać:

- podnoszenie poziomu życia i bezpieczeństwa mieszkańców,
- pobudzanie aktywności gospodarczej i tworzenie miejsc pracy,
- podnoszenie poziomu konkurencyjności i innowacyjności gospodarki miasta,
- zachowanie wartości środowiska kulturowego i przyrodniczego,
- kształtowanie i utrzymanie ładu przestrzennego,
- rozwój i kształtowanie tożsamości lokalnej.

Celem dokumentu jest wskazanie kierunków rozwoju gospodarczego i infrastrukturalnego, spójnych z celami Dolnego Śląska, a określonymi w strategii rozwoju województwa dolnośląskiego do roku 2020³ oraz Regionalnym planie operacyjnym⁴. Ma on stanowić także narzędzie do znalezienia sposobów poprawy warunków życia mieszkańców miasta Pieszycy i narzędzie dla władz samorządowych przy podejmowaniu uchwał.

***Miasto Pieszycy miejscem wygodnego i bezpiecznego życia
zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju regionalnego***

Zgodnie z podstawowym dokumentem Unii Europejskiej – „Sustainable Urban Development”, który określa 24 podstawowe dyrektywy wskazujące kluczowe obszary problemowe, na których powinny koncentrować się władze lokalne dążąc do osiągnięcia zrównoważonego rozwoju, każda strategia powinna być związana merytorycznie z pojęciem „zrównoważonego rozwoju”.

W Polsce oficjalna definicja pojawiła się w 1997 r. w znowelizowanej ustawie z dnia 31 stycznia 1980 r. o ochronie i kształtowaniu środowiska, a następnie w ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska.

Przez rozwój zrównoważony rozumie się „taki rozwój społeczno-gospodarczy, w którym następuje proces integrowania działań politycznych, gospodarczych i społecznych, z zachowaniem równowagi ekologicznej oraz trwałości podstawowych procesów przyrodniczych, w celu zagwarantowania możliwości zaspokajania podstawowych potrzeb poszczególnych społeczności lub obywateli zarówno współczesnego pokolenia, jak i przyszłych pokoleń”.

Dotychczasowe doświadczenia planistyczne pokazują trudności wdrażania zasad zrównoważonego rozwoju w praktyce planowania. Wynikają one często z niejednoznacznego rozumienia i definiowania pojęcia „rozwój zrównoważony”. Konkretyzacji definicji próbuje się dokonywać przez ustalanie mierzalnych zasad oraz określanie kwantyfikatorów (wskaźników),

³ Strategia Rozwoju Województwa Dolnośląskiego do 2020 r.u – Załącznik do Uchwały Nr XLVIII/649/2005 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 30 listopada 2005 r.u

⁴ http://rpo.dolnyslask.pl/index.php?option=com_content&task=blogcategory&id=11&Itemid=5

umożliwiających ocenę stopnia realizacji tych zasad i rozwój w czasie obowiązywania strategii. Przyjmuje się na ogół następujące zasady:

1) wynikające z celów rozwoju zrównoważonego:

- poprawa warunków życia mieszkańców,
- uwzględnianie interesów obecnego i przyszłych pokoleń,
- sprawiedliwość między i wewnątrzgeneracyjna w dostępie do środowiska i innych szans rozwoju,

2) dotyczące sposobów realizacji celów zrównoważonego rozwoju:

- odtwarzanie zasobów odnawialnych,
- substytucja zasobów nieodnawialnych,
- zachowanie różnorodności biologicznej,
- emitowanie takich ilości zanieczyszczeń, które środowisko jest w stanie przyjąć i zneutralizować.

3) dotyczące opracowania i wdrażania koncepcji rozwoju:

- podejście kompleksowe, ale z koncentracją na kluczowych problemach,
- planowanie zintegrowane,
- wielowariantowość rozwiązań koncepcji planistycznych,

4) dotyczące planowania przekształceń zagospodarowania:

- dostosowywanie zagospodarowania do uwarunkowań przyrodniczych i kulturowych,
- zachowanie właściwych proporcji między terenami biologicznie czynnymi i zabudowanymi, minimalizacja uciążliwości zagospodarowania,
- koncentracja zagospodarowania.

Podstawowe znaczenie dla opracowania strategii zrównoważonego rozwoju ma identyfikacja najistotniejszych w danej jednostce terytorialnej problemów, wynikających z funkcjonowania systemu społeczeństwo – gospodarka – środowisko przyrodnicze. Największą trudnością jest przełamanie ujęć „sektorowych”, będących efektem podziału nauk na poszczególne dyscypliny i podziału działalności gospodarczej na poszczególne branże. Do przełamywania ujęć sektorowych przyczynia się myślenie kategoriami strategii (polityki) rozwoju. Szczególne znaczenie przy tworzeniu strategii w nowoczesnym ujęciu jest podejście projektowe, eliminujące anonimowość wykorzystania środków finansowych na rzecz mierzalnych efektów długofalowego oddziaływania.

Planowanie strategiczne jest procesem wyboru długofalowych celów oraz ustalania programów realizacji konkretnych zadań, w którym określone są sposoby osiągania wyróżnionych celów i wdrożeń wybranych programów. Procesowi temu można przypisać następujące cechy:

- odległy horyzont czasowy (zwykle średniego zasięgu),
- kompleksowość przy jednoczesnej selekcji problematyki,
- koncentracja środków, zwiększająca efektywność podejmowania działań,
- tworzenie ram dla planowania operacyjnego oraz dokumentów operacyjnych,
- ciągłość planowania i monitoring w czasie,
- uspołecznienie procesu.

Strategia rozwoju miasta Pieszycy została opracowana zgodnie z przedstawionymi powyżej zasadami. Jest to spójny dokument, stanowiący dobrą podstawę średnioterminowego planowania

operacyjnego oraz przygotowania studiów wykonalności projektów inwestycyjnych, z pakietu zadań priorytetowych, określonych w planie rozwoju lokalnego oraz wieloletnim planie inwestycyjnym.

Pałac w Pieszycach

2. METODYKA PRAC NAD STRATEGIĄ

Metodyka prac nad strategią miasta Pieszycy oparta została o standard macierzy logicznej LFA⁵ zalecany przez agendy Komisji Europejskiej do opracowań tego typu. Powołano horyzontalny zespół ds. tworzenia strategii, wdrożono szeroko pojętą konsultację społeczną, poprzez wprowadzenie ankiety otwartej, adresowanej do całego społeczeństwa miasta. Aktywny udział w procesie pracowników Urzędu Miejskiego, jako liderów grup tematycznych, umożliwił wypracowanie cząstkowych analiz i harmonogramów zadań strategicznych, z których wybrano najbardziej istotne dla zrównoważonego rozwoju. Oczekiwania mieszkańców wykraczają poza zakres możliwości ich realizacji przez gminę. Niestety ustawa o samorządzie gminnym określa sztywne ramy kompetencyjne, które zawężają zakres działań strategicznych. Dodatkowymi ograniczeniami są zasady finansowania, określone ustawą o finansach publicznych⁶ oraz priorytety funduszy strukturalnych, zwłaszcza RPO dla Województwa Dolnośląskiego na lata 2007-2013⁷.

Strategiczne planowanie zadań to proces wymagający wysiłku głównie po stronie pracowników gminnych jednostek organizacyjnych, a także współpracy z samorządami regionalnymi powiatu oraz gmin ościennych. Bardzo ważnym elementem tego procesu jest także uzyskanie społecznego konsensusu, co do priorytetów w praktyce funkcjonowania gminnych jednostek organizacyjnych.

Zespół horyzontalny ds. strategii rozwoju miasta Pieszycy, do którego zadań należało przygotowanie analizy uwarunkowań rozwojowych miasta (SWOT) oraz sformułowanie dyspozycji dotyczących kluczowych obszarów problemowych (obszarów koncentracji strategicznych działań), uzyskał bezpośrednie wypowiedzi od rozmaitych środowisk społecznych i zawodowych miasta w sprawach dotyczących najbardziej pożądanых działań.

Podjęmując decyzję o przystąpieniu do prac nad strategicznym planem zadań, władze gminy przyjęły założenie, że jego treść powinna uwzględniać nie tylko wyniki specjalistycznych prac analitycznych, ale także czerpać z bogatego doświadczenia osób związanych prywatnie lub zawodowo ze sprawami miasta Pieszycy. Zgodnie z przyjętymi zasadami metodycznymi, Burmistrz zaprosił do udziału w pracach zespołu horyzontalnego przedstawicieli rozmaitych środowisk społecznych i zawodowych, którzy zadeklarowali zainteresowanie i wolę współpracy.

Istotnym elementem procesu dialogu strategicznego była ankieta skierowana do mieszkańców, do przeprowadzenia której Urząd Miejski w Pieszcach zaangażował osoby bezrobotne, zarejestrowane w Powiatowym Urzędzie Pracy. Proces zakończył się pełnym sukcesem organizacyjnym, dając próbę ponad 700 głosów w sprawach kluczowych, których weryfikacja umożliwiła przyjęcie hipotezy o losowości próby.

⁵ Logical Frame Approach (metoda macierzy logicznej), znana również pod innymi nazwami w zmodyfikowanych wersjach: GOPP (Goal Oriented Project Planning) oraz ZOPP (niemiecki wariant – Zielorientierte Projectplanung).

⁶ Ustawa o finansach publicznych Dz.U.03.15.148

⁷ <http://www.rpo.dolnyslask.pl/>

ETAP 1: GROMADZENIE I OPRACOWYWANIE DANYCH O GMINIE

- Powołanie horyzontalnego zespołu ds. tworzenia Strategii rozwoju miasta Pieszycy.
- Wyznaczenie wśród pracowników Urzędu Gminy osób odpowiedzialnych za koordynowanie działań służących opracowaniu zadań częściowych.
- Opracowanie struktury dokumentu „Diagnoza stanu społeczno-ekonomicznego miasta Pieszycy” – przygotowanie ankiety skierowanej do mieszkańców miasta.
- Przeprowadzenie szkoleń dla zespołu horyzontalnego oraz pracowników gminnych jednostek organizacyjnych.
- Gromadzenie i opracowywanie merytoryczne informacji źródłowych do „Diagnozy stanu społeczno-ekonomicznego miasta Pieszycy”.
- Opracowanie danych z ankiety na poziomie wstępnym. Przekazanie danych burmistrzowi do analizy.
- Kompilacja materiałów oraz opracowanie redakcyjne tekstu „Diagnoza stanu społeczno-ekonomicznego miasta Pieszycy”.

ETAP 2: ANALIZA UWARUNKOWAŃ ROZWOJU GMINY

- Opracowanie formularzy do analizy uwarunkowań rozwojowych (SWOT).
- Dystrybucja formularzy do przeprowadzenia analiz częściowych SWOT w sektorach organizacyjnych gminy i podległych jednostkach wyspecjalizowanych.
- Szkolenie członków zespołu horyzontalnego i odpowiedzialnych za wykonanie analiz SWOT częściowych.
- Sesja strategiczna, poświęcona przeprowadzeniu analizy uwarunkowań rozwojowych miasta (SWOT).
- Przeprowadzenie analizy przyczynowo-skutkowej na podstawie wyników analizy SWOT – wybór najistotniejszych czynników oraz powiązań.
- Konsolidacja wielowymiarowa analiz częściowych i opracowanie wyników.

ETAP 3: FORMUŁOWANIE STRATEGICZNYCH PLANÓW DZIAŁANIA

- Ustalenie formatu dokumentu „Strategia rozwoju miasta Pieszycy”.
- Opracowanie strategicznych programów i działań na podstawie wyników wcześniej przeprowadzonych analiz.
- Weryfikacja treści strategicznego planu zadań miasta Pieszycy.
- Wprowadzanie korekt i ostateczne opracowanie redakcyjne treści strategicznego planu zadań miasta Pieszycy.
- Opracowanie projektu uchwały Rady Gminy Pieszycy w sprawie przyjęcia Strategii rozwoju miasta Pieszycy.
- Uchwalenie Strategii rozwoju miasta Pieszycy przez Radę Gminy.

3. ROLA STRATEGII ROZWOJU WSRÓD DOKUMENTÓW PLANISTYCZNYCH SZCZEBLA GMINNEGO.

Strategia rozwoju miasta Pieszycy stanowi nadrzędny dokument planistyczny średniego horyzontu czasowego, w stosunku do dokumentów operacyjnych, jakimi są „Wieloletni plan inwestycyjny” oraz „Plan rozwoju lokalnego”. Relacje między różnymi dokumentami planistycznymi gminy przedstawiono na rys. 1

Rys. 1 Strategia rozwoju regionalnego w układzie dokumentów planistycznych gminy

Z punktu widzenia zarządzania gminą, strategia pozwala na ocenę realizacji celów długofalowych w czasie. Elementy szczegółowe (zadania inwestycyjne) priorytetów strategicznych, stanowią w konsekwencji podstawę Planu rozwoju lokalnego. Z punktu widzenia pozyskiwania wsparcia finansowego projektów inwestycyjnych przez fundusze strukturalne, jednostka samorządu terytorialnego powinna posiadać albo strategię, albo plan rozwoju lokalnego, w zależności od priorytetu. Ważnym elementem spójności dokumentacji jest korelacja pomiędzy strategią rozwoju, a studium wykonalności projektu inwestycyjnego, które stanowi element dokumentacji aplikacyjnej o dofinansowanie.

4. ZGODNOŚĆ Z ZEWNĘTRZNYMI DOKUMENTAMI

Strategiczne planowanie w jednostkach samorządu terytorialnego jest ważną częścią racjonalnego procesu podejmowania decyzji i istotnym elementem procesu planowania regionalnego. Ubieganie się o wsparcie lokalnych programów rozwojowych ze źródeł pozabudżetowych, wymaga od beneficjenta stworzenia dokumentacji planistycznej średniego horyzontu czasowego. Ustawa z dnia 12 maja 2000 r. o zasadach wspierania rozwoju regionalnego obszernie opisuje planowanie strategiczne na poziomie regionalnym, to jednak nie dostarcza żadnych wskazań metodycznych, określających zasady uczestnictwa gmin i powiatów w procesie programowania strategii i polityki rozwoju regionu. Istotnym elementem procesu wspierania zrównoważonego rozwoju kraju jest konieczność koordynacji zadań realizowanych przez administrację rządową i samorządową różnych szczebli. Kluczowe znaczenie ma osiągnięcie spójności strategicznych celów, określanych przez funkcjonujące na obszarze miasta gminne wspólnoty samorządowe - ze strategią powiatową.

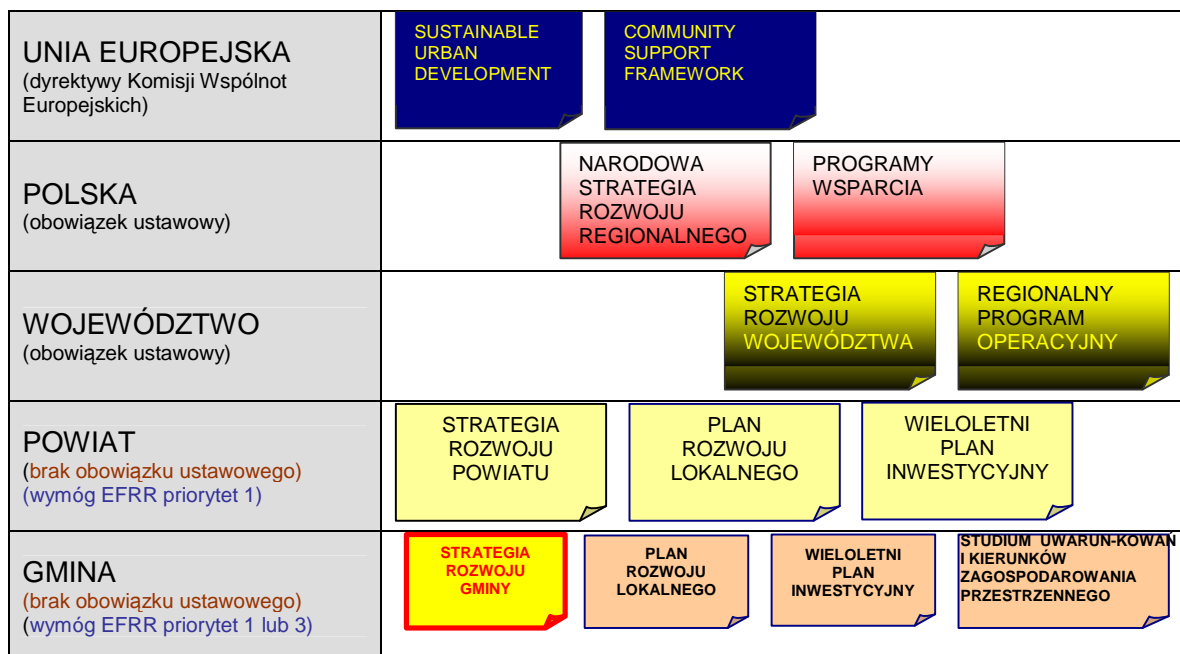
Rys. 2 Zewnętrzne uwarunkowanie strategii rozwoju miasta

Jak już wspomniano we wstępie, strategia rozwoju miasta nie jest dokumentem pozostającym w oderwaniu od zewnętrznych dokumentów stopnia nadrzędnego. Wynika to z zasad zrównoważonego rozwoju oraz logiki działania. Obrazowo uwarunkowanie zewnętrzne strategii można przedstawić jak na rys 3. Najważniejszymi dokumentami zewnętrznymi, z którymi zgodność strategii rozwoju miasta Pieszycy powinna być skorelowana, to:

- Strategia rozwoju powiatu dzierzoniowskiego.
- Regionalny program operacyjny (RPO) dla woj. dolnośląskiego na lata 2007-2013⁸

⁸ http://rpo.dolnyslask.pl/index.php?option=com_frontpage&Itemid=1

- Strategia rozwoju województwa dolnośląskiego do 2020 roku⁹
- Strategia Innowacji Województwa Dolnośląskiego¹⁰
- Dolnośląska Strategia Integracji Społecznej¹¹
- II polityka ekologiczna państwa¹²
- Spójna polityka strukturalnego rozwoju obszarów wiejskich i rolnictwa (2000-2006)¹³
- Narodowa strategia ochrony środowiska na lata 2000-2006¹⁴
- Narodowa strategia rozwoju regionalnego (2007-2013)¹⁵
- Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych¹⁶
- Natura 2000¹⁷
- Strategia Lizbońska¹⁸

Rys. 3 Układ hierarchiczny dokumentów planistycznych jednostek samorządu terytorialnego¹⁹

Powyższe dokumenty można znaleźć w Internecie na stronach rządowych oraz Urzędu Marszałkowskiego województwa dolnośląskiego.

⁹ http://www.umwd.pl/?strona=SRWD_prace

¹⁰ http://www.umwd.pl/?strona=DSI_TOC

¹¹ <http://www.umwd.pl/?strona=dops>

¹² www.mos.gov.pl/materialy_informacyjne/raporty_opracowania/polityka_ekologiczna_2003_2006.pdf

¹³ http://www.minrol.gov.pl/FileRepozytory/FileRepozytoryShowImage.aspx?item_id=10024

¹⁴ www.zefe.org/dokumenty/NarodowaStrategiaOchronySrodowiska.htm

¹⁵ <http://www.nsrr.gov.pl/NSRR+20072013>

¹⁶ http://www.mos.gov.pl/materialy_informacyjne/raporty_opracowania/kposk/index.shtml

¹⁷ <http://natura2000.mos.gov.pl/natura2000/pl/>

¹⁸ <http://www.pfsl.pl/news.php?id=140>

¹⁹ Community Support Framework (Podstawy wsparcia wspólnoty); Sustainable Urban Development (Zrównoważony rozwój miejski)

5. PODSTAWOWE INFORMACJE O GMINIE PIESZYCE

Rys. 4 Miasto Pieszycy na mapie Dolnego Śląska

5.1. Położenie

Rys. 5 Sąsiedztwo gminy Pieszycy

Gmina miejska Pieszycy leży w tzw. rowie podsudeckim, u podnóża północnych stoków Gór Sowich na wysokości od 200 - 1015 m n.p.m. (tereny zabudowane na wysokości 200-450 m n.p.m.). Południowo-zachodnia część miasta Pieszycy leży w Górach Sowich, a północno-wschodnia na Przedgórzu Sudeckim; obie części są ze sobą silnie powiązane krajobrazowo. Część terenów miasta leży w granicach Parku Krajobrazowego Gór Sowich.

Gmina usytuowana jest wzdłuż dróg na przecięciu: Jugowską i Walimską i należy do zespołu miast Dzierżoniów - Bielawa - Pieszycy. Cała jednostka administracyjna zajmuje około 63,6 km², co stanowi 0,32% województwa dolnośląskiego i 13 % powierzchni powiatu dzierzoniowskiego. Obszar ten zamieszkuje około 9 459 mieszkańców (2006 r.). Do gminy, oprócz miasta Pieszycy, należą 4 sołectwa: Kamionki, Piskorzów, Bratoszów, Rościszów.

Rys. 6 Sołectwa gminy Pieszycy (dzielnice miejskie o statusie sołectwa)

5.2 Ludność

Liczba mieszkańców gminy, wg danych na koniec 2006 r., wynosiła 9 459 osób, co stanowi około 9% ludności całego powiatu dzierzoniowskiego i 0,33% województwa dolnośląskiego. Gęstość zaludnienia jest stosunkowo wysoka i wynosi 149 osoby/km², co związane jest z bliskim sąsiedztwem miast Bielawa i Dzierżoniów. Wartość ta jest o prawie 3% wyższa w stosunku do średniej gęstości w województwie dolnośląskim (144 osoby/km²), ale niższa aż o 47% niż w powiecie dzierzoniowskim (219 osoby/km²).

Tabela 1 Populacja ludności w latach 2004-2006²⁰

Biologiczna struktura wieku	2004		2005		2006	
	osoba	% populacji	osoba	% populacji	osoba	% populacji
0-5 lat	534	5,58	512	5,38	478	5,05
6-14 lat	1 031	10,77	977	10,26	981	10,37
15-19 lat	715	7,47	692	7,27	633	6,69
20-59/64 lat	5 651	59,01	5 734	60,21	5 765	60,95
> 60/65 lat	1 645	17,18	1 608	16,89	1 602	16,94
Ogółem	9 576	100,00	9 523	100,00	9 459	100,00

Analizując strukturę wiekową ludności gminy Pieszycy w latach 2004-2006 (Tabela 1 i 2) można stwierdzić, że ogólna liczba mieszkańców nie ulega znaczącym zmianom. W stosunku do roku 2004 liczba ludności gminy Pieszycy ta spadła o 1,22%. Występuje jednak trend malejący z bardzo niekorzystną strukturą wiekową. Znacząco spada liczba dzieci oraz młodzieży, co stanowi złą perspektywę demograficzną na lata przyszłe, zwłaszcza że młodzi respondenci ankiety wskazują na chęć emigracji z terenu gminy. Obserwowany jest przyrost liczby osób w wieku produkcyjnym co powodować będzie znaczącą presję na nowe miejsca pracy na terenie gminy.

²⁰ Źródło GUS – Dane regionalne

Tabela 2 *Struktura populacji według funkcjonalności wiekowej*

Funkcjonalna struktura wieku 2004 - 2006		kobiety		mężczyźni		ogółem	
		osoba	% populacji	osoba	% populacji	osoba	% populacji
2004	Wiek przedprodukcyjny	954	10,0	1 025	10,7	1 979	20,7
	Wiek produkcyjny	2 860	29,9	3 092	32,3	5 952	62,2
	Wiek poprodukcyjny	1 189	12,4	456	4,8	1 645	17,2
	Ogółem	5 003	52,2	4 573	47,8	9 576	100,0
2005	Wiek przedprodukcyjny	901	9,5	983	10,3	1 884	19,8
	Wiek produkcyjny	2 910	30,6	3 121	32,8	6 031	63,3
	Wiek poprodukcyjny	1 162	12,2	446	4,7	1 608	16,9
	Ogółem	4 973	52,2	4 550	47,8	9 523	100,0
2006	Wiek przedprodukcyjny	875	9,3	949	10,0	1 824	19,3
	Wiek produkcyjny	2 908	30,7	3 125	33,0	6 033	63,8
	Wiek poprodukcyjny	1 163	12,3	439	4,6	1 602	16,9
	Ogółem	4 946	52,3	4 513	47,7	9 459	100,0

Na podstawie danych z tabeli 2, prognoza demograficzna na lata 2007-2013 jest stabilna. Liczba osób w wieku produkcyjnym utrzyma się na poziomie 2006 roku przy braku wzrostu liczby

osób w wieku poprodukcyjnym. Niekorzystnym zjawiskiem będzie niż demograficzny objawiający się malejącą liczbą dzieci i młodzieży. To może spowodować konieczność działań optymalizacji w oświacie, w kierunku wykorzystania zasobów dla innych celów, np. reorientacji zawodowej lub płatnej edukacji nadobowiązkowej.

 Rys. 7 *Pałac w Pieszycach*

5. 3. *Rys historyczny*

Na przestrzeni wieków osada wchodziła w skład różnych państw, zamieszkiwana była przez różne narody. Prawdopodobnie powstała w XIII wieku. Pierwsza pisana wzmianka o wsi Pieszycy pochodzi z 1258. Historyczna nazwa Pieszycy – Peterswald wskazuje na kolonizacyjną genezę. W pierwszej połowie XIV stulecia Pieszycy były już dużą wsią. Jak podają dokumenty, posiadały między innymi murowany dwór, kościół, folwark oraz liczne młyny,

nie wspominając o gospodarstwach chłopskich. Na początku XVIII wieku dobra pieszyckie nabył w całości Bernhard von Mohrenthal. Za jego rządów w Pieszycach nastąpił szybki rozwój tkactwa. W XIX wieku Pieszycy znane są jako silny ośrodek tkactwa. W 1828 r. wieś posiadała 560 przędzalników oraz 280 tkaczy. Pierwsze fabryki tekstylne pojawiły się w następnym stuleciu. Pieszycy z początku XX wieku były dość nietypową wsią. Obok ponad stu gospodarstw chłopskich funkcjonowało tu czternaście fabryk włókienniczych.

Po zakończeniu II Wojny Światowej miasto, tak jak i cały Dolny Śląsk zostało przyłączone do państwa polskiego. 29 października 1945 roku wprowadzono polską nazwę naszego miasta – Piotrolesie. W lipcu 1947 roku Piotrolesie stało się już na stałe Pieszycami, które 22 lipca 1962 roku otrzymały prawa miejskie.

Upadek przemysłu lekkiego w Polsce, a zwłaszcza na Dolnym Śląsku, spowodował poważne perturbacje na rynku pracy w Pieszycach, których skutki obserwowane są do dzisiaj.

5.4. Środowisko przyrodnicze

Miasto Pieszycy położona jest w bardzo korzystnym otoczeniu przyrodniczym w obrębie trzech mezoregionów: północno-wschodnia część gminy leży w Obniżeniu Podsudeckim a

Rys. 8 Góry Sowie (fot. UM)

południowo-zachodnia w Górach Sowich, natomiast miasto Pieszycy leży w Kotlinie Dzierżoniowskiej. Obszar leśny w obrębie miejscowości Kamionki jest obszarem szczególnej ochrony systemu Europejskiej Sieci Ekologicznej „Natura 2000”²¹, a część gminy leży w strefie zwykłej ochrony Natura 2000²². Stwarza to szczególne warunki rozwoju gminy poprzez wykorzystanie zasobów środowiska. Jest to jeden z najmocniejszych czynników strategicznych, który nie jest aktualnie w pełni wykorzystany, ponieważ wymaga znaczących nakładów inwestycyjnych. Ta doskonała lokalizacja generuje istotne okazje, które na razie są długotrwałe w czasie i nie wydaje

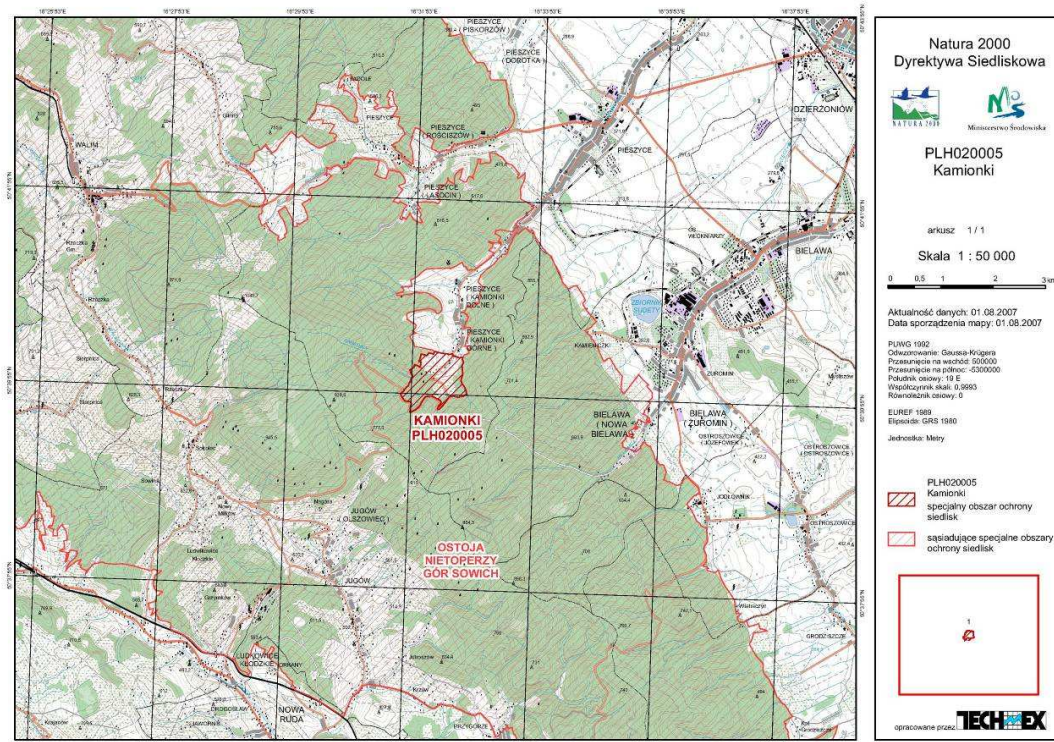
się, aby ich znaczenie gwałtownie spadło. Są przy tym możliwe do wykorzystania przy realizacji praktycznej strategii rozwoju. Wykorzystanie walorów środowiska naturalnego w otoczeniu Pieszyc powinno stanowić jedną z osi rozwoju gminy.

²¹ <http://natura2000.mos.gov.pl/natura2000/pl/?s=42>

²² <http://natura2000.mos.gov.pl/natura2000/pl/foto.php?typ=mapy&dir=../natura2000/dane/mapy/&name=Kamionki&kod=PLH020005&nu=1&n=1>

5.4.1 Położenie, ukształtowanie terenu i warunki geologiczne.

Maksymalne deniwelacje te-renu wynoszą około 762,1 m. Jest to różnica wysokości pomiędzy najwyższym szczytem Gór Sowich - Wielką Sową (1014,8 m n.p.m.), a obniżeniem terenu w dolinie Kłomnicy w północnej części (252,7 m n.p.m.). W północno-wschodniej części gminy dominują formy denudacyjne w postaci równin denudacyjnych, pokryw stożków piedmontowych oraz rumoszy skalnych. Lokalnie w rejonie miasta Pieszycy i Piskorzowa występują formy pochodzenia lodowcowego wykształcone w formie wysoczyzn morenowych płaskiej i falistej.

Rys. 9 Mapa obszaru Natura 2000 PLH020005 Pieszycy-Kamionki [źródło: MOS]

Południowo-zachodnia część gminy położona na obszarze Gór Sowich zbudowana jest z grzbietów zaokrąglonych zwartych z zaznaczającymi się łagodnie przełęczami. Partie szczytowe gór tworzą formy o rozległych kopulastych zarysach typowych dla rzeźby w starych obszarach krystalicznych. Naturalne odsłonięcia skalne są stosunkowo rzadkie i ograniczają się do zboczy szeroko i głęboko wciętych dolin rzecznych. Na omówione wyżej formy nakładają się dna dolin rzecznych współczesnych rzek tj. Kamionki, Kłomnicy oraz pozostałych dopływów Piławy.

5.4.2. Gleby

Na obszarze gminy Pieszycy gleby i przypowierzchniowe grunty zostały lokalnie zmodyfikowane procesami antropogenicznymi. W rejonach, w których te procesy nie wystąpiły, gleby zostały wykształcone jako opadowo-glejowe i płowe, opadowo-glejowe oraz brunatne właściwe, a w rejonach dolin rzecznych jako mady rzeczne. Pod względem bonitacyjnym grunty orne znajdujące się na obszarze gminy należą do klas IVa, IVb i V. Rolniczo przydatnymi są w przewadze tereny przedgórskie. Na obszarze sowiogórskim grunty rolniczo przydatne występują głównie w dolinie Pieszyczego Potoku (Kamionki) i są niskiej jakości. W części podgórskiej przeważa kompleks pszenno-dobry, z mniejszym udziałem pszenno-wadliwego, w części sowiogórskiej (Kamionki) przeważa kompleks użytków zielonych średnich lub słabych. Dominującym typem genetycznym gleb są pseudobielice, z wyraźnie mniejszym udziałem brunatnych właściwych lub wylugowanych; gleby te rozwinęły się w większości na glinach średnich pylastych. Średni wskaźnik produktywności gruntów ornych wynosi 85,9 pkt. a zatem przydatność rolnicza gleb ornych jest wysoka.

Ze strategicznego punktu widzenia, dzisiejsza produkcja rolnicza musi być oparta o gospodarkę wysokotowarową i wyspecjalizowaną. Gleby gminy wskazują na takie możliwości, ale struktura agrarna stanowi czynnik słaby SWOT, możliwy do zmiany w wyniku wdrożenia założeń strategicznych.

5.4.3 Lasy

Lasy i grunty leśne gminy Pieszycy zajmują 2 672 ha, w tym większość jest administrowana przez Lasy Państwowe. Zarząd nad lasami ma Nadleśnictwo Świdnica (Obręb Bielawa). Główny obszar pokryty lasem znajduje się w zachodniej części miasta, na obszarze Gór Sowich, w granicach Parku Krajobrazowego Gór Sowich, natomiast na terenach podgórskich występuje niewiele lasów. Park Krajobrazowy Gór Sowich w większości porastają dolnoreglowe lasy: świerkowe, bukowe z domieszką brzoź, modrzewia i sosny. Zachowały się też nieliczne ostoje jodły. Najwyższe fragmenty grzbietu Gór Sowich porasta bór świerkowy regla górnego. Niestety lasy te zostały prawie całkowicie zniszczone wskutek klęski ekologicznej spowodowanej emisjami przemysłowymi. Osłabione drzewostany zostały zaatakowane następnie przez

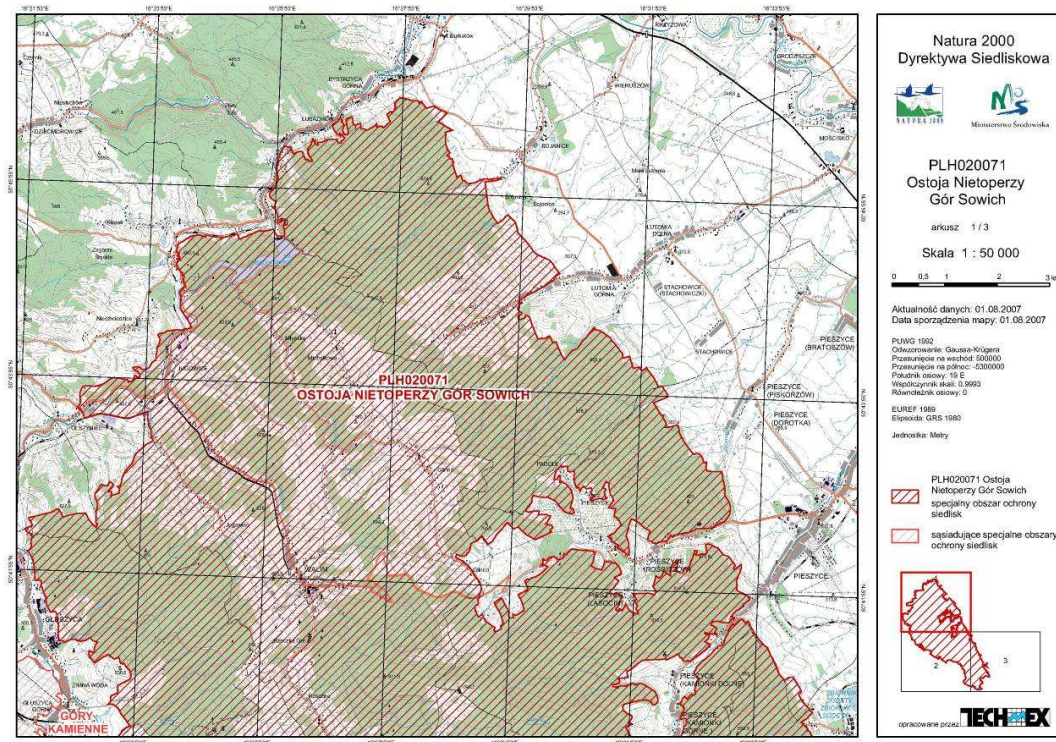

szkodniki. Najsilniej zagrożone są zbiorowiska borów wysokogórskich oraz praktycznie już zniszczone lasy łęgowe na terasach zalewowych rzek.

Bogaty skład gatunkowy roślin obserwuje się w rejonie Parku Krajobrazowego Gór Sowich. Stosunkowo bogate jest tu runo leśne, masowo występuje borówka czernica, narecznica samcza i szczawik zajęczy. Ponadto marzanka wonna, kostrzewa olbrzymia, szczyr trwały i śmiełek pogięty. Bogatszy skład gatunkowy

pojawia się niżej, w bardziej wilgotnych miejscach, gdzie rośnie m. in. kopytnik pospolity, czosnek niedźwiedzi, czerniec gronkowy, żywiec cebulkowy, żywiec dziewięciolistny, a także przenet purpurowy, czyściec leśny, prosownica rozpięchła, gajowiec żółty, sałatnik leśny. Uroku dodają chronione: wawrzynek wilczełyko i lilia złotogłów.

Rys. 10 Mapa obszaru Natura 2000 – „Ostoja nietoperzy Gór Sowich” [źródło MOS]

Świat zwierzęcy lasów okolic Pieszyc nie odbiega od występującego w całych Górach Sowich. Występują tu dość licznie muflony, stanowiące charakterystyczny element fauny Gór Sowich. Osobliwością świata zwierzęcego jest stanowisko nietoperzy (obszar szczególnej ochrony

Natura 2000²³). Gatunki chronione, występujące w Górach Sowich to m.in.: traszka górska, zwyczajna i grzebieniasta, salamandra plamista, grzebiuszka ziemna, ropucha zielona, ropucha zwyczajna, żaba wodna i żaba moczarowa, jaszczurki zwinka i żyworodna, padalec zwyczajny, zaskroniec i żmija, jeleń, popielica.

Ze strategicznego punktu widzenia, posiadanie obszarów leśnych, objętych programem Natura 2000 stanowi z jednej strony cenny zasób naturalny, niestety jest on mało użyteczny z punktu widzenia inwestycji w infrastrukturę turystyczną. W tym kontekście objęcie obszaru Gór Sowich programem Natura 2000 stanowi dla niniejszej strategii zagrożenie zewnętrzne.

5.4.5 Wody powierzchniowe

Zasoby wód powierzchniowych na terenie całego powiatu dzierzoniowskiego są dość ubogie, czego powodem jest górzyste ukształtowanie terenu, charakteryzujące się szybkim odpływem wód powierzchniowych.

Głównym ciekim gminy jest Pieszycycki Potok - odwadniający środkową część zboczy Gór Sowich. W części źródłiskowej tworzą go liczne, drobne potoki wypływające na wysokości 800 - 900 m, w lasach bukowych regla dolnego. Za główny ciek źródłiskowy uważa się Kamionek. Płynie on głęboko wciętą doliną, która dopiero przed samym ujściem zwęża się w wąski wąwóz, nieco powyżej - na Kamionku znajduje się niewielki, malowniczy wodospad. Właśnie na Kamionku i na Pieszycyckim Potoku znajdują się ujęcia wody pitnej dla mieszkańców miasta Pieszycy. Okolice ujęć wód pitnych stanowią strefy ochronne podlegające szczególnej ochronie w ramach systemu Natura 2000.

Drugim ważnym ciekim jest Potok Kłomnica, lewy dopływ Piławy, który w rejonie gminy przepływa przez Rościszów i Piskorzów. Źródła potoku usytuowane są na północnym zboczu Wielkiej Sowy. Długość potoku wynosi ok. 15,5 km, wraz z lewymi dopływami odwadnia on znaczny fragment pn. – wsch. zboczy Gór Sowich. Do ważniejszych dopływów Potoku Kłomnica należą: Sowi Potok, Graniczny Potok i Bielica. Zlewnią wód płynących przez gminę Pieszycy jest rzeka Piława, prawobrzeżny dopływ Bystrzycy.

Istniejące zasoby wód powierzchniowych nadają się do realizacji projektów małej retencji, która mogłaby z jednej strony poprawić bilans wodny gminy, jak również zostać powiązana z projektami tworzenia atrakcji rekreacyjnych.

5.4.6. Wody podziemne w Pieszycach

Wody podziemne stanowią jeden z elementów naturalnego obiegu wody w przyrodzie. Powstają przede wszystkim wskutek infiltracji części wód opadowych i powierzchniowych w głąb ziemi. Ze względu na znaczne zasoby oraz wysoką jakość są bardzo ważnym źródłem zaopatrzenia w wodę pitną. Stąd też niepokoić powinna zaobserwowana tendencja do obniżania się poziomu wód gruntowych w Pieszycach. Gmina czerpie wodę pitną z piętra wodonośnego czwartorzędu. Jest to główny i najpowszechniej wykorzystywany zbiornik wód podziemnych w tej części województwa.

²³ <http://natura2000.mos.gov.pl/natura2000/pl/media.php?KodOstoi=PLH020071&NazwaOstoi=Ostojka%20Nieterperzy%20Gór%20Sowich>

Globalne zasoby wodne pokrywają istniejące potrzeby ludności i gospodarki w tym zakresie. Jednakże ich nierównomierne rozłożenie w czasie i przestrzeni oraz stan jakości wód, powodują trudności w zaopatrzeniu w wodę niektórych części gminy. Na terenie gminy znajduje się sześć ujęć wód podziemnych - pięć na terenie miasta Pieszycy i jedno w Kamionkach.

Ponieważ w 1732 roku odkryto w Pieszcach wody mineralne (ponownie wzmianka z roku 1774) istnieją teoretyczne przesłanki ponownego ich pojawienia się w przyszłości.

Niestety, zwodociągowanie gminy jest niewystarczające. Stanowi to czynnik słabości SWOT i jednocześnie zagrożenie dla realizacji celów związanych z pozyskaniem inwestorów i poprawy jakości życia. Strategicznie program zaopatrzenia miasta Pieszycy w wodę pitną stanowi jeden z głównych programów.

5.4.7. Klimat

Na terenie gminy Pieszycy, średnia roczna temperatura powietrza wynosi na obszarze przedgórskim 7-8°C, a w górach obniża się wraz ze wzrostem wysokości terenu do 4-5°C. Średnia temperatura lipca (miesiąc najcieplejszy) wynosi na obszarze przedgórskim 16-17°C, a w części górskiej obniża się ze wzrostem wysokości do 12-13°C. Średnia temperatura stycznia (miesiąc najchłodniejszy) wynosi w części przedgórskiej od 2,5 do 3°C, a w wyżej położonych partiach gór od -3 do -4°C.

Przeważają wiatry z kierunku południowego i południowo – zachodniego, z największym nasileniem w okresie jesiennym. Średnia prędkość wiatru wynosi w części przedgórskiej 3,5-5,0 m/s, a w górach wzrasta do 5,0-7,5 m/s.

Opady są zróżnicowane i zależą od wysokości. Średnia roczna suma opadów wynosi: w części przedgórskiej 620-700 mm, w Rościszowie 805 mm, a w wyżej położonych partiach gór przekracza 900 mm. W półroczu letnim (V-X) opad obejmuje około 68% sum rocznych w części przedgórskiej, do 64,2% w Rościszowie; w częściach najwyżej położonych prawdopodobnie osiąga poniżej 60%. Maksymalna ilość opadów występuje w czerwcu i lipcu, a minimalna w grudniu.

Średnia maksymalna grubość pokrywy śnieżnej wynosi na obszarze przedgórskim 15-20 cm, a w górach wzrasta do 30 cm; najwyższe z maksymalnych grubości pokrywy śnieżnej osiągają 70-80 cm, a w górach 100-150 cm. Czas trwania pokrywy śnieżnej wynosi nieco ponad 60 dni, a w wyżej położonych partiach gór do 80 dni.

Najcieplejszym miesiącem jest lipiec, najzimniejszym styczeń. Okres wegetacyjny trwa w zależności od wysokości od ok. 210 dni w dolinach i obniżeniach do ok. 170 dni w partiach szczytowych.

Z punktu widzenia strategii rozwoju, warunki klimatyczne są korzystne dla rozwoju turystyki i rekreacji. Zaleganie przez 60 dni pokrywy śnieżnej w okolicach Wielkiej Sowy uzasadniają stworzenie znaczącego zasobu infrastruktury (wyciągi, trasy zjazdowe, kryte baseny, parkingi, hotele, łowiska ryb, trasy rowerowe, korty tenisowe i pola golfowe). Jednocześnie podgórski klimat z okresem wegetacji rzędu 200 dni sugeruje niekorzystne warunki dla uprawiania rolnictwa w formie niskotowarowej. Konieczne są w tej kwestii zmiany strukturalne na rzecz wyspecjalizowanych gospodarstw wielkotowarowych z przetwórstwem rolnym. Szansą może być tworzony makroregion Gór Sowich, obejmujący gminy wokół masywu z ich potencjałem.

Pieszycy Kamionki – Kościół pod wezwaniem Aniołów Stróżów.

6. ANALIZA STANU OBECNEGO

Sytuacja gospodarcza kraju przekłada się na obraz sytuacji w jego regionach. Podstawowym wskaźnikiem jest tu dochód brutto na jednego mieszkańca, stanowiący miernik aktywności ekonomicznej regionu lub obszaru statystycznego (NTS)^{24,25}. Dla Dolnego Śląska w roku 2002 wskaźnik ten wynosił 47,4 wobec 42,6 dla Polski. Dla bogatej Bawarii wskaźnik ten wynosi 158, a zamorskiej prowincji Gwinea Francuska 57²⁶. Aktualnie Polska przekroczyła poziom 50% średniej UE. Pomimo to dzieli nas kilkunastoletni dystans od Portugalii (GDP=70). Jest zatem szerokie pole do działań nad poprawą sytuacji w regionach i podregionach. Stanowi to ogromne wyzwanie dla władz samorządowych i zarządów lokalnych.

Eurostat w sposób precyzyjny definiuje pojęcie wskaźników zrównoważonego rozwoju, umożliwiając pomiar w długim okresie czasowym oraz dopasowując programy pomocowe do tego układu pomiarowego²⁷. Dobra strategia powinna odpowiadać temu układowi, umożliwiając planowanie kompatybilne z założeniami polityki regionalnej UE. Jednocześnie wybór odpowiedniego zestawu wskaźników, najbardziej istotnych dla danego podregionu umożliwia własną konstrukcję precyzyjnego monitoringu.

W tym kontekście analiza makroskopowa sytuacji miasta Pieszycy powinna być rozpatrywana według poniżej określonego układu tematycznego.

6.1. Sytuacja demograficzna i społeczna

Sytuację demograficzną miasta Pieszycy opisano w rozdziale 5.2. str. 16. W tej części przedstawiona zostanie analiza niektórych wskaźników, istotnych z punktu widzenia strategii rozwoju. W tabeli 3 pokazano następujące problemy

- Ilość osób w wieku nieprodukcyjnym przypadająca na ilość osób w wieku produkcyjnym, przekraczająca 50%.
- Ilość osób w wieku poprodukcyjnym przypadająca na ilość osób w wieku przedprodukcyjnym, przekraczająca 85%.

Wskaźnik ten stanowi zagrożenie w sensie analizy SWOT i grozi w latach kolejnych dodatkowym obciążeniem budżetu gminy.

²⁴ Główny Urząd Statystyczny <http://www.stat.gov.pl/>

²⁵ PKB (produkt krajowy brutto) według Eurostat (GDP) jest definiowany jako wartość wszystkich dóbr i usług produkowanych, pomniejszona o wartość dóbr i usług koniecznych do ich wytworzenia. Wskaźnik wartości PKB na jednego mieszkańca wyrażony w PPS (Purchasing Power Standards) jest odnoszony do średniej EU-25, stanowiącej wartość 100. Wskaźnik GDP obliczany jest dla krajów oraz regionów i stanowi jeden z podstawowych kwantyfikatorów zrównoważonego rozwoju.

²⁶

http://epp.eurostat.cec.eu.int/portal/page?_pageid=1996,39140985&_dad=portal&_schema=PORTAL&screen=detailref&language=en&product=SDI_MAIN&root=SDI_MAIN/sdi/sdi_ed/sdi_ed_inv/sdi_ed1130

²⁷

http://epp.eurostat.cec.eu.int/portal/page?_pageid=1996,45323734&_dad=portal&_schema=PORTAL&screen=welcomeref&open=/sdi/sdi_ed/sdi_ed_inv&language=en&product=SDI_MAIN&root=SDI_MAIN&scrollto=46

Tabela 3 Niektóre wskaźniki demograficzne [źródło GUS]

	j. miary	2006	2005
Wskaźnik obciążenia demograficznego			
ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	osoba	56,8	57,9
ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym	osoba	87,8	85,4
ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	osoba	26,6	26,7
Udział ludności wg ekonomicznych grup wieku w % ludności ogółem			
w wieku przedprodukcyjnym	%	19,3	19,8
w wieku produkcyjnym	%	63,8	63,3
w wieku poprodukcyjnym	%	16,9	16,9
Ludność wskaźniki statystyczne			
ludność na 1 km ²	osoba	149	150
kobiety na 100 mężczyzn	osoba	110	109
małżeństwa na 1000 ludności	para	4,8	4,4
urodzenia żywe na 1000 ludności	osoba	7,5	7,6
zgoni na 1000 ludności	osoba	11,7	10,9
przyrost naturalny na 1000 ludności	osoba	-4,2	-3,3

Tabela 4 Migracja według typu i kierunku dla gminy Pieszyce [GUS]

Migracje na pobyt stały wg typu, kierunku i płci migrantów		2006	2005
zameldowania			
ogółem	osoba	122	96
mężczyźni	osoba	56	40
kobiety	osoba	66	56
zagranica			
ogółem	osoba	3	2
mężczyźni	osoba	1	0
kobiety	osoba	2	2
wymeldowania			
ogółem	osoba	106	109
mężczyźni	osoba	40	48
kobiety	osoba	66	61
zagranica			
ogółem	osoba	12	2
mężczyźni	osoba	8	0
kobiety	osoba	4	2
saldo migracji			
ogółem	osoba	16	-13
mężczyźni	osoba	16	-8
kobiety	osoba	0	-5
zagranica			
ogółem	osoba	-9	0
mężczyźni	osoba	-7	0
kobiety	osoba	-2	0

Tabela 5 Migracja według typu i kierunku dla gminy Pieszycy [GUS]

Migracje na pobyt stały gminne wg typu i kierunku		2006	2005
zameldowania			
ogółem	osoba	125	98
miasta	osoba	96	75
wieś	osoba	26	21
zagranica	osoba	3	2
wymeldowania			
ogółem	osoba	118	111
miasta	osoba	88	87
wieś	osoba	18	22
zagranica	osoba	12	2

W tabelach 4 i 5 przedstawiono problem migracji w mieście Pieszycy. Ma on charakter marginalny w sensie globalnym. Problem ponad 100 wymeldowań rocznie z terenu gminy wymaga analizy w kategoriach wiekowych oraz zawodowych. Z punktu widzenia strategii i analizy SWOT problem migracji ma na dzień dzisiejszy znaczenie marginalne, jednak deklaracje mieszkańców w ankiecie na ten temat niebezpiecznie wysokim wskaźnikiem jest chęć wyjazdu ludzi młodych, co może w sposób istotny pogorszyć jeszcze złą sytuację demograficzną, pokazaną w tabeli 3.

6.1.2. Bezrobocie i popyt na pracę

W 2005 roku Główny Urząd Statystyczny zmienił formułę badania popytu na pracę, dostosowując ją do wymagań Eurostat, tak, aby ujednolicić to badanie pod względem treści i metody we wszystkich krajach unijnych. Wyniki ogólnokrajowe można w ten sposób przenieść na grunt gminy i do tego modelu dopasowywać programy walki z bezrobociem oraz ukierunkowaniem kształcenia.

Z wyników badań popytu na pracę w 2006 w Polsce²⁸ wynika, że:

- Najwięcej zagospodarowanych jak i wolnych miejsc pracy wystąpiło w sektorze prywatnym, w jednostkach dużych i prowadzących działalność w zakresie przetwórstwa przemysłowego głównie w regionie centralnym.
- Najliczniejsza grupa wakujących miejsc pracy przeznaczona była dla pracowników z wykształceniem zasadniczym zawodowym w grupie zawodowej robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy oraz z wykształceniem wyższym dla specjalistów.
- Najwięcej nowych miejsc pracy utworzono w sektorze prywatnym w jednostkach dużych prowadzących działalność w zakresie przetwórstwa przemysłowego, głównie w regionie centralnym.

Podobne tendencje obserwowane są w powiecie dzierzoniowskim i województwie dolnośląskim. Ponieważ monitoringu zapotrzebowania na pracę nie prowadzi się na poziomie gminy (NTS-5). Należy przyjąć, że te wskazania przekładają się również na miasto Pieszycy.

²⁸ Główny Urząd Statystyczny „Popyt na pracę w 2006 r.” Warszawa 2007

Bezrobocie jest aktualnie problemem dotyczącym niemal całego kraju. Problem ten dotknął również powiat dzierzoniowski, gdzie w krótkim okresie czasu zostało zlikwidowanych kilkadziesiąt tysięcy miejsc pracy. W wielu zakładach przemysłu lekkiego, odzieżowego, elektronicznego oraz maszynowego doszło do redukcji załogi, a niektóre nawet uległy likwidacji. W wielu zakładach zniszczeniu uległy zasoby trwałe. Procesy redukcji zatrudnienia i likwidacji zakładów w powiecie dzierzoniowskim nie wydają się być zakończone. Skutkiem tego powiat dzierzoniowski jest uznawany za zagrożony bezrobociem strukturalnym. Stopa bezrobocia pod koniec lutego 2006 r. osiągnęła poziom 32,3%. Z punktu widzenia strategii rozwoju miasta Pieszycy, taka sytuacja w otoczeniu zewnętrznym stanowi poważne zagrożenie.

Tabela 6 Analiza zatrudnienia i bezrobocia w Pieszycach

		2006	2005	2004
PRACUJĄCY W GŁÓWNYM MIEJSCU PRACY				
Pracujący wg płci				
ogółem	osoba	997	1 044	1 106
mężczyźni	osoba	453	465	467
kobiety	osoba	544	579	639
BEZROBOCIE				
Bezrobotni zarejestrowani wg płci				
ogółem	osoba	910	1 086	1 088
mężczyźni	osoba	407	522	542
kobiety	osoba	503	564	546

Z tabeli 6 wynikają następujące obserwacje. Liczba zarejestrowanych bezrobotnych maleje, przy czym dynamika ta jest znacznie wyższa w grupie kobiet. Maleje również liczba pracujących, zwłaszcza wśród kobiet. Oznaczać to może nierówne szanse płci na rynku pracy lub szybsze przejście do grupy emerytów.

6.1.3. Sytuacja mieszkaniowa

Miasto Pieszycy należy do grupy regionów województwa dolnośląskiego charakteryzujących się wysokim wskaźnikiem przeciętnej powierzchni użytkowej mieszkań. Według danych GUS w roku 2006 wyniósł on 64,2 m². Przeciętna liczba osób zasiedlających jedno mieszkanie wynosiła 3. Średnio na jedną osobę przypadało 22,6 m² powierzchni użytkowej. Standard wyposażenia lokali mieszkalnych w media oraz ich stan techniczny był i jest słaby, a braki te dotyczą przede wszystkim sieci kanalizacji sanitarnej, gazyfikacji i ogrzewania centralnego.

Zaledwie 89% mieszkań ma wodociąg, 67,8% ma łazienkę, a tylko 57,2% dysponuje centralnym ogrzewaniem. Na ogólną liczbę 3332 mieszkania aż 848 znajduje się w gestii zasobu komunalnego. Dopłaty do mieszkań obciążają budżet gminy na kwotę 344 763 zł, co stanowiło by ekwiwalent wkładu własnego do projektów ZPORR na poziomie 1,35 mln zł. Niski standard zasobu komunalnego powoduje, że atrakcyjność inwestycyjna w te zasoby jest nikła. Z punktu widzenia interesu miasta Pieszycy należy podjąć działania prowadzące do przekazania mieszkań komunalnych nawet za symboliczne kwoty.

Z punktu widzenia strategii zasoby mieszkaniowe stanowią słabość gminy, która jest możliwa do zredukowania. Wskazane jest wprowadzenie programu restrukturyzacji zasobu mieszkaniowego.

Tabela 7 Analiza zasobów mieszkaniowych w mieście Pieszyce na koniec 2004 r. wg GUS

	J. m.	2006
Zasoby mieszkaniowe wg form własności		
ogółem		
mieszkania	miesz.	3 332
izby	izba	11 389
powierzchnia użytkowa mieszkań	m2	213 760
zasoby gmin (komunalne)		
mieszkania	miesz.	848
izby	izba	2 048
powierzchnia użytkowa mieszkań	m2	36 078
zasoby spółdzielni mieszkaniowych		
mieszkania	miesz.	322
izby	izba	1 075
powierzchnia użytkowa mieszkań	m2	15 213
zasoby zakładów pracy		
mieszkania	miesz.	21
izby	izba	74
powierzchnia użytkowa mieszkań	m2	1 542
zasoby osób fizycznych		
mieszkania	miesz.	2 136
izby	izba	8 166
powierzchnia użytkowa mieszkań	m2	160 155
zasoby pozostałych podmiotów		
mieszkania	miesz.	5
izby	izba	26
powierzchnia użytkowa mieszkań	m2	772
Zasoby mieszkaniowe wg cech użytkowych		
mieszkania	miesz.	3 332
izby	izba	11 389
powierzchnia użytkowa mieszkań	m2	213 760
Mieszkania wyposażone w instalacje techniczno-sanitarne		
wodociąg	miesz.	2 976
ustęp spłukiwany	miesz.	2 243
łazienka	miesz.	2 259
centralne ogrzewanie	miesz.	1 907
gaz sieciowy	miesz.	2 579
Mieszkania wyposażone w instalacje - w % ogółu mieszkań		
wodociąg	%	89,3
łazienka	%	67,8
centralne ogrzewanie	%	57,2
Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania		
1 mieszkania	m2	64,2
na 1 osobę	m2	22,6
DODATKI MIESZKANIOWE		
Liczba i kwoty wypłaconych dodatków mieszkaniowych		
ogółem (liczba)	szt	3 491
kwota	zł	344 763

6.1.5. Opieka zdrowotna

Służba zdrowia w mieście Pieszycy koncentruje się na doraźnej pomocy lokalnej. Sytuacja dostępności pomocy medycznej jest dobra i umożliwia dotarcie do każdego sołectwa. Na terenie miasta Pieszycy funkcjonuje jedna przychodnia publiczna i jedna niepubliczna. Przychodnia publiczna znajduje się obecnie w budynku, który nie spełnia wymogów użytkowych, funkcjonalnych i nie zapewnia pełnego bezpieczeństwa użytkownikom obiektu dla tego typu prowadzonej działalności. Istnieje więc konieczność wybudowania nowego obiektu, który spełni wszystkie wymogi Ministra Zdrowia i zalecenia Unii Europejskiej. Dostępne są również trzy apteki, a w Rościszowie znajduje się Specjalistyczny Zespół Opieki Zdrowotnej Chorób Płuc i Gruźlicy.

Bliskość Dzierżoniowa i powiatowego systemu opieki zdrowotnej, stwarza dobrą sytuację strategiczną. Mieszkańcy w ankiecie deklarują dobry stan opieki zdrowotnej. Tym niemniej są zainteresowani dalszą poprawą dostępności do usług medycznych.

6.1.6. Bezpieczeństwo

Analizując sytuację zabezpieczenia miasta Pieszycy przed zagrożeniami, należy uznać, że jest ono zadowalające. Wymagania stawiane przez rozwój techniki i komunikacji przy jednoczesnym nasileniu zagrożeń o charakterze katastroficznym powoduje, że zarówno służby ratownictwa technicznego, Straż Pożarna i Policja muszą otrzymać znaczące wsparcie, na miarę zmian technologii. Mieszkańcy dobrze oceniają stan bezpieczeństwa w mieście Pieszycy. Należy zwrócić szczególną uwagę na zagrożenie powodziowe, związane ze źle utrzymanymi przez władze województwa dolnośląskiego korytami rzek i potoków. Dotyczy to w szczególności murów oporowych w terenach zabudowanych.

6.1.7. Kultura, sport i turystyka

Miasto Pieszycy nie dysponuje wystarczającym zapleczem dostępu do kultury i rekreacji. Na terenie gminy nie ma wielu istotnych atrakcji turystycznych, mogących konkurować z ofertą Kotliny Kłodzkiej, Gór Stołowych oraz ośrodkami narciarskimi: Rzecznka-Sokolec, Czarna Góra i Zieleniec. Znaczącą atrakcją stanowi wieża widokowa na Wielkiej Sowie. Szansą na przyciągnięcia turystów jest orczykowy wyciąg narciarski. Jednak bez wielomilionowych nakładów nie będzie nigdy obiektem turystycznym na miarę oczekiwań i konkurencyjnym wobec wcześniej wymienionych centrów turystyki.

Istniejący pałac w Pieszycach na dzień dzisiejszy również nie stanowi istotnej atrakcji turystycznej, ponieważ nie został obudowany infrastrukturą okołowystawienniczą, co powoduje, że tylko nieliczni odwiedzający rejon Gór Sowich zechcą go odwiedzić.

Nie ma również na terenie miasta odpowiedniej infrastruktury dla uprawiania rekreacji, co znajduje swoje odzwierciedlenie w opiniach respondentów ankiety.

Rozbudowywana sieć ścieżek rowerowych i znakowanych szlaków turystycznych na dzień dzisiejszy nie stanowi wystarczającej zachęty do pozostawienia przez turystę zewnętrznego pieniędzy na terenie gminy. Turystyka nie stanowi również istotnego czynnika w dochodzie gminy. To jest słaby punkt strategiczny miasta Pieszycy i należy go ująć w programach poprawy sytuacji społeczno-gospodarczej.

Należy jednak zauważyć zaangażowanie władz miasta Pieszycy w kierunku poprawy sytuacji w tej kategorii. Wyremontowano wieżę widokową na Wielkiej Sowie. Działa orczykowy wyciąg narciarski, niestety tylko jeden, pozbawiony infrastruktury trasowej i apreski, co powoduje

jego niskie znaczenie wobec pobliskiego ośrodka Rzecznka-Sokolec oraz szybko rozwijającej się, profesjonalnej oferty po czeskiej stronie. Nie ma wyraźnego wizerunku rodzaju oferty dla turysty zewnętrznego ze strony branży turystycznej w Pieszycach. Podjęcie w tej kwestii programu strategicznego w ramach strategii rozwoju wydaje się być oczywistym kierunkiem.

Zauważyć należy, że gmina podjęła działania zmierzające do rozwoju turystyki i działań promujących region wspólnie z gminami z obszaru Gór Sowich w ramach Stowarzyszenia Turystycznego Gmin Gór Sowich. Być może, w związku z ograniczonymi środkami, „połączenie sił” i wspólne określenia Strategii Rozwoju Turystyki dla Regionu Gór Sowich jest dobrym kierunkiem.

6.1.8 Oświata i edukacja

Miasto Pieszycy posiada rozwiniętą sieć szkolnictwa, oferując edukację na dobrym poziomie. W tabeli 8 przedstawiono szczegółowe dane dostępu do oświaty. Szkolnictwo w Pieszycach stanowi mocną stronę strategii. W oparciu o istniejące zasoby, możliwa jest reorientacja kształcenia oraz wprowadzenie jego nowych form.

6.1.9. Problemy alkoholowe i uzależnień²⁹

Alkoholizm zajmuje drugie miejsce w hierarchii problemów społecznych Pieszyc. Wymienia go 48% badanych. Dodając do tego narkomanię (3 miejsce – 36% wskazań), uzyskamy pełny obraz zagrożenia uzależnieniami widziany oczyma dorosłych mieszkańców Pieszyc. Młodzież widzi to podobnie: narkomania jest na drugim miejscu (46%), a alkoholizm na trzecim (42%). Prawie połowa respondentów przeprowadzonej ankiety uważa, że osoby pijące alkohol w ich okolicy stanowią szczególne zagrożenie dla bezpieczeństwa. Mieszkańcy Pieszyc nie dostrzegają tendencji spadkowej spożycia alkoholu. W opinii mieszkańców potwierdza się hipoteza o wzroście spożycia alkoholu przez ludzi młodych.

- Liczba osób uzależnionych od alkoholu: 200-300
- Liczba osób dorosłych żyjących w rodzinach alkoholowych: 400-500
- Liczba dzieci wychowujących się w rodzinach alkoholików: 400-500
- Liczba osób pijących szkodliwie, nie uzależnionych od alkoholu: 500-700
- Ofiary przemocy w rodzinach z problemem alkoholowym (dzieci i dorośli): 530-670

Narkotyzowanie się nie jest przez uczniów Pieszyc spostrzegane jako zjawisko powszechne, to jednak prawie co trzeci uczeń klasy VI, ponad połowa gimnazjalistów oraz uczniów II klasy szkoły pogimnazjalnej przyznaje się do kontaktów ze środkami odurzającymi (najczęściej jest są to marihuana, amfetamina a także środki wziewne). Niemal 40% uczniów szkół średnich spotkało w szkole osobę rozprowadzającą narkotyki. 82% badanych mieszkańców oczekuje działań służących ograniczeniu skali problemów alkoholowych.

Powyższe przesłanki wskazują na konieczność wdrożenia określonych zadań strategicznych w zakresie zwalczania patologii społecznych na poziomie lokalnym.

²⁹ Na podstawie raportu Gminnej Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Pieszycach pod redakcją Jerzego Melibrudy, Urząd Miejski Pieszycy, 2006.

Wieża widokowa na Wielkiej Sowie³⁰

³⁰ http://pl.wikipedia.org/wiki/Wielka_Sowa

Tabela 8 Szkolnictwo w mieście Pieszycy (rok 2004) wg GUS

EDUKACJA	Jednostka miary	2006
SZKOLNICTWO PODSTAWOWE przyporządkowane samorządowi gminnemu		
Szkoły podstawowe dla dzieci i młodzieży	obiekt	3
pomieszczenia szkolne	pomieszczenie	36
oddziały w szkołach	oddział	27
uczniowie	osoba	599
absolwenci w danym roku	osoba	86
SZKOLNICTWO GIMNAZJALNE przyporządkowane samorządowi powiatowemu		
Gimnazja dla dzieci i młodzieży	obiekt	1
oddziały w szkołach	oddział	11
uczniowie	osoba	282
absolwenci w danym roku	osoba	100
SZKOLNICTWO ŚREDNIE ZAWODOWE przyporządkowane samorządowi powiatowemu		
licea profilowane dla młodzieży	obiekt	1
oddziały	oddział	4
uczniowie	osoba	104
absolwenci w danym roku	osoba	36
ponadgimnazjalne technika dla młodzieży	obiekt	1
oddziały	oddział	5
uczniowie	osoba	110
absolwenci w danym roku	osoba	11
SZKOLNICTWO POLICEALNE przyporządkowane samorządowi powiatowemu		
Szkoły policealne dla młodzieży		
ogółem	obiekt	1
oddziały	oddział	1
uczniowie	osoba	22
absolwenci w danym roku	osoba	22
Szkoły policealne dla dorosłych		
ogółem	obiekt	1
oddziały	oddział	5
uczniowie	osoba	70
absolwenci w danym roku	osoba	21
PRZEDSZKOLA		
ogółem	obiekt	3
oddziały	oddział	10
miejsca	miejsce	283
dzieci od 3 do 6 lat	osoba	223
dzieci 6-letnie	osoba	105

6.2. Sytuacja gospodarcza

Struktura podmiotów gospodarczych na terenie miasta Pieszycy stanowi odzwierciedlenie aktualnej koniunktury w kraju. W tabeli 9 zaprezentowano układ podmiotów gospodarczych według systemu REGON. Dokonano podziału według praw własności oraz według klasyfikacji PKD³¹. Ogólnie należy stwierdzić, że w roku 2006 nastąpił wzrost gospodarczy w mieście Pieszycy, mierzony liczbą nowopowstałych podmiotów. W roku 2006, zarejestrowano 215 podmiotów w sekcji K PKD (obsługa nieruchomości, wynajem...), w tym w sektorze prywatnym 152. Największy ubytek zanotowano w sekcji G (handel hurtowy i detaliczny) o 9 podmiotów w roku 2006 i tyle samo w 2005. Ubywa jednocześnie firm w sekcjach A, D i F, co należy uznać za zjawisko niekorzystne dla miasta Pieszycy.

Koniunktura na terenie miasta Pieszycy nie jest najlepsza. Wzrosła liczba spółek handlowych o 5. Maleje liczba osób prowadzących działalność gospodarczą o 21 osób w roku 2005 i 2006. Maleją liczby podmiotów we wszystkich sektorach, za wyjątkiem K, co spowodowane jest koniunkturą chwilową, związaną ze zmianą przepisów obsługi nieruchomości. O 5 jednostek spadła w ciągu dwóch lat liczba podmiotów w sektorze rolniczym (sekcja A PKD). Należy temu zjawisku przyrzeć się bliżej, ponieważ podmioty z tego sektora umożliwiają aktywizację zawodową i wprowadzają dywersyfikację zatrudnienia w rolnictwie. Jest to zagrożenie w otoczeniu, które może zostać częściowo zredukowane, przez ukierunkowanie działań strategicznych na wsparcie dla sektora MSP.

³¹ Klasyfikacja PKD <http://www.stat.gov.pl/klasyfikacje/PKD/pkd.htm>

Sekcja A - Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo

Sekcja B - Rybactwo

Sekcja C - Górnictwo

Sekcja D - Przetwórstwo przemysłowe

Sekcja E - Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę

Sekcja F - Budownictwo

Sekcja G - Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodów, motocykli oraz artykułów użytku osobistego i domowego

Sekcja H - Hotele i restauracje

Sekcja I - Transport, gospodarka magazynowa i łączność

Sekcja J - Pośrednictwo finansowe

Sekcja K - Obsługa nieruchomości, wynajem i usługi związane z prowadzeniem działalności gospodarczej

Sekcja L - Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenie społeczne i powszechne ubezpieczenie zdrowotne

Sekcja M - Edukacja

Sekcja N - Ochrona zdrowia i pomoc społeczna

Sekcja O - Działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała

Tabela 9 Liczba podmiotów gospodarczych, zarejestrowanych na terenie miasta Pieszycy

	J. m.	2006	2005	2004
PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ ZAREJESTROWANE W REJESTRZE REGON				
Ogółem				
ogółem	jed.gosp.	958	763	782
Sektor publiczny				
podmioty gospodarki narodowej ogółem	jed.gosp.	84	21	21
państwowe i samorządowe jednostki prawa budżetowego	jed.gosp.	17	17	17
przedsiębiorstwa państwowe	jed.gosp.	0	0	0
Sektor prywatny				
podmioty gospodarki narodowej ogółem	jed.gosp.	874	742	761
osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	jed.gosp.	624	645	666
spółki handlowe	jed.gosp.	28	23	23
spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego	jed.gosp.	6	6	5
spółdzielnie	jed.gosp.	0	0	0
fundacje	jed.gosp.	1	1	0
stowarzyszenia i organizacje społeczne	jed.gosp.	11	9	8
PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ ZAREJESTROWANE W REJESTRZE REGON WG SEKCJI PKD				
Jednostki zarejestrowane				
ogółem				
ogółem	jed.gosp.	958	763	782
sektor publiczny	jed.gosp.	84	21	21
sektor prywatny	jed.gosp.	874	742	761
w sekcji A				
ogółem	jed.gosp.	28	31	33
sektor publiczny	jed.gosp.	0	0	0
sektor prywatny	jed.gosp.	28	31	33
w sekcji D				
ogółem	jed.gosp.	122	125	134
sektor publiczny	jed.gosp.	0	0	0
sektor prywatny	jed.gosp.	122	125	134
w sekcji F				
ogółem	jed.gosp.	58	61	68
sektor publiczny	jed.gosp.	0	0	0
sektor prywatny	jed.gosp.	58	61	68
w sekcji G				
ogółem	jed.gosp.	291	300	309
sektor publiczny	jed.gosp.	0	0	0
sektor prywatny	jed.gosp.	291	300	309
w sekcji H				
ogółem	jed.gosp.	22	19	19
sektor publiczny	jed.gosp.	0	0	0
sektor prywatny	jed.gosp.	22	19	19
w sekcji I				
ogółem	jed.gosp.	56	62	61
sektor publiczny	jed.gosp.	0	0	0

sektor prywatny	jed.gosp.	56	62	61
w sekcji J				
ogółem	jed.gosp.	24	26	26
sektor publiczny	jed.gosp.	0	0	0
sektor prywatny	jed.gosp.	24	26	26
w sekcji K				
ogółem	jed.gosp.	271	56	55
sektor publiczny	jed.gosp.	65	2	3
sektor prywatny	jed.gosp.	206	54	52
w sekcji L				
ogółem	jed.gosp.	3	3	3
sektor publiczny	jed.gosp.	2	2	2
sektor prywatny	jed.gosp.	1	1	1
w sekcji M				
ogółem	jed.gosp.	15	15	15
sektor publiczny	jed.gosp.	12	12	11
sektor prywatny	jed.gosp.	3	3	4
w sekcji N				
ogółem	jed.gosp.	21	20	18
sektor publiczny	jed.gosp.	4	4	4
sektor prywatny	jed.gosp.	17	16	14
w sekcji O				
ogółem	jed.gosp.	47	45	41
sektor publiczny	jed.gosp.	1	1	1
sektor prywatny	jed.gosp.	46	44	40

dane GUS – opracowanie własne

6.2.1. Rolnictwo

W gminie Pieszycy powierzchnia użytków rolnych stanowi 49,2% gruntów, z czego 74% stanowią grunty orne. Z kolei 42% gruntów pokrywają lasy.

Tabela 10 Użytki rolne w gminie Pieszycy – stan na koniec 2006 (GUS)

Grunty i ich wykorzystanie w roku 2006	powierzchnia [ha]	procent %
UŻYTKI ROLNE		
Powierzchnia użytków rolnych	3 127	49,2
grunty orne	2 312	36,4
sady	45	0,7
łąki	276	4,3
pastwiska	494	7,8
LASY		
Lasy i grunty leśne	2 672	42,0
POZOSTAŁE		
Pozostałe grunty i nieużytki	561	8,8
Ogółem	6 360	100,0

Tabela 11 *Struktura własności gruntów na terenie gminy Pieszycy*

Struktura własności gruntów w roku 2006	Powierzchnia [ha]	Powierzchnia [%]
Własność państwowa	3 100	48,7%
Agencja Nieruchomości Rolnej	297	4,7%
Lasy Państwowe	2 689	42,3%
Trwały zarząd państwowych jednostek organiz.	35	0,6%
Skarb Państwa (z wyłączeniem gruntów przekazanych w trwały zarząd)	29	0,5%
Skarb Państwa - grunty przekazane w użytkowanie wieczyste i trwały zarząd	40	0,6%
Skarb Państwa - grunty pozostałe	10	0,2%
Mienie komunalne Gminy	768	12,1%
Gmina (z wyłączeniem gruntów przekazanych w użytkowanie)	553	8,7%
Gmina - grunty przekazane w użytkowanie wiecz.	215	3,4%
Osoby fizyczne	2 418	38,0%
Pozostałe	74	1,2%
Powiaty (z wyłączeniem gruntów przekazanych w użytkowanie wieczyste)	3	0,0%
Województwa - (z wyłączeniem gruntów przekazanych w użytkowanie wieczyste)	11	0,2%
Kościóły i związki wyznaniowe	12	0,2%
Spółdzielnie	38	0,6%
Inne	10	0,2%
Ogółem	6 360	100,0%

Według danych szacunkowych na terenie gminy Pieszycy istnieje 452 gospodarstw. Z tej liczby 32 to gospodarstwa o profilu hodowlanym, 413 zajmuje się produkcją roślinną, pozostałych 7 kwalifikuje się do kategorii innych gospodarstw. W gminie zarejestrowanych jest około 200 gospodarstw, którym nadany został numer producenta ARiMR. Spośród tej liczby gospodarstw, wnioski o dopłaty powierzchniowe złożyło 190 producentów

6.3. Sytuacja w zakresie sfery przestrzennej

Strategia rozwoju w swojej analizie stanu nie zajmuje się szczegółowo infrastrukturą, ponieważ jest to domeną planu rozwoju lokalnego. Dlatego w tej części opracowanie zostało ograniczone do analizy danych statystycznych, związanych z ochroną środowiska oraz wydatkami i niektórymi parametrami, nadającymi się do monitoringu tego odcinka strategii.

6.3.1. Stan środowiska naturalnego

Analizując stan środowiska naturalnego gminy Pieszycy należy skupić się na dwóch zasadniczych źródłach informacji: danych o infrastrukturze wod-kan i szczegółowych danych statystycznych na temat oczyszczania ścieków oraz zanieczyszczeniu powietrza. Miasto Pieszycy dysponuje istotnymi zasobami naturalnymi, które należy chronić. Stanowią one silną stronę Pieszycy i koniecznym staje się przyjęcie strategicznego programu zwiększenia nakładów inwestycyjnych na utrzymanie zasobów przyrodniczych i chronionych w stanie wysokiej czystości ekologicznej.

W mieście Pieszycy obserwuje się znaczącą dysproporcję pomiędzy ilością doprowadzonej wody, a ilością odebranych ścieków. Nakłada się na to niskie nasycenie gminy infrastrukturą sieciową. Przyjmując za najbardziej istotne i zgodne z dokumentami zewnętrznymi zadania, konieczne jest zrównoważenie w pierwszej kolejności bilansu sprzedanej wody i odprowadzonych ścieków (tabela 12). Jako dalszy etap strategiczny należy przyjąć dociążanie istniejącej oczyszczalni ścieków przez harmonijne zwiększanie nasycenia infrastrukturą wod-kan gminy, tak żeby do roku 2014 wypełnić zalecenia wprowadzone przez Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych¹⁶ oraz II polityki ekologicznej państwa¹².

Tabela 12 Oczyszczanie ścieków komunalnych na terenie miasta Pieszycy w latach 2005-2006

	J. m.	2006	2005
KOMUNALNE OCZYSZCZALNIE ŚCIEKÓW			
Obiekty komunalne			
oczyszczalnie biologiczne	ob.	1	1
Wielkość (przepustowość) oczyszczalni wg projektu	m ³ /dobę	1 350	1 350
równoważna liczba mieszkańców	osoba	4 470	4 470
Ludność obsługiwana przez oczyszczalnię	osoba	3 500	2 914
Ścieki oczyszczane			
odprowadzane ogółem	dam ³ /rok	79,4	78,1
oczyszczane łącznie z wodami infiltracyjnymi i ściekami dowożonymi	dam ³ /rok	353	272
oczyszczane razem	dam ³ /rok	79	78
oczyszczane mechanicznie	dam ³ /rok	0	0
oczyszczane biologicznie	dam ³ /rok	79	78
oczyszczane z podwyższonym usuwaniem biogenów	dam ³ /rok	0	0
Ładunki zanieczyszczeń w ściekach po oczyszczeniu			
BZT5	kg/rok	3 530	3 836
ChZT	kg/rok	15 532	17 410
zawiesina	kg/rok	9 178	8 977
azot ogólny	kg/rok	0	0
fosfor ogólny	kg/rok	0	0
Osady wytworzone w ciągu roku ogółem	t	15	40
ODPADY KOMUNALNE			
Zmieszane odpady zebrane w ciągu roku			
ogółem	t	0	1 818,7
z gospodarstw domowych	t	0	1 761,8
odpady zdeponowane na składowiskach w % zebranych	%	0	100,0

Tabela 13 Relacja zużycia wody do ilości odprowadzonych ścieków

		2006	2005
Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności			
ogółem	dam3/rok	195,9	197,0
przemysł	dam3/rok	0	0
rolnictwo i leśnictwo	dam3/rok	0	0
eksploatacja sieci wodociągowej	dam3/rok	195,9	197,0
gospodarstwa domowe	dam3/rok	161,4	158,8
Ścieki wymagające oczyszczania odprowadzone do wód lub do ziemi			
ogółem	dam3	79,4	78,1
oczyszczane razem	dam3	79	78
oczyszczane biologicznie	dam3	79	78
oczyszczane z podwyższonym usuwaniem biogenów	dam3	0	0
nieoczyszczane razem	dam3	0,4	0,1
nieoczyszczane odprowadzane z zakładów przemysłowych	dam3	0	0
nieoczyszczane odprowadzone siecią kanalizacyjną	dam3	0,4	0,1

Tabela 14 Emisja zanieczyszczeń powietrza z zakładów zlokalizowanych w mieście Pieszyce

EMISJA ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA [ton/rok]		2006
Emisja zanieczyszczeń pyłowych		
ogółem		16
ze spalania paliw		13
cementowo-wapiennicze i materiałów ogniotrwałych		0
krzemowe		0
nawozów sztucznych		0
środków powierzchniowo czynnych		0
węglowo-grafitowe, sadza		3
Emisja zanieczyszczeń gazowych		
ogółem		1 546
nie zorganizowana		0
dwutlenek siarki		13
tlenki azotu		1
tlenek węgla		81
dwutlenek węgla		1 451
metan		0
podtlenek azotu		0
Zanieczyszczenia zatrzymane lub zneutralizowane w urządzeniach		
pyłowe		0
gazowe		0

W zakresie emisji zanieczyszczeń powietrza miasto Pieszyce nie stanowi zagrożenia dla środowiska. Należy jednak zwrócić uwagę na możliwość zmniejszenia dwutlenku siarki. Dotyczy to globalnego programu obniżenia emisji spalin poprzez zmiany sposobów ogrzewania. Takie zadanie strategiczne wymaga znaczących nakładów inwestycyjnych, w tym gazyfikacji gminy i eliminacji opalania za pomocą węgla i innych paliw stałych.

Miasto Pieszyce wdrożyło program selektywnej zbiórki odpadów. Wyniki akcji przedstawiono w tabeli 14. Jest to silna strona strategii ochrony środowiska i należy ją wspomóc.

Tabela 15 Wyniki selektywnej zbiórki odpadów na terenie miasta Pieszycy

Selektywna zbiórka odpadów opakowaniowych	jednostka miary	2004	2005	2006
		makulatura i papier	t	2,56
szkło białe	t	8,27	12,26	22,80
szkło kolorowe	t	4,79	6,66	7,25
PET	t	1,50	3,55	10,65
Razem	t	17,12	26,15	51,10
gruz budowlany	t	7,70	12,50	29,10

6.3.2. Infrastruktura techniczna³²

Miasto Pieszycy jest nasycone infrastrukturą w niskim stopniu. Istnieje dysproporcja w relacji długości sieci wodociągowej do kanalizacyjnej. Zbyt powolny jest rozwój sieci kanalizacyjnej na przestrzeni 1999-2006. Wymaga to podjęcia interwencji ze środków pozabudżetowych, takich jak EFRR lub EOG dla wyrównania tej dysproporcji i jednocześnie podniesienia ilości odprowadzanych ścieków do poziomu ilości dostarczanej wody. Pobór wody na terenie gminy szacuje się na poziomie 160 dam³/rok, łącznie z ujęć wodociągowych i własnych (studnie wiercone i kopane).

Zaopatrzenie w wodę z sieci wodociągowej pokrywane jest jedynie w 65,7%. Jest to słaby czynnik rozwoju gminy i konieczne jest wdrożenie programu inwestycyjnego, zmieniającego ten stan, wykorzystując możliwości pozyskania funduszy z RPO oraz EOG. Odpowiednie projekty inwestycyjne powinny zostać zapisane w WPI miasta Pieszycy.

Tabela 16 Nasylenie siecią wodociągową w mieście Pieszycy

Wodociągi	jednostka miary	2004	2005	2006
		długość czynnej sieci rozdzielczej	km	12,5
przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt.	387	392	397
woda dostarczona gospodarstwom domowym	tys. m ³	153,0	158,8	163,0
ludność korzystająca z sieci wodociągowej	osoba	6 169	6 187	6 215
ludność gminy ogółem	osoba	9 576	9 523	9 459
% zwodociągowania gminy	%	64,4%	65,0%	65,7%
sieć wodociągowa na 100 km ²	km	19,7	19,7	19,7

³² Szczegółowa analiza infrastruktury technicznej zawarta została w „Planie rozwoju lokalnego Pieszyc” na lata 2007-2013.

Tabela 17 Nasylenie siecią kanalizacyjną w mieście Pieszycy

Kanalizacja	jedno- stka miarv	2004			2005			2006		
		2004	2005	2006	2004	2005	2006	2004	2005	2006
długość czynnej sieci kanalizacyjnej	km	6,4	6,4	6,4						
przykanaliki prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt.	181	185	190						
ścieki odprowadzone	tys. m ³	79,2	78,1	72,6						
ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej	osoba	2 275	2 290	2 300						
ludność gminy ogółem	osoba	9 576	9 523	9 459						
% skanalizowania gminy	%	23,8%	24,0%	24,3%						
sieć kanalizacyjna na 100 km ²	km	10,1	10,1	10,1						

Poziom skanalizowania miasta Pieszycy można uznać za bardzo słaby. Jak już wcześniej wspomniano wymaga on najszybszych interwencji. Rozwój infrastruktury wod-kan stanowi jedną z osi rozwoju miasta Pieszycy. Jego wdrożenie rozwiązuje kilka problemów nadrzędnych z zakresu ochrony środowiska, podniesienia komfortu życia na terenie gminy, zwiększenia atrakcyjności inwestycyjnej, wyrównania szans między wsią a miastem. To są priorytety zrównoważonego rozwoju i powinny one zostać uwzględnione przy planowaniu zadań strategicznych.

Tabela 18 Sieć gazowa na terenie miasta Pieszycy

Sieć gazowa	jednostka miary	2004			2005			2006		
		2004	2005	2006	2004	2005	2006	2004	2005	2006
długość czynnej sieci ogółem	km	31,3	31,3	31,25						
długość gazociągów śr/c	km	8,1	8,1	8,05						
długość przyłączy śr/c	km	3,0	3,0	3,034						
długość gazociągów n/c	km	23	23	23,2						
długość przyłączy n/c	km	14	14,2	14,27						
czynne połączenia do budynków mieszkalnych	szt.	873	884	897						
zużycie gazu	tys.m ³	1 667	1 907	1 728						
ilość odbiorców gazu	odbiorca	2 597	2 598	2 586						
ilość odbiorców gazu do celów grzewczych	odbiorca	462	504	504						

Sieć gazowa jest najlepiej rozwiniętym elementem infrastruktury na obszarze gminy. Ponad 31 km czynnej sieci pokrywa zapotrzebowanie około 25% mieszkańców, co jest prawie równoważne wskaźnikowi nasycenia siecią kanalizacyjną. Wydaje się, że zwiększenie nasycenia siecią gazowniczą powinno stać się jednym z zadań priorytetowych strategii rozwoju, ze względu na brak konieczności angażowania środków gminnych i możliwości przerwania ich na dostawcę gazu. Takie zadanie można wprowadzić do strategii, bez konieczności jego uwzględniania w WPI, zwłaszcza że potencjalnym beneficjentem dotacji ze środków EFRR będzie dostawca. Interesującą liczbą przyłączy dla dostawcy gazu jest około 1000 ogrzewanych domów, co na terenie o zwartej zabudowie nie jest trudne do osiągnięcia.

6.3.3. Drogi

Tabela 19 Stan dróg w gminie Pieszycy

Drogi gminne 2006		kategoria jakości					
		0	1	2	3	4	5
według właściciela	długość [km]	%	%	%	%	%	%
wojewódzkie	12,85			49			51
powiatowe	21,71	33	49	18			
gminne	21,80	13	5	2	8	9	8
Ogółem	56,36						

kategoria jakości:

0 - wymaga przebudowy

1 - wymaga wymiany nawierzchni

2 - wymaga naprawy nawierzchni

3 - nie wymaga napraw

4 - nie będzie wymagać napraw w ciągu najbliższych lat

5 - nowopowstała lub zmodernizowana

Przez teren gminy Pieszycy przebiega 56,36 km dróg. 49% drogi wojewódzkiej 383 wymaga napraw nawierzchni. Najgorzej utrzymane są drogi powiatowe, gdzie 100% stanu wymaga poważnej interwencji, w tym 1/3 kompletnej przebudowy. Drogi gminne wymagają również interwencji inwestycyjnej na 50% stanu. Taka sytuacja hamuje rozwój gminy i wymaga uwzględnienia poprawy w działaniach strategicznych. Zwracają na to uwagę mieszkańcy, uwypuklając w ankiecie jako jeden z ważnych elementów poprawę stanu dróg. Z punktu widzenia strategicznego zły jakości drogi są zagrożeniem dla rozwoju gminy.

6.4. Sytuacja finansowa miasta Pieszycy

Sytuację finansową miasta Pieszycy należy uznać za dostateczną przy bardzo pozytywnych przepływach finansowych, gwarantujących wysoką zdolność kredytową w latach 2008-2013.

6.4.1. Prognoza zmian sytuacji społeczno-ekonomicznej Polski

Opracowana na zlecenie MGPIPS prognoza zmian sytuacji społeczno-ekonomicznej Polski horyzont 2006, 2010, 2013-15³³ pozwala na oszacowanie bezpiecznego wzrostu wskaźników makroekonomicznych w kolejnych latach. Są to: przeciętna płaca krajowa, przeciętny koszt świadczeń socjalnych dla bezrobotnych, przeciętny wzrost dochodu przedsiębiorstw. To opracowanie nakłada na wszelkie dokumenty planistyczne budżetów lokalnych takie przyjęcie

³³ W. M. Orłowski - Prognoza zmian sytuacji społeczno-ekonomicznej Polski: horyzont 2006, 2010, 2013 -15 Ekspertyza wykonana na zlecenie Departamentu Koordynacji Polityki Strukturalnej w MGPIPS.

odpowiednich wskaźników wzrostu, żeby odpowiadały makroekonomicznym. Dla gminy oznacza to między innymi plany finansowe przychodów, wzrastające zgodnie ze wskaźnikami na kolejne lata, co wprost prowadzi do wzrostu podatków i opłat lokalnych oraz cen usług komunalnych, co najmniej o wskaźnik inflacji.

Tabela 20 Prognoza dla zmian sytuacji społeczno-ekonomicznej Polski horyzont 2006-15

Dane	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
roczny wzrost PKB [%]	4,5	4,7	4,5	4,3	4,2	4,7	4,9	5,3	5,5	5,7	5,8	5,8
inflacja CPI [%]	2,6	3,1	3	2,5	2,9	3,9	3,8	3,6	3,7	3,6	3,5	3,5
realny wzrost [%]	1,9	1,6	1,5	1,8	1,3	0,8	1,1	1,7	1,8	2,1	2,3	2,3

Średni wzrost PKB w okresie należy przyjąć na poziomie = 4,99%

Średnia inflacja CPI = 3,31%

Średni realny wzrost = 1,68%

Dane te są szczególnie ważne przy podejmowaniu uchwał o cenach sprzedaży wody, odprowadzania ścieków komunalnych oraz sprzedaży majątku gminy. Są one bezpośrednio zależne od wskaźnika inflacji i dla utrzymania realności planu finansowego muszą być rokrocznie rewaloryzowane co najmniej o planowany wskaźnik inflacji.

Na podstawie projekcji finansowej budżetu gminy można oszacować zmienność dochodu do dyspozycji jej mieszkańców oraz zdolność do akceptacji podwyżek cen usług komunalnych. Zgodnie ze Strategią Wykorzystania Funduszu Spójności na lata 2004-2006, obciążenie gospodarstw domowych z tytułu opłat za dostawę wody i odbiór ścieków nie powinno przekraczać 3-5% dochodów do dyspozycji gospodarstwa domowego.

6.4.2. Prognoza finansowa dla miasta Pieszycy na lata 2008 - 2013

Prognoza finansowa dla miasta Pieszycy z projekcją na lata 2008 - 2013 została przygotowana w oparciu o budżety na rok 2003-2007. Uzyskana nadwyżka wolnych środków będzie w tym okresie w maksymalnym stopniu inwestowana w projekty współfinansowane ze środków pomocowych Unii Europejskiej. W analizie uwzględniono kredytowanie pomostowe dla utrzymania płynności finansowej inwestycji oraz zdolność kredytową gminy.

Zgodnie z Art. 169 ust. 1 z zastrzeżeniem ust. 2, Ustawy o finansach publicznych Dz.U. 2005 nr 249 poz. 2104, łączna kwota przypadających do spłaty w danym roku budżetowym rat kredytów i pożyczek oraz potencjalnych spłat kwot wynikających z udzielonych przez jednostki samorządu terytorialnego poręczeń wraz z należnymi w danym roku odsetkami od tych kredytów i pożyczek, oraz należnych odsetek i dyskonta, a także przypadających w danym roku budżetowym wykupów papierów wartościowych emitowanych przez jednostki samorządu terytorialnego, nie może przekroczyć 15% planowanych na dany rok budżetowy dochodów jednostki samorządu terytorialnego.

W kontekście Art. 170 cytowanej ustawy, łączna kwota długu jednostki samorządu terytorialnego na koniec roku budżetowego nie może przekraczać 60% dochodów tej jednostki w tym roku budżetowym.

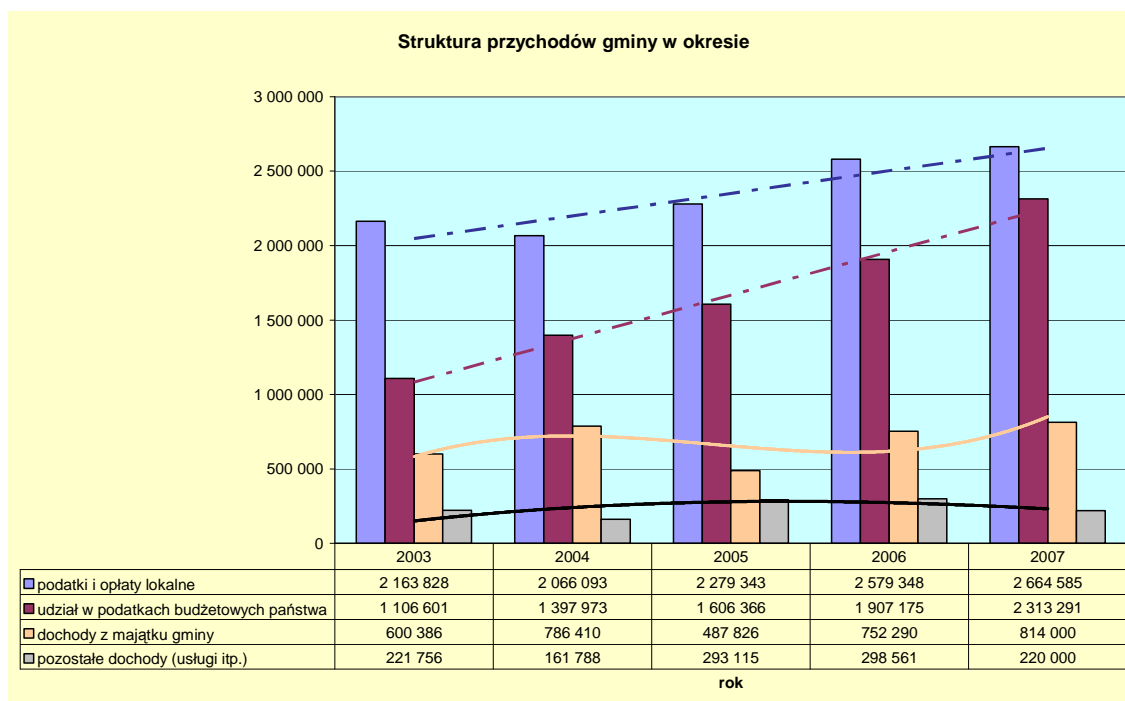
Przyjmując za punkt wyjścia cytowane przepisy prawne oraz analizę finansową gminy za lata 2003-2007 oszacowano realne wartości przepływów finansowych na lata 2008-2013. Aby wyliczyć całkowitą zdolność inwestycyjną dokonano symulacji narastającej przepływów

finansowych do roku 2013. Założono jednocześnie poziom 50% skuteczności realnego współfinansowania projektów z planu rozwoju lokalnego miasta Pieszycy, co ogranicza poziom inwestycji gminy do 22,8 mln zł. Dalsze założenia ograniczające to:

1. Wdrożony zostanie maksymalnie możliwy finansowo pakiet projektów z Planu Rozwoju Lokalnego przy założonym poziomie finansowania z programu EFRR lub EOG na poziomie 50% kosztów.
2. Stały poziom obsługi kredytu bieżącego gminy nie przekroczy poziomu 1 mln złotych rocznie, co wynika ze średniej za okres 2003-2007 i przyjęciu średniej pięcioletniej dla oszacowań w kolejnych latach.
3. Wzrost dochodu gminy będzie podlegać założeniom rozwoju kraju na lata 2004-2015, zgodnie z dokumentem opisanym w rozdziale 6.4.1.
4. Wzrost kosztów gminy utrzymany zostanie na poziomie średniej za okres 5-letni.
5. Wszelkie okazje umożliwiające uzyskanie wolnych środków będą wykorzystywane na powiększenie potencjału pozyskania dotacji z funduszy UE.

Przebieg finansowy miasta Pieszycy za lata 2003-2007 opracowane na podstawie danych z gminy zaprezentowano w tabeli 21. Analizując zawarte w niej dane można zauważyć rosnący kwotowo udział budżetu gminy w dochodach budżetu państwa. Jest to zjawisko bardzo pozytywne, jednak ciągle zagrożone nieudolnymi działaniami władz centralnych (głównie za sprawą zmniejszeń wpływu do budżetu, wynikających z przedwyborczych ustaw socjalnych). Należy liczyć się z obniżeniem tego wskaźnika w latach 2009-2013. Gmina może skompensować niekorzystne zjawiska w otoczeniu zwiększając liczbę podatników PIT oraz CIT, na co wskazują w ankiecie mieszkańcy miasta Pieszycy, ale wymaga to podjęcia aktywnych działań wsparcia lokalnego biznesu, na co nie ma przyzwolenia respondentów ankiety.

Rys. 11 Udział bezwzględny komponentów w dochodzie miasta Pieszycy za lata 2003-2007

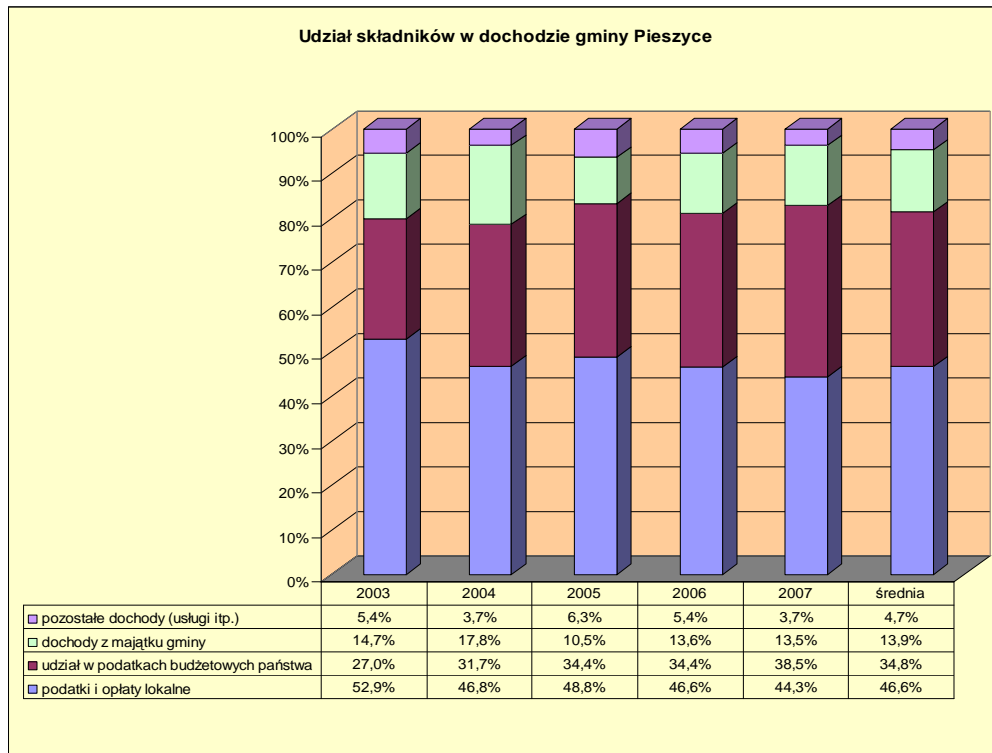
Również pozytywną tendencję można zaobserwować w pozycji dochody i podatki lokalne. Jest stały wartościowo wzrost rok do roku powyżej poziomu inflacji. Upoważnia to do pozytywnej prognozy budżetowej na lata 2008-2013.

Patrząc na względny udział komponentów w dochodach gminy (tabela 21 i rys. 12), można zauważyć, że podatki i opłaty lokalne wykazują malejący udział procentowy w strukturze dochodów, przy rosnących kwotowo dochodach gminy. Jest to zjawisko bardzo pozytywne i można je zaliczyć do mocnych stron budżetu gminy.

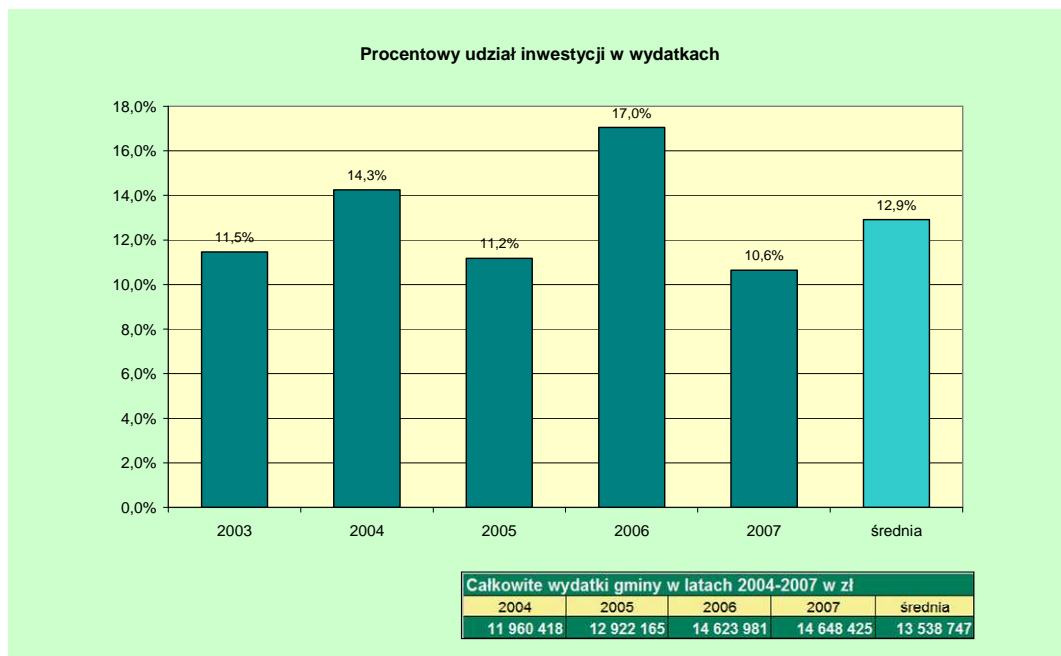
Tabela 21 Przepływy finansowe miasta Pieszyce za lata 2003-2007

	2003	2004	2005	2006	2007
A. DOCHODY BEZ NADWYŻEK	10 028 044	11 271 159	12 310 407	13 960 294	14 234 421
1. Subwencje i dotacje	5 935 473	6 858 895	7 643 757	8 422 920	8 222 545
subwencje ogółem	4 530 349	4 329 861	4 066 015	4 107 306	4 187 604
dotacje i środki pozabudżetowe (w tym UE)	1 405 124	2 529 034	3 577 742	4 315 614	4 034 941
2. Dochody własne gminy	4 092 571	4 412 264	4 666 650	5 537 374	6 011 876
podatki i opłaty lokalne	2 163 828	2 066 093	2 279 343	2 579 348	2 664 585
udział w podatkach budżetowych państwa	1 106 601	1 397 973	1 606 366	1 907 175	2 313 291
dochody z majątku gminy	600 386	786 410	487 826	752 290	814 000
pozostałe dochody (usługi itp.)	221 756	161 788	293 115	298 561	220 000
B. WYDATKI	10 253 222	11 960 418	12 922 165	14 623 981	14 648 425
majątkowe (inwestycje) - wkład z budżetu	1 174 823	1 705 155	1 445 282	2 493 185	1 558 590
wydatki bieżące razem (osobowe i rzeczowe)	8 277 199	9 403 363	10 560 352	11 444 661	12 348 315
wypłacone świadczenia i dotacje	743 200	796 900	858 531	610 135	651 520
koszty finansowe (pozostałe wydatki, kary)	58 000	55 000	58 000	76 000	90 000
C. NADWYŻKA OPERACYJNA (A – B)	-225 178	-689 259	-611 758	-663 687	-414 004
D. OBSŁUGA ZADŁUŻENIA (w tym)	553 985	613 127	685 857	789 281	1 147 478
splata rat kapitałowych	497 334	560 652	631 676	716 862	1 085 996
wykup obligacji					
splata odsetek	56 651	52 475	54 181	72 419	61 482
E. WOLNE ŚRODKI (C-D)	-779 163	-1 302 386	-1 297 615	-1 452 968	-1 561 482
F. ZEWN. FINANSOWANIE INWESTYCJI	0	0	0	0	0
finansowanie z funduszy UE					
finansowanie z kredytów lub obligacji					
G. ZEWNĘTRZNE ŹRÓDŁA FINANSOWANIA	1 120 469	1 632 157	1 934 986	2 795 552	1 990 585
otrzymane kredyty, pożyczki	645 000	1 234 200	1 552 740	2 104 000	1 500 000
wyemitowane obligacje					
przychody z funduszy UE					
inne granty lub nadwyżki	475 469	397 957	382 246	691 552	490 585
H Roczne przepływy (E+G-F)	341 306	329 771	637 371	1 342 584	429 103
Całkowita zdolność inwestycyjna (16+F)	1 174 823	1 837 558	1 719 680	3 060 637	2 340 921

Rys. 12 Udział względny komponentów w dochodzie miasta Pieszycy na lata 2003-2007

Rys. 13 Względny udział wydatków inwestycyjnych miasta Pieszycy w latach 2003-2007.

Analizując zagadnienie wydatków gminy można zauważyć niekorzystne zjawisko ich wzrostu po stronie operacyjnej i zmniejszenie ich poziomu po stronie inwestycyjnej. Na rys. 13 pokazano graficznie udział inwestycji w wydatkach miasta Pieszycy. Stanowi on średnio 13% w okresie 2003-2007. Zachowując taki układ budżetu na lata 2008 – 2013, całkowita wartości inwestycji może wynieść 12 mln zł. Wdrażając założenia strategii ukierunkowanej na pozyskiwanie funduszy UE możliwe jest podniesienie tego pułapu do poziomu 20 mln. Zależy to jednak od zahamowania wzrostu wydatków osobowych i rzeczowych przy planowaniu budżetu na kolejne lata.

Na podstawie powyższych informacji przyjęto do symulacji wyników na kolejne lata następujące założenia:

- 1 Sumaryczna nadwyżka operacyjna budżetu gminy w latach 2007-2013 na poziomie 4,8 mln zł co pozwala na pozyskanie około 12 - 16 mln środków.
- 2 Stabilność poziomu obsługi zadłużenia na poziomie 1 mln zł
- 3 Efektywna suma środków możliwych do otrzymania z EFRR oszacowano na poziomie 6,0 mln zł
- 4 Sumaryczna wartość kredytów (koszty niekwalifikowane) 8 - 9 mln zł
- 5 Globalna wartość inwestycji, realnych do wykonania = 20 - 21 mln zł

Tabela 22 Symulacja przepływów finansowych na lata 2008-2013 dla miasta Pieszycy³⁴

	2008	2009	2010	2011	2012	2013
A. DOCHODY BEZ NADWYŻEK	14 839 243	15 528 132	15 898 757	16 303 339	16 824 916	17 288 823
1. Subwencje i dotacje	9 163 678	9 499 447	9 698 113	10 036 626	10 351 301	10 659 483
subwencje ogółem	4 243 918	4 304 997	4 372 872	4 436 480	4 502 593	4 570 434
dotacje i środki pozabudżetowe (w tym UE)	4 919 760	5 194 449	5 325 241	5 600 146	5 848 708	6 089 049
2. Dochody własne gminy	5 675 565	6 028 685	6 200 644	6 266 713	6 473 615	6 629 340
podatki i opłaty lokalne	2 633 147	2 756 978	2 819 148	2 873 245	2 957 280	3 027 386
udział w podatkach budżetowych państwa	2 039 391	2 190 950	2 290 271	2 282 214	2 367 202	2 428 891
dochody z majątku gminy	718 941	799 831	816 470	817 334	851 772	869 952
pozostałe dochody (usługi itp.)	284 087	280 927	274 755	293 919	297 360	303 112
B. WYDATKI	14 486 803	15 023 995	15 161 333	15 337 432	15 629 481	15 837 364
majątkowe (inwestycje) - wkład z budżetu	1 887 323	2 039 090	1 883 184	1 994 629	2 031 470	2 028 854
wydatki bieżące razem (osobowe i rzeczowe)	11 794 643	12 218 416	12 484 072	12 530 681	12 783 388	12 977 362
wypłacone świadczenia i dotacje	727 931	683 091	708 139	727 579	727 458	742 690
koszty finansowe (pozostałe wydatki, kary)	76 907	83 398	85 938	84 543	87 165	88 459
C. NADWYŻKA OPERACYJNA (A – B)	352 440	504 137	737 424	965 907	1 195 435	1 451 459
D. OBSŁUGA ZADŁUŻENIA (w tym)	876 086	939 600	989 664	937 111	957 491	963 471
splata rat kapitałowych	811 511	871 456	922 988	868 652	887 699	893 113
wykup obligacji						
splata odsetek	64 575	68 144	66 676	68 459	69 792	70 358
E WOLNE ŚRODKI (C-D)	-523 646	-435 463	-252 240	28 797	237 945	487 988
F ZEWN. FINANSOWANIE INWESTYCJI	1 941 476	1 519 545	1 141 592	997 314	1 015 735	1 014 427
finansowanie z funduszy UE	943 661	1 019 545	941 592	997 314	1 015 735	1 014 427
finansowanie z kredytów lub obligacji	997 815	500 000	200 000	0	0	0
G ZEWNĘTRZNE ŹRÓDŁA FINANSOWANIA	2 465 122	2 087 411	1 668 230	1 535 969	1 560 121	1 550 986
otrzymane kredyty, pożyczki	1 000 000	500 000	200 000	0	0	0
wyemitowane obligacje						
przychody z funduszy UE	943 661	1 019 545	941 592	997 314	1 015 735	1 014 427
inne granty lub nadwyżki	521 461	567 866	526 637	538 655	544 386	536 559
H Roczne przepływy (E+G-F)	0	132 403	274 398	567 452	782 331	1 024 548
Całkowita zdolność inwestycyjna (16+F)	4 853 347	3 558 635	3 024 777	2 991 943	3 047 205	3 043 281

³⁴ Wzrost przychodów szacowano, zgodnie z prognozą dla Polski. Wzrost kosztów powiększono o wskaźnik inflacji r. do r.u. Dane, dotyczące kredytów, obsługi zadłużenia oraz dotacji przyjęto na poziomie średniej arytmetycznej trzech poprzednich lat.

Na rys. 15 pokazano, że przy takich założeniach symulacji, nadwyżka operacyjna w latach 2008-2013 będzie wyższa, niż całkowite zadłużenie w okresie. Jednocześnie spłata zadłużenia nie przekroczy 15% dochodu gminy w żadnym roku. W kwestii wiarygodności finansowej miasto Pieszycy utrzymuje w całym horyzoncie czasowym 2008 - 2013 właściwe proporcje, gwarantujące jej wypłacalność. Dane symulacyjne wykonano, stosując zasadę ostrożnego szacowania wyników. Przyjęto jednak bardzo optymistyczne założenia, że gmina osiągnie wydolność pozyskania średniorocznie ponad 1 mln zł z funduszu EFRR. Wymagać to będzie od władz bardzo dobrego przygotowania technicznego i logistycznego zadań inwestycyjnych do realizacji, a ponadto wdrożenia działań lobbingsowych na rzecz miasta Pieszycy.

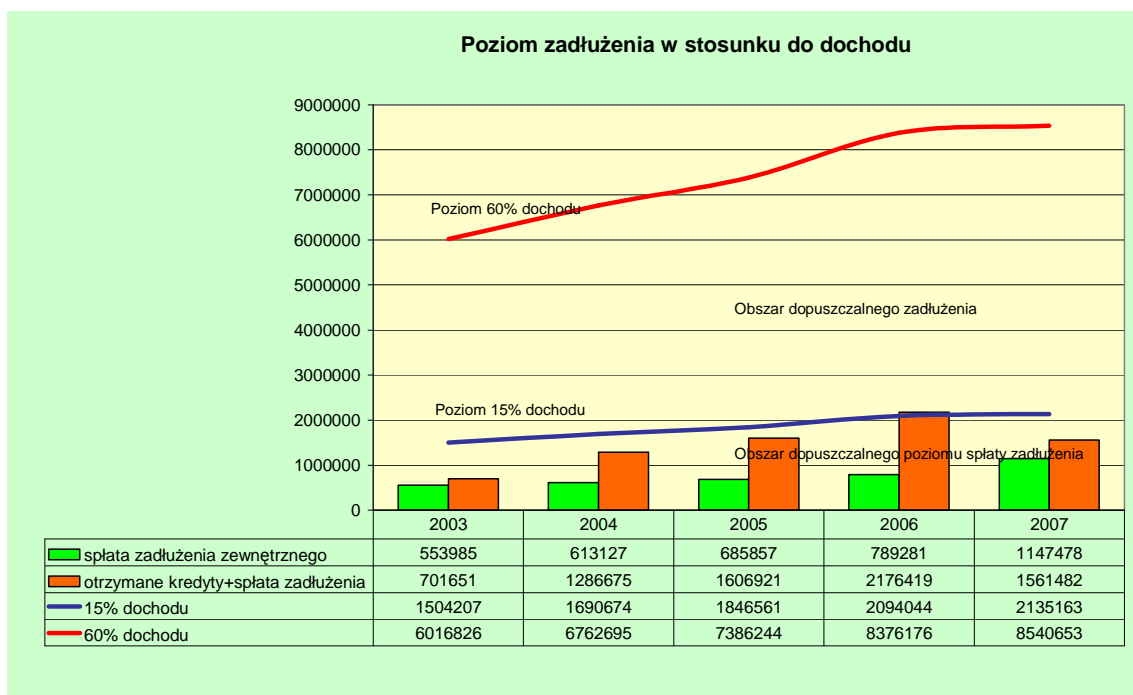
Tabela 23 Symulacja przepływów globalnie za lata 2008-2013

	2007	2008-2013
A. DOCHODY BEZ NADWYŻEK	14 234 421	96 683 211
1. Subwencje i dotacje	8 222 545	59 408 648
subwencje ogółem	4 187 604	
dotacje i środki pozabudżetowe (w tym UE)	4 034 941	
2. Dochody własne gminy	6 011 876	37 274 563
podatki i opłaty lokalne	2 664 585	
udział w podatkach budżetowych państwa	2 313 291	
dochody z majątku gminy	814 000	
pozostałe dochody (usługi itp.)	220 000	
B. WYDATKI	14 648 425	91 476 408
majątkowe (inwestycje) - wkład z budżetu	1 558 590	
wydatki bieżące razem (osobowe i rzeczowe)	12 348 315	
wypłacone świadczenia i dotacje	651 520	
koszty finansowe (pozostałe wydatki, kary)	90 000	
C. NADWYŻKA OPERACYJNA (A – B)	-414 004	5 206 803
D OBSŁUGA ZADŁUŻENIA (w tym)	1 147 478	5 663 422
spłata rat kapitałowych	1 085 996	5 255 419
wykup obligacji		
spłata odsetek	61 482	
E WOLNE ŚRODKI (C-D)	-1 561 482	-456 619
F ZEWN. FINANSOWANIE INWESTYCJI	0	7 630 090
finansowanie z funduszy UE		5 932 275
finansowanie z kredytów lub obligacji		
G ZEWNĘTRZNE ŹRÓDŁA FINANSOWANIA	1 990 585	
otrzymane kredyty, pożyczki	1 500 000	1 700 000
wyemitowane obligacje		
przychody z funduszy UE		
inne granty lub nadwyżki	490 585	
H Roczne przepływy (E+G-F)	429 103	
Całkowita zdolność inwestycyjna (16+F)	2 340 921	20 519 188

Ze względu na pozytywne zmiany w rozliczeniach środków z funduszu EFRR (możliwość okresowych zaliczek za odbiory cząstkowe), istnieje możliwość elastycznego planowania dochodów gminy, zgodnie z założonym harmonogramem. Jest to okazja w otoczeniu finansów gminy, którą należy jak najlepiej wykorzystać. Aktualnie, aby można było finansować projekty współfinansowane przez EFRR, należy wykazać w uchwale budżetowej posiadanie wkładu własnego do projektu, powiększonego o koszty niekwalifikowane oraz koszty realizacji pierwszego kwartału projektu. To zmienia przepływy finansowe beneficjentów, umożliwiając rezygnację z kredytów pomostowych.

6.4.3. Zdolność kredytowa gminy w latach 2008 - 2013

Wychodząc z przepisów ustawy o finansach publicznych (Art. 169 ust. 1 z zastrzeżeniem ust. 2 oraz Art. 170) i dokonanej analizy przepływów finansowych miasta Pieszycy na lata 2003 – 2007 można pokazać całkowitą wypłacalność gminy i bardzo ostrożne dysponowanie posiadaną zdolnością kredytową w tym okresie (rys. 14). Analizując zakres pola dopuszczalnego zadłużenia, gmina ani razu nie skorzystała z możliwości wejścia w ten obszar, co stanowi mocną stronę finansów dla celów strategicznych na kolejne lata.

Rys. 14 Ilustracja zdolności kredytowej miasta Pieszycy w latach 2003 - 2007

Jednak wykonanie ambitniejszego planu inwestycyjnego i pozyskanie środków z funduszu EFRR lub EOG wymagać będzie zaangażowania finansowania zewnętrznego. W tej kwestii możliwe staje się oszacowanie maksymalnej zdolności kredytowej gminy, oparte o zapisy ustawy oraz realia budżetowe. Do wykonania analizy przyjęto następujące dane:

- okres kredytowania 6 lat
- stopa procentowa 6%
- koszt udzielenia kredytu 1%

Założono dwa warianty. Jeden dotyczy jednorazowej wypłaty 8 mln zł na duże zadanie inwestycyjne, drugi związany jest z rocznymi wypłatami transz kredytu.

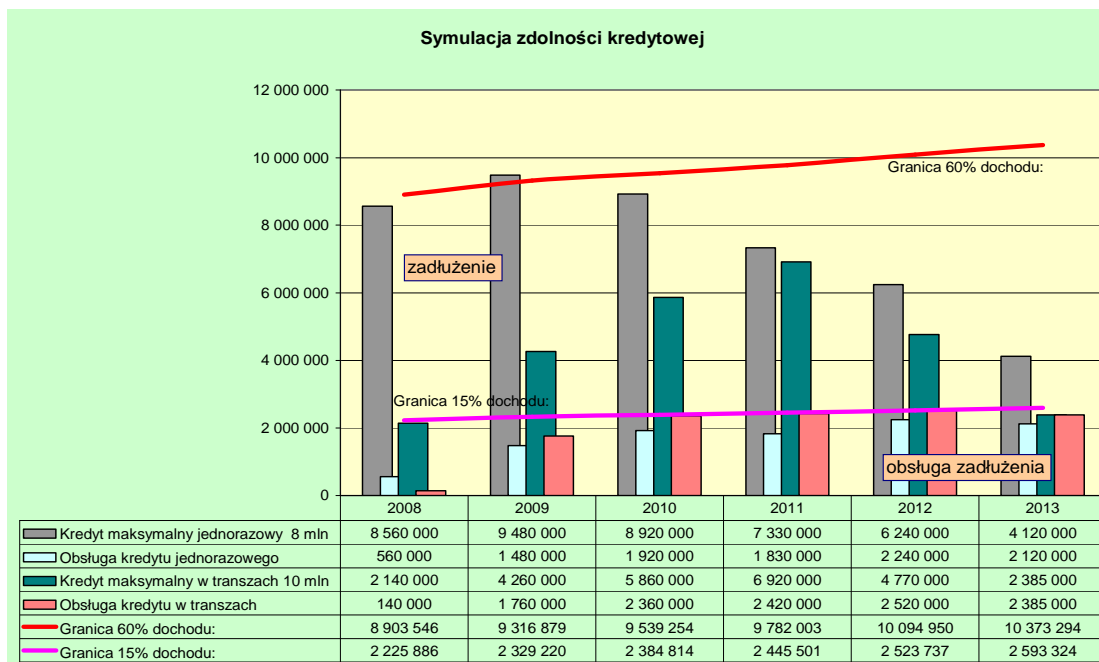
Tabela 24 Symulacja kosztów kredytu

Kredyt jednorazowy	2008	2009	2010	2011	2012	2013	suma
Kwota jednorazowa	8 000 000						8 000 000
Kapitał do spłacenia	8 000 000	8 000 000	7 000 000	5 500 000	4 000 000	2 000 000	
Spłata kapitału:	0	1 000 000	1 500 000	1 500 000	2 000 000	2 000 000	8 000 000
odsetki:	480 000	480 000	420 000	330 000	240 000	120 000	2 070 000
koszt uzyskania:	80 000	0	0	0	0	0	
Zadłużenie roczne:	8 560 000	9 480 000	8 920 000	7 330 000	6 240 000	4 120 000	
Obsługa roczna:	560 000	1 480 000	1 920 000	1 830 000	2 240 000	2 120 000	

Kredyt w transzach	2008	2009	2010	2011	2012	2013	suma
Kwota transz	2 000 000	2 000 000	3 000 000	3 000 000	0	0	10 000 000
Spłaty kapitału:	0	1 500 000	2 000 000	2 000 000	2 250 000	2 250 000	10 000 000
Kapitał do spłacenia:	2 000 000	2 500 000	3 500 000	4 500 000	2 250 000	0	
odsetki	120 000	240 000	330 000	390 000	270 000	135 000	1 485 000
Koszt uzyskania:	20 000	20 000	30 000	30 000	0	0	
Zadłużenie roczne:	2 140 000	4 260 000	5 860 000	6 920 000	4 770 000	2 385 000	
Obsługa roczna:	140 000	1 760 000	2 360 000	2 420 000	2 520 000	2 385 000	

Z danych w tabeli 24 wynika, że znacznie korzystniejszą opcją jest kredyt zaciągany w transzach rocznych. Na rysunku 15 przedstawiono symulację całkowitej zdolności kredytowej miasta Pieszyce w latach 2008 – 2013. Jest to jednocześnie strategia operacyjna kredytowania, o ile nadarzy się okazja do realizacji zadania wspieranego przez fundusze UE. Przedstawiona sytuacja może być traktowana w kategorii szans wykorzystania okazji, jaką stanowią dotacje na projekty inwestycyjne.

Zdolność kredytowa gminy na poziomie 10 mln zł w okresie 2008 - 2013 jest mocną stroną, zwłaszcza że z symulacji przepływów finansowych wynika neutralny wpływ takiego zadłużenia na wykonanie budżetu.

Rys. 15 Symulacja maksymalnej zdolności kredytowej dla miasta Pieszyce w latach 2008 - 2013

7. ANALIZA STRATEGICZNA

Analiza SWOT globalna miasta Pieszycy stanowi wynik kompromisowej konsolidacji analiz SWOT- cząstkowych, dotyczących: sfery społecznej, sfery środowiska naturalnego, sfery gospodarczej i sfery infrastruktury. Opracowano szczegółowo analizę wag czynników, wyliczono prawdopodobieństwo sukcesu strategicznego dla przedstawionego układu. Należy zwrócić uwagę, że praca za pomocą analizy SWOT nie polega na stworzeniu palety wskaźników i czynników, ale wybór najważniejszych z nich tak, żeby elementy macierzy SWOT lub TOWS miały jak największą liczbę niezerowych elementów. Z drugiej strony wybór czynników analizy, powinien być wynikiem ustaleń zespołu do spraw tworzenia strategii, a czynniki wybrane w taki sposób, żeby dotyczyły problematyki gminy, a nie kraju i dały się w jakikolwiek sposób skwantyfikować.

7.1. Czynniki determinujące macierz SWOT i TOWS

7.1.1. Mocne strony

M1. Bliskie położenie gminy wobec regionalnych ośrodków gospodarczych (Dzierżoniów, Wrocław) oraz Gór Sowich.

Czynnik ten nabiera większego znaczenia w kolejnej projekcji budżetowej UE na lata 2007-2013, w związku ze zwiększeniem wolumenu inwestycji w okolicy Wrocławia oraz strategią rozwoju Dolnego Śląska i Regionalnym Planem Operacyjnym. W korelacji z czynnikiem dobrej sieci komunikacyjnej można próbować z powodzeniem wykorzystać nadarżające się okazje.

M4. Zdefiniowane cele rozwoju i dobrze zorganizowany urząd miejski, posiadający odpowiednie relacje z powiatem.

Miasto Pieszycy jest zarządzane przez dobrze zorganizowany aparat urzędniczy. Stanowi istotne ogniwo powiatu dzierżoniowskiego. Gmina jest właściwie postrzegana w dolnośląskim urzędzie marszałkowskim i wojewódzkim. To jest czynnik istotny w ciągu całego czasu prac nad wdrożeniem strategii.

M3. Dobra sytuacja budżetowa i wysoka zdolność kredytowa na lata 2007-2013

Czynnik ten wydaje się mieć znaczący wpływ na rozwój gminy przez możliwości pozyskania większych środków z funduszy strukturalnych. Czynnik ten będzie mieć szczególne znaczenie od roku 2009-2015, kiedy możliwości wdrożenia projektów inwestycyjnych będą największe.

M4. Korzystny układ szlaków komunikacyjnych,

Bardzo ważny aspekt rozwojowy, stanowiący istotny czynnik lokalizacji nowych inwestycji. Miasto Pieszycy jest łatwo dostępna poprzez drogę wojewódzką 383 Wałbrzych-Dzierżoniów. Do granicy z Czechami jest około 40 km. Do autostrady A4 można dojechać w ciągu 45 minut. W niedalekiej przyszłości droga Kłodzko-Wrocław będzie przebudowywana do standardu drogi szybkiego ruchu, co ze strategicznego punktu widzenia sugeruje wykorzystanie położenia miasta Pieszycy, jako punktu turystyki i rekreacji w okolicy Wielkiej Sowy.

M5. Tereny inwestycyjne dla realizacji różnorodnych projektów (w tym inwestycji przemysłowych),

Miasto Pieszycy dysponuje atrakcyjnymi terenami inwestycyjnymi. Nie są one zbyt dobrze uzbrojone, ale z możliwością szybkiej interwencji infrastrukturalnej w miarę potrzeb. Tereny są dobrze skomunikowane. Czynnikiem ten powinien przez kilka lat pozostawać, na stałym, wysokim poziomie wpływu na rozwój powiatu.

M6. Relatywnie wysoka atrakcyjność turystyczna,

Miasto Pieszycy dysponuje atrakcyjnymi terenami inwestycyjnymi dla szeroko pojętej infrastruktury turystyki i rekreacji. Tereny są dobrze skomunikowane drogowo oraz kablowo. Problemem jest strefa Natura 2000, która w poważnym stopniu ogranicza możliwości inwestycyjne. Czynnikiem ten powinien przez kilka lat pozostawać, na stałym, wysokim poziomie wpływu na rozwój. Jednak atrakcyjność inwestowania jest zmienna w czasie i zależy od zachowań powiatów konkurencyjnych oraz rozwoju sytuacji gospodarczej województwa.

M7. Dobry poziom zabezpieczenia medycznego i szkolnictwa,

Czynnikiem ten ma istotne znaczenie dla rozwoju gminy, ponieważ w początkowej fazie wdrażania strategii nie wymaga palących interwencji obciążających budżet. W kolejnych latach jego znaczenie będzie maleć.

7.1.2. Słabe strony

S1. Wysokie wskaźniki obciążenia demograficznego

Liczba ludności w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym wynosi około 57. Wskaźnik ten będzie się pogarszać, chyba że zahamowany zostanie odpływ pracowników wykwalifikowanych z terenu gminy.

S2. Wysokie bezrobocie o niekorzystnej strukturze

Ten problem dotyczy nie tylko miasta Pieszyc. Nowa strategia rozwoju województwa dolnośląskiego poświęca temu zagadnieniu oddzielny priorytet. Istotność tego czynnika nie spadnie w ciągu najbliższych kilku lat.

S3. Migracja wykwalifikowanej kadry zawodowej

O ile strategia rozwoju oraz poprawy życia będzie wdrażana konsekwentnie, wówczas negatywne zjawiska migracyjne zostaną ograniczone. Takie działania zostały empirycznie potwierdzone we Francji i innych krajach UE. Negatywne zmiany zostały odwrócone po około 10 latach od rozpoczęcia programu rewitalizacji.

S4. *Brak miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego znacznej części obszaru gminy oraz dokumentacji niezbędnej do aplikacji o środki pomocowe.*

Dzisiaj jest to bardzo istotny element hamujący rozwój inwestycji. Jednak znaczenie tego czynnika będzie maleć, a do roku 2010 powinny zostać wszelkie sprawy związane z planami zagospodarowania przestrzennego rozwiązane.

S5. *Niski standard zasobu mieszkaniowego w gestii gminy i konieczność dopłat.*

Czynnik, którego znaczenie będzie maleć powoli, ponieważ jest kapitałochłonny, a brakuje inwestorów. Nie wydaje się, aby w najbliższej prognozie budżetu znalazły się środki na rewitalizację zdekapitalizowanego zasobu.

S6. *Brak kapitału własnego wśród mieszkańców gminy na rozpoczęcie działalności gospodarczej*

Tego czynnika zmodyfikować się nie da. Nie będzie on również zmieniał się w 6-letnim horyzoncie czasowym

S7. *Mała siła nabywcza mieszkańców powodująca słaby rozwój usług na obszarach wiejskich*

Nie da się szybko wpłynąć na ten czynnik. W sześcioletnim horyzoncie czasowym nie będzie się on zmieniał. Jedynym wyjściem jest dotacja na cele infrastrukturalne, związane z tworzeniem nowych miejsc pracy.

S8. *Niski poziom nasycenia infrastrukturą wod-kan*

Nie da się szybko wpłynąć na ten czynnik. Wymaga on inwestycji. W sześcioletnim horyzoncie czasowym nie będzie się on szybko zmieniał. Jedynym wyjściem jest pozyskanie dotacji na projekty infrastrukturalne i szybkie opracowanie dokumentacji, aby być w każdej chwili gotowym na złożenie aplikacji EFRR/EOG.

7.1.3. Zagrożenia w otoczeniu

Z1. *Migracja wykwalifikowanej kadry roboczej do większych ośrodków (innych państw), odpływ młodych mieszkańców miasta, migracja zarobkowa, odpływ wykształconej/wykwalifikowanej siły roboczej*

Czynnik związany z typową dysfunkcją społeczno-ekonomiczną regionu. Bezrobocie, brak perspektywy na mieszkanie, stagnacja rozwojowa, niskie zarobki, etc. stanowią podstawową bolączkę miasta Pieszycy. W ankiecie społecznej wskazano na te problemy, jako kluczowe.

Z2. *Niekorzystne zmiany w strukturze demograficznej miasta Pieszycy*

Ten problem niektóre miasta francuskie miały 20 lat temu. Tam, gdzie interwencja w postaci globalnej rewitalizacji całego obszaru zakończyła się sukcesem, złe trendy demograficzne odwróciły się już po 10 latach (Vallenciennes). Niekorzystny układ demograficzny może być zmieniony wyłącznie na drodze zrównoważonego wzrostu.

Z3. Obniżanie się kwalifikacji długotrwale bezrobotnych

Czynnik ten wynika z niekompetencji organów odpowiedzialnych za politykę pomocy społecznej w Polsce. Projekty są w większości nietrafione i nie powodują restrukturyzacji bezrobocia oraz nie umożliwiają podniesienia kwalifikacji. Gmina ma w tej kwestii ograniczone możliwości, aczkolwiek wykorzystanie dobrej bazy szkolnictwa oraz projektów edukacyjnych może ten proces odwrócić. Obniżanie się poziomu kwalifikacji bezrobotnych obciąża dodatkowo budżet i jest w dłuższym horyzoncie czasowym podstawą trwałego wykluczenia społecznego.

Z4. Niechęć inwestorów do lokowania inwestycji na obszarach o słabszej infrastrukturze

Jest to zrozumiałe, a wobec konkurencji lokalizacyjnych w innych miejscowościach stanowi dodatkowe zagrożenie. Jest ono możliwe do zredukowania przez okazje związane z inwestycjami infrastrukturalnymi, wspieranymi z funduszy pomocowych. Należy przy tym zaznaczyć, że stworzenie planowanych obszarów dla inwestycji i koncentrowanie projektów infrastrukturalnych na tych terenach powinno stanowić strategiczne działanie, umożliwiające wykorzystanie wielu szans, wymienionych w niniejszej analizie.

Z5. Brak długotrwałej polityki przestrzennego zagospodarowania kraju, polityki regionalnej państwa i polityk sektorowych

W zasadzie polityk i dokumentów w Polsce powstało wiele. Niestety ich jakość i związek z praktyką zwykle był i jest bardzo słaby. Braki inwentaryzacji na poziomie podstawowym nie pozwalają na szybkie i łatwe tworzenie planów zagospodarowania przestrzennego, co znacząco opóźnia procesy inwestycyjne. Dokumentacje są drogie i wielu gmin nie stać na ich utworzenie. Ten czynnik będzie miał znaczenie w najbliższych latach, jednak nie powinien wpływać istotnie na rozwój miasta Pieszyce.

Z6. Niekorzystna sytuacja w zakresie finansów publicznych, w tym udziału samorządu w dochodach budżetu państwa (wzrost zakresu zadań samorządu, przy jednoczesnym braku zwiększenia środków, przekazywanie samorządom przez państwo nowych zadań bez pełnego zabezpieczenia finansowego).

To jest kluczowy element hamujący rozwój gmin. Niskie budżety samorządów gminnych przy znaczących kosztowo zadaniach. Sytuacja w tej kwestii nie poprawi się w ciągu najbliższych lat, zwłaszcza że podział dochodów z podatków nie został zmieniony. Należy przyjąć, że ten negatywny czynnik może zostać osłabiony dotacjami z funduszy pomocowych. Tego również żąda społeczeństwo w ankiecie. Zwiększyć sprawność pozyskiwania środków pozabudżetowych przez samorząd gminny.

Z7. Zwiększenie dopłat socjalnych z budżetu gminy

Bardzo niekorzystne zjawisko, które grozi w każdej chwili. Wypłaty zasiłków oraz dopłat powodują ograniczenie zdolności inwestycyjnych w stosunku 1:3 (na każdą złotówkę wypłaconą, tracone są trzy, których nie skierowano na inwestycje wspierane z funduszy UE). To zagrożenie można eliminować wyłącznie przez inwestycje i działania restrukturyzacji obciążeń komunalnych.

Z8. Nieotrzymanie dotacji z budżetu UE.

To jest istotny element hamujący rozwój gminy. Niski budżet samorządu gminnego przy znaczących kosztowo zadaniach nie jest wystarczający, a dodatkowo zostanie zubożony o wysokie koszty przygotowania dokumentacji aplikacyjnej. Sytuacja w tej kwestii nie poprawi się w bieżącym horyzoncie budżetowym.

Z9. Sytuacje kryzysowe, na które gmina nie jest przygotowana ekonomicznie.

To zagrożenie związane jest z powodziami, pożarami i innymi klęskami żywiołowymi. Wystąpienie sytuacji kryzysowej wiąże się zawsze z zahamowaniem rozwoju gminy na długie lata.

7.1.4. Okazje w otoczeniu

O1. Funkcjonowanie specjalnej strefy ekonomicznej w bliskim otoczeniu,

Czynnik o najbardziej istotnym znaczeniu rozwojowym dla regionu. Przyciąga inwestycje, poprawia sytuację na rynku pracy, a dodatkowo przynosi szybkie efekty ekonomiczne. Niestety pojemność stref jest ograniczona i znaczenie tego czynnika w kolejnych latach będzie maleć. Okazją dla miasta Pieszycy może być oferta usług socjalnych dla pracowników firm ze strefy oraz pozyskania inwestorów budownictwa jednorodzinnego.

O2. Powszechny dostęp do informacji, rozwój sieci informatycznej

Jest to ogromna szansa rozwojowa. Wymaga poważnych inwestycji w infrastrukturę sieciową oraz edukację. Stwarza jednak możliwość tworzenia wirtualnych miejsc pracy oraz wdrażania programu gospodarki opartej na wiedzy, na którą w najbliższym okresie planowania przygotowano znaczące środki, zarówno w budżecie, jak i w zakresie funduszy strukturalnych. Działania w tym kierunku są komplementarne ze zmianami kształcenia oraz szkoleniem zawodowym, funkcjonowaniem nowoczesnego biznesu oraz potrzebami pracodawców.

O3. Powstawanie nowych miejsc pracy na wsi poza rolnictwem

Czynnik, który powinien uzyskać wszelkie priorytety wdrożeniowe strategii rozwoju gminy. Dywersyfikacja zatrudnienia w sołectwie na rzecz usług, wytwórczości i przetwórstwa jest optymalnym modelem, którego doskonałym przykładem może być Holandia, Belgia i Niemcy. Wymaga to jednak inwestycji i systematyczności w działaniu. Jest to ewidentna szansa rozwoju miasta Pieszycy. Jej znaczenie będzie zmienne w czasie, rosnąc w miarę zwiększania dotacji z UE.

04. Współfinansowanie projektów przez gminę działalności gospodarczej i alternatywnych dochodów na wsi

Czynnik, który powinien uzyskać wszelkie priorytety wdrożeniowe strategii rozwoju miasta. Jest szansą na rozwój miasta Pieszycy. Jego znaczenie będzie maksymalne i stałe w czasie. Komplementarność okazji w stosunku do zagrożenia - brak środków na inwestycje mieszkańców i lokalnego biznesu oznacza trafność działania. Problemem jest z kolei niski budżet miasta oraz brak koncepcji globalnej.

05. Uproszczenie procedur w pozyskiwaniu środków unijnych,

To jest szansa wysokiego poziomu. Niestety nie zależy ona od działania władz gminnych i może być traktowana jako okazja chwili.

06. Połączenie miasta Pieszycy wspólnymi projektami z sąsiadującymi gminami.

Nadarzająca się okazja, umożliwiająca wejście w projekty inwestycyjne. zarezerwowane dla większych organizacji (związki międzygminne), które są traktowane priorytetowo przy ocenach. Może mieć wpływ na rozwój miasta.

07. Współpraca gospodarczo – kulturalna miasta Pieszycy z innymi regionami w Polsce i Europie

Okazja warunkowa, dająca możliwości rozwojowe w sferze społecznej. Ukierunkowanie jej na młodzież daje szansę wymiany grup oraz wsparcia szkolnictwa funduszami z tzw. „miękkich projektów”.

08. Pozyskanie środków z funduszy RPO, EFRR, EOG

Okazja warunkowa, dająca możliwości rozwojowe w sferze określonej przez priorytet programu wsparcia. Jedna z najważniejszych okazji o charakterze trwałym w czasie, którą gmina może przewidzieć i wykorzystać.

09. Pozyskanie środków pozabudżetowych

Okazja warunkowa, dająca możliwości rozwojowe w dowolnym obszarze planowania. Może pojawić się w dowolnym momencie. Warunkiem jej wykorzystania jest stan gotowości gminy do udziału w aplikacji w danej chwili.

010. Powstanie podmiotów publiczno-prywatnych

Nowe przepisy prawne stwarzają okazję do współdziałania jednostek samorządowych z podmiotami gospodarczymi i osobami prywatnymi. Istnieje na terenie miasta Pieszycy sporo możliwości zawiązania takich porozumień, w których strona prywatna dostarczy środków na finansowanie pozabudżetowe społecznie użytecznych inwestycji.

7.2. Analiza strategiczna modelu SWOT

Dla określonych powyżej, w rozdziale II czynników modelu SWOT, dokonano analizy ich znaczenia w kolejnych latach, otrzymując macierz interakcji oraz ważność poszczególnych czynników. Każdy czynnik był oceniany w skali 1-5 (1 = mało istotny, 5 = najbardziej istotny), a siła związku między nimi, w skali trzystopniowej 0,1,2 (0 = brak związku, 2 = silna relacja). W wyniku takiego podejścia wybrano najbardziej istotne czynniki sukcesu strategicznego, które przedstawiono w tabeli poniżej.

Przyjęto następujące okresy dla analizy strategicznej 2008 – organizacji, 2009 – wejścia, 2010 – wdrażania, 2012 – korekt 2015 – weryfikacja. Okresy te mogą częściowo na siebie zachodzić. Możliwa jest również zmiana długości czasowej okresów.

7.2.1. czynniki o wartościach maksymalnych

Wagi dla poszczególnych czynników modelu SWOT przyjęto arbitralnie. W trakcie wdrażania strategii i procesu monitoringu należy te wagi korygować, tworząc macierz uaktualnioną do realiów szybkozmiennej otoczenia.

Tabela 25 Cynniki SWOT o najwyższych wagach (stan na 2007)

2008	2009	2010	2012	2015
Cynniki mocne o najwyższych wagach				
<ul style="list-style-type: none"> Zdefiniowane cele rozwoju gminy , 	<ul style="list-style-type: none"> Zrównoważony budżet i wysoka zdolność kredytowa, Korzystny układ szlaków komunikacyjnych, 	<ul style="list-style-type: none"> Doskonałe położenie, Zrównoważony budżet i wysoka zdolność kredytowa, 	<ul style="list-style-type: none"> Doskonałe położenie, Zrównoważony budżet i wysoka zdolność kredytowa, 	<ul style="list-style-type: none"> Zdefiniowane cele rozwoju gminy, Korzystny układ szlaków komunikacyjnych, Tereny inwestycyjne dla realizacji różnorodnych projektów ,
Cynniki słabe o najwyższych wagach				

<ul style="list-style-type: none"> Wysokie bezrobocie o niekorzystnej strukturze, Brak miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, Niski standard zasobu mieszkaniowego w gestii gminy i konieczność dopłat, Mała siła nabywcza mieszkańców powodująca słaby rozwój usług na obszarach wiejskich, Bardzo niski poziom nasycenia infrastrukturą wod-kan, 	<ul style="list-style-type: none"> Wysokie bezrobocie o niekorzystnej strukturze, Niski standard zasobu mieszkaniowego w gestii gminy i konieczność dopłat, Mała siła nabywcza mieszkańców powodująca słaby rozwój usług na obszarach wiejskich, Bardzo niski poziom nasycenia infrastrukturą wod-kan, 	<ul style="list-style-type: none"> Mała siła nabywcza mieszkańców powodująca słaby rozwój usług na obszarach wiejskich, Bardzo niski poziom nasycenia infrastrukturą wod-kan, 	<ul style="list-style-type: none"> Mała siła nabywcza mieszkańców powodująca słaby rozwój usług na obszarach wiejskich, Bardzo niski poziom nasycenia infrastrukturą wod-kan, 	<ul style="list-style-type: none"> Mała siła nabywcza mieszkańców powodująca słaby rozwój usług na obszarach wiejskich,
Zagrożenia zewnętrzne o najwyższych wagach				
<ul style="list-style-type: none"> Migracja wykwalifikowanej kadry roboczej do większych ośrodków, Brak długotrwałej polityki przestrzennego zagospodarowania kraju, polityki regionalnej państwa i polityk sektorowych, Niekorzystna sytuacja w zakresie finansów publicznych, w tym udziału samorządu w dochodach budżetu państwa, Nieotrzymanie dotacji ze środków UE, 	<ul style="list-style-type: none"> Migracja wykwalifikowanej kadry roboczej do większych ośrodków Niekorzystna sytuacja w zakresie finansów publicznych, w tym udziału samorządu w dochodach budżetu państwa, Nieotrzymanie dotacji ze środków UE, 	<ul style="list-style-type: none"> Migracja wykwalifikowanej kadry roboczej do większych ośrodków, Nieotrzymanie dotacji ze środków UE, 	<ul style="list-style-type: none"> Nieotrzymanie dotacji ze środków UE, 	<ul style="list-style-type: none"> Nieotrzymanie dotacji ze środków UE,
Okazje w otoczeniu o najwyższych wagach				
<ul style="list-style-type: none"> Uproszczenie procedur w pozyskiwaniu środków unijnych, Pozyskanie środków z RPO, EFRR lub EOG, Powstanie podmiotów publiczno-prywatnych, 	<ul style="list-style-type: none"> Uproszczenie procedur w pozyskiwaniu środków unijnych, Pozyskanie środków z RPO, EFRR lub EOG, Powstanie podmiotów publiczno-prywatnych, 	<ul style="list-style-type: none"> Uproszczenie procedur w pozyskiwaniu środków unijnych, Pozyskanie środków z RPO, EFRR lub EOG, Powstanie podmiotów publiczno-prywatnych, 	<ul style="list-style-type: none"> Uproszczenie procedur w pozyskiwaniu środków unijnych, Pozyskanie środków z RPO, EFRR lub EOG, Powstanie podmiotów publiczno-prywatnych, 	<ul style="list-style-type: none"> Uproszczenie procedur w pozyskiwaniu środków unijnych, Połączenie miasta Pieszycy wspólnymi projektami z sąsiadującymi gminami, Pozyskanie środków z RPO, EFRR lub EOG, Powstanie podmiotów publiczno-prywatnych,

7.2.2. Czynniki o wagach minimalnych

Z przyjętej palety czynników SWOT, poniższe mają najmniej istotne wagi i można zastanowić się nad ich znaczeniem w kontekście relacji macierzy SWOT, opisaney w rozdziale 7.3

Tabela 26 Czynniki SWOT o najniższych wagach (stan na 2007)

2008	2009	2010	2012	2015
Czynniki mocne o najmniejszych wagach				
<ul style="list-style-type: none"> Dobry poziom zabezpieczenia medycznego szkolnictwa, 	<ul style="list-style-type: none"> Doskonałe położenie, Dobry poziom zabezpieczenia medycznego szkolnictwa, 	<ul style="list-style-type: none"> Dobry poziom zabezpieczenia medycznego szkolnictwa, 	<ul style="list-style-type: none"> Zdefiniowane cele rozwoju gminy, Dobry poziom zabezpieczenia medycznego szkolnictwa, 	<ul style="list-style-type: none"> Zrównoważony budżet i wysoka zdolność kredytowa, Dobry poziom zabezpieczenia medycznego szkolnictwa,
Czynniki słabe o najmniejszych wagach				
<ul style="list-style-type: none"> Brak kapitału własnego wśród mieszkańców gminy na rozpoczęcie działalności gospodarczej, 	<ul style="list-style-type: none"> Brak kapitału własnego wśród mieszkańców gminy na rozpoczęcie działalności gospodarczej, 	<ul style="list-style-type: none"> Brak miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego , 	<ul style="list-style-type: none"> Brak miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego , 	<ul style="list-style-type: none"> Brak miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego ,
Zagrożenia zewnętrzne o najmniejszym znaczeniu				
<ul style="list-style-type: none"> Sytuacje kryzysowe, na które gmina nie jest przygotowana ekonomicznie, 	<ul style="list-style-type: none"> Sytuacje kryzysowe, na które gmina nie jest przygotowana ekonomicznie, 	<ul style="list-style-type: none"> Sytuacje kryzysowe, na które gmina nie jest przygotowana ekonomicznie, 	<ul style="list-style-type: none"> Niechęć inwestorów do lokowania inwestycji na obszarach o słabszej infrastrukturze, Sytuacje kryzysowe, na które gmina nie jest przygotowana ekonomicznie, 	<ul style="list-style-type: none"> Obniżanie się kwalifikacji długotrwale bezrobotnych, Niechęć inwestorów do lokowania inwestycji na obszarach o słabszej infrastrukturze, Brak długotrwałej polityki przestrzennego zagospodarowania kraju, polityki regionalnej państwa i polityk sektorowych, Sytuacje kryzysowe, na które gmina nie jest przygotowana ekonomicznie,
Okazje w otoczeniu o najmniejszym znaczeniu				
<ul style="list-style-type: none"> Funkcjonowanie specjalnej strefy ekonomicznej w bliskim otoczeniu, Powszechny dostęp do informacji, rozwój sieci informatycznej, 	<ul style="list-style-type: none"> Funkcjonowanie specjalnej strefy ekonomicznej w bliskim otoczeniu, Powszechny dostęp do informacji, rozwój sieci informatycznej, 	<ul style="list-style-type: none"> Funkcjonowanie specjalnej strefy ekonomicznej w bliskim otoczeniu, Powszechny dostęp do informacji, rozwój sieci informatycznej, 	<ul style="list-style-type: none"> Funkcjonowanie specjalnej strefy ekonomicznej w bliskim otoczeniu, Powszechny dostęp do informacji, rozwój sieci informatycznej, 	<ul style="list-style-type: none"> Funkcjonowanie specjalnej strefy ekonomicznej w bliskim otoczeniu, Powszechny dostęp do informacji, rozwój sieci informatycznej,

<ul style="list-style-type: none"> Współpraca gospodarczo – kulturalna miasta Pieszycy z innymi regionami w Polsce 	<ul style="list-style-type: none"> Współpraca gospodarczo – kulturalna miasta Pieszycy z innymi regionami w Polsce 			
---	---	--	--	--

7.2.3. Średnie wartości czynników

Przyjęty zestaw czynników strategicznych został oceniony pod względem istotności w skali pięciopunktowej (1 najmniej istotny, 5 najbardziej), biorąc pod uwagę kolejne lata wdrażania strategii. Jako najprostszy wskaźnik wyliczono średnią wartość istotności dla każdej kategorii.

Tabela 27 Średnie wartości czynników SWOT

Czynniki	2008	2009	2010	2012	2015
Mocne	2,57	2,57	3,43	3,29	3,43
Słabe	4,50	4,38	3,63	3,25	2,88
Zagrożenia	3,67	3,44	3,00	2,67	2,22
Okazje	3,00	3,10	3,10	3,20	3,30

Czynniki mocne gminy na rok 2008 mają średnią ocenę nieco ponad 2,5 i rosną w sposób ciągły do poziomu 3,43 w ciągu 7 lat. Czynniki słabe maleją w tym czasie od poziomu 3,67 do poziomu 2,88. Podobnie zagrożenia – są redukowane od 3,67 do 2,22. Poziom okazji w otoczeniu pozostaje na stałym poziomie. Taki układ strategiczny uzasadnia przyjęcie tezy o ostrożnym wzroście i perspektywie sukcesu większym niż 50%. Newralgicznym okresem, decydującym o sukcesie będą pierwsze dwa lata, kiedy to albo uda się przełamać słabości i wykorzystać pierwsze okazje, albo trzeba będzie zweryfikować założenia.

7.2.4. Analiza Strategiczna Wag

Strategiczna analiza wag stanowi sumę wartości czynników w danej kategorii i okresie. Im suma stron mocnych jest wyższa, a słabych niższa, tym lepiej. Z zasady strategia kieruje się redukowaniem słabych stron oraz zagrożeń zewnętrznych.

Tabela 28 Suma wag czynników w kategoriach w kolejnych okresach

Nazwa	2008	2009	2010	2012	2015	Suma Wag
Mocne strony	18	18	24	23	24	107
Słabe strony	36	35	29	26	23	149
Okazje w otoczeniu	30	31	31	32	33	157
Zagrożenia w otoczeniu	33	31	27	24	20	135

W przypadku miasta Pieszycy, przy ukierunkowaniu strategii na wzrost gospodarczy i rozbudowę infrastruktury, mocnych stron na wejściu jest o połowę mniej niż słabych. Ale

jednocześnie pojawia się znacząca pozycja po stronie okazji, przy realnej możliwości redukcji zagrożeń. To sugeruje, że takie zasoby na wejściu umożliwiają sukces strategiczny na wyjściu.

7.2.5. Wskaźniki analizy strategicznej wag czynników

Na podstawie analizy wag można wprowadzić wskaźniki

Konkurencyjność miasta Pieszyce = Mocne/(Mocne+Słabe)

Atrakcyjność rynkowa miasta Pieszyce = Okazje/(Okazje + Zagrozenia)

Prawdopodobieństwo sukcesu = (Konkurencyjność+Atrakcyjność)*100%/2

Tabela 29 Obliczone wskaźniki strategiczne dla miasta Pieszyce

Nazwa	2008	2009	2010	2012	2015	Średnia
Konkurencyjność miasta Pieszyce	0,33	0,34	0,45	0,47	0,51	0,42
Atrakcyjność rynkowa miasta Pieszyce	0,48	0,50	0,53	0,57	0,62	0,54
Prawdopodobieństwo sukcesu w %	40,48	41,98	49,37	52,04	56,66	47,78

Wyliczone wskaźniki pozwalają stwierdzić, że wzrost prawdopodobieństwa powodzenia strategii w czasie uzasadnia jej kształt i przyjęte czynniki.

7.3. Macierz SWOT

Dla podanych czynników zdefiniowano macierze SWOT³⁵ (tabela 30). Wynikają z nich powiązania pomiędzy czynnikami i możliwe jest wybranie najbardziej istotnych. Dane te pozostają w korelacji z wagami czynników, opisanych w 7.2.

Analiza zależności pomiędzy czynnikami SWOT wskazuje na następujące powiązania:

- Najistotniejsze mocne czynniki umożliwiające wykorzystanie okazji to M2, M6 i M5
- Najistotniejsze mocne czynniki umożliwiające redukcję zagrożeń to M2, M3 i M7
- Najistotniejsze mocne czynniki to M2, M6 i M3
- Najistotniejsze czynniki słabe wpływające na wykorzystanie okazji to S8
- Najistotniejsze czynniki słabe wpływające na wzmocnienie zagrożeń to S8,S2,S3 i S7
- Najistotniejsze czynniki słabe to: S8, S2, S3
- Najistotniejsze okazje to: O10,O9,O8 i O6
- Najistotniejsze zagrożenia to: O8, O1, O2, O6 i O7

³⁵ Macierz SWOT służy analizie wpływu mocnych i słabych czynników na wykorzystanie okazji i likwidację zagrożeń (wpływ czynników wewnętrznych na otoczenie). Daje to analizę wpływu mocnych stron na wykorzystanie okazji w otoczeniu oraz na przezwycięzenie zagrożeń i równoległe wpływu słabych stron na możliwość wykorzystania szans oraz wzmocnienia zagrożeń.

Tabela 30 Macierz SWOT dla miasta Pieszycy (wersja 2007)

SWOT	Okazje w otoczeniu										$\Sigma \rightarrow$	Zagrożenia w otoczeniu									$\Sigma \rightarrow$	$\Sigma \downarrow$		
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10		1	2	3	4	5	6	7	8	9				
Mocne	1	0	0	2	1	0	2	1	1	1	2	10	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	10
	2	0	1	1	2	0	2	2	2	2	2	14	2	1	1	1	1	2	1	2	1	12	26	
	3	0	0	1	1	0	1	1	2	2	2	10	0	0	1	0	0	1	1	2	1	6	16	
	4	0	0	1	0	0	2	0	1	1	1	6	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	7	
	5	1	1	2	1	0	2	0	1	1	2	11	0	0	0	1	2	0	0	0	0	3	14	
	6	0	0	2	2	1	1	2	2	2	2	14	0	0	0	0	0	0	0	2	1	3	17	
	7	0	0	0	0	0	1	0	0	1	0	2	0	0	0	0	0	2	1	1	1	5	7	
	$\Sigma \downarrow$	1	2	9	7	1	11	6	9	10	11	67	2	1	2	2	3	5	3	8	4	30	97	
Słabe	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	2	1	1	0	1	0	1	0	8	8	
	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	2	2	1	0	1	1	2	0	11	11	
	3	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	2	2	2	1	0	1	0	1	0	9	11	
	4	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1	3	0	0	0	0	2	0	0	1	1	4	7	
	5	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1	3	1	1	0	1	0	2	2	0	0	7	10	
	6	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1	0	0	0	2	0	0	5	5	
	7	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	2	2	0	0	0	2	1	0	9	9	
	8	0	0	0	0	0	0	0	2	2	1	5	1	1	0	2	1	2	2	2	1	12	17	
$\Sigma \downarrow$	2	0	0	0	0	0	0	4	4	3	13	11	11	8	6	3	7	9	8	2	65	78		
$\Sigma \rightarrow$	3	2	9	7	1	11	6	13	14	14	80	13	12	10	8	6	12	12	16	6	95	175		

Należy zauważyć, że suma oddziaływań negatywnych 95 przekracza sumę okazji 80. Ale suma oddziaływań czynników mocnych 97 przekracza sumę oddziaływań czynników słabych 78. Dlatego strategia wynikająca z niniejszej analizy SWOT jest pozytywną, typu konserwatywnego.

Uwzględniając czynnik ekonomiczny i zakładając pozytywny rozwój sytuacji w zakresie absorpcji funduszy z funduszu EFRR, można przyjąć strategię rozwoju w wersji agresywnej.

8. Kierunki i cele rozwoju

Korelacja wyników ankiety skierowanej do mieszkańców oraz analizy SWOT prowadzi do zdefiniowania kierunków i celów rozwoju miasta Pieszyce. Są one dodatkowo zbieżne z celami Strategii Rozwoju Dolnego Śląska do roku 2020 oraz Regionalnym Planem Operacyjnym na lata 2007-2013.

Zważywszy ograniczone możliwości finansowe gminy, poważniejsze programy inwestycyjne mogą być wdrażane jedynie przy wsparciu z funduszy strukturalnych lub przy udziale inwestorów prywatnych. Dlatego wymienione niżej kierunki rozwoju stanowią dobry punkt wyjścia dla tworzenia wieloletnich planów inwestycyjnych oraz programów operacyjnych.

Pieszyce widok z Pałacu [foto UM]

I	<p style="text-align: center;">ROZWÓJ LOKALNEJ GOSPODARKI</p>
	<p>Większość negatywnych zjawisk zachodzących w sferze społeczno-gospodarczej gminy ma swoje źródło w kryzysie lokalnej sfery gospodarczej, którego skutkiem jest likwidacja dużej liczby miejsc pracy, zmniejszenie dochodów mieszkańców, a w konsekwencji drastyczne pogorszenie ich warunków życiowych. Nie są w pełni wykorzystane możliwości, wynikające z położenia geograficznego miasta Pieszycy.</p> <p>Nadrzędnym celem działań podejmowanych w tej sferze powinno być stymulowanie rozwoju sektora małych i średnich przedsiębiorstw na obszarze gminy o profilu obsługi inwestycji (podwykonawstwo instalacyjno-montażowe) oraz wykorzystujących walory turystyczne gminy. Podejmowane przez władze samorządu gminnego wysiłki powinny być ukierunkowane na pozyskiwanie kapitału inwestycyjnego oraz wspieranie rozwoju sektora małych i średnich przedsiębiorstw. Dotyczy to szczególnie inicjatyw, zgłaszanych przez ludzi młodych z terenu gminy, którzy nie powinni emigrować.</p> <p>Ważnym elementem działań w tym zakresie jest promocja miasta, jako obszaru wysoce konkurencyjnego dla inwestycji zewnętrznych, przede wszystkim w sferze usług oraz tworzenia zasobów turystycznych. Powinno to doprowadzić do stworzenia katalogu przedsięwzięć publiczno-prywatnych, gdzie gmina wniesie zasoby niepieniężne, a kapitał zewnętrzny będzie pochodzić od inwestorów prywatnych.</p>
II	<p style="text-align: center;">BEZPIECZEŃSTWO EGZYSTENCJI</p>
	<p>Kryzys gospodarczy wywołał szereg negatywnych zjawisk patologicznych na obszarze gminy, wymagających zwiększenia działań o charakterze ochronnym ze strony instytucji państwowych. Potrzeba zwiększenia bezpieczeństwa w mniejszym stopniu dotyczy sfery bezpośredniego zagrożenia dla życia, zdrowia i mienia, ale przede wszystkim potrzeby zwiększenia bezpieczeństwa socjalnego mieszkańców.</p> <p>W tej kategorii mieszczą się działania ukierunkowane na promocję zdrowia i modernizację systemu opieki zdrowotnej w porozumieniu z władzami powiatu. Działania przeciw wykluczeniu społecznemu oraz rozwój form i metod opieki społecznej, zwłaszcza w formie usług dla aglomeracji wrocławskiej.</p> <p>Zapewnienia godziwej egzystencji poprzez tworzenie warunków do bezpiecznego życia i możliwości pracy stanowią jeden z kluczowych problemów dnia dzisiejszego. Problem ten spotęgowany jest atrakcyjnością emigracji i konkurencyjności Wrocławia wobec niskiej konkurencyjności obszaru gminy. Zjawisko emigracji zarobkowej z terenu miasta Pieszycy powinno być monitorowane i ograniczane działaniami poprawiającymi pozycję ekonomiczną gminy.</p> <p>Problem alienacji mieszkańców sołectw miasta Pieszycy stanowi barierę zrównoważonego rozwoju. Został on poruszony w dostarczonych danych od mieszkańców i powinien zostać poruszony w strategii. Sołectwa oczekują wsparcia gminy w zakresie tworzenia nowych miejsc pracy, dywersyfikacji zatrudnienia na obszarach wiejskich oraz wyrównania szans między mieszkańcami wsi i miast.</p>

III	INFRASTRUKTURA I ŚRODOWISKO
	<p>Konkurencyjność regionu osiąga się przez łatwy dostęp i nasycenie infrastrukturą. Działania zmierzające w kierunku poprawy czystości środowiska poprzez oczyszczanie ścieków i utylizację odpadów oraz rozbudowa sieci komunikacyjnej, poprzez inwestycje w infrastrukturę drogową oraz telekomunikację, stanowią kluczowy element rozwoju.</p> <p>Czyste środowisko, ochrona przyrody i atrakcyjne tereny inwestycyjne są domeną obszarów bogatych, nasyconych infrastrukturą wodno-kanalizacyjną. Miasto Pieszycy ma szansę pozyskać znaczące środki z funduszy europejskich na ten cel. Tego nie wolno w działaniach strategicznych pominąć.</p> <p>Inwestycje w turystykę rejonu Wielkiej Sowy wspomagające wymogi stawiane obszarom Natura 2000 stanowią atut i szansę na rozwój sfery usług. Jest to jednocześnie okazja na pozyskanie znaczących środków i inwestycji przede wszystkim w kategorii przedsięwzięć publiczno-prywatnych.</p>
IV	INNOWACYJNOŚĆ I NAUKA
	<p>Wdrażanie nowoczesnych kierunków i technik nauczania dostosowanych do rynku pracy, reorientacja zawodowa, promocja kształcenia ustawicznego są wspierane przez fundusze UE. Konieczne jest wykorzystanie tej szansy i stworzenie programu ukierunkowanego na dorosłych. Szkolenia specjalistyczne, prowadzące do restrukturyzacji bezrobocia stanowią wyzwanie dla władz gminy. Możliwa jest w tej kwestii ścisła współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy oraz organizacjami pozarządowymi.</p> <p>Wdrażanie strategii informatyzacji kraju na terenie miasta Pieszycy, zwiększanie nasycenia szerokopasmowym dostępem do internetu oraz kształcenia dzieci i młodzieży z zakresu nowoczesnych technik i technologii powinny stanowić kierunek strategiczny dla edukacji. Dzisiaj jest to warunek podstawowy ograniczenia alienacji kulturowej i szansę wyrównania poziomu edukacyjnego, a jednocześnie element strategii Unii Europejskiej wyrównywania szans mieszkańcom wsi w stosunku do mieszkańców miast.</p> <p>Miasto Pieszycy leży w pobliżu podstrefy dzierzoniowskiej, wałbrzyskiej specjalnej strefy ekonomicznej. Należy podjąć rozmowy na poziomie zarządów i dokonać prób znalezienia atrakcyjnych możliwości edukacyjnych w mieście Pieszycy dla potencjalnych pracowników nowoczesnych zakładów lokalizowanych w tych strefach.</p>

9. MISJA I WIZJA ROZWOJU MIASTA PIESZYCE

Misją miasta Pieszycy jest:

Integracja działań gminy, organizacji, przedsiębiorstw oraz obywateli w kierunku zrównoważonego rozwoju i poprawy warunków życia mieszkańców.

Rozwój gminy rozumiany jest jako zharmonizowany pakiet działań, akceptowanych przez jego mieszkańców, zoptymalizowany mądrością jego władz i doradców, wspierany przez fundusze europejskie i zarządzany nowoczesnymi metodami z udziałem społeczeństwa. Takie pojęcie rozwoju w możliwie najszerszy sposób opisuje zjawisko postępu, w które wpisują się wszelkie działania innowacyjne, otwartość dla działań społecznych, współdziałania władz, samorządu, organizacji pozarządowych, społecznych, przedsiębiorców i społeczeństwa. Rolą władz miasta staje się prawidłowe zarządzanie zasobami oraz potencjałem ludzkim, zgodnie z założeniami przedstawionymi w niniejszym dokumencie.

Spółeczeństwo miasta Pieszycy świadome jest ogromnej wagi sąsiedztwa z aglomeracją wrocławską oraz strefą ekonomiczną Dzierżoniowa. Wyraża się to w następującej ocenie wizji rozwoju:

Miasto Pieszycy stanowi samodzielny, ekologiczny mikroregion, stowarzyszony z sąsiadami, powiązany z potencjałem Dzierżoniowa oraz Wrocławia, którego dominującą funkcję stanowią usługi socjalne, rekreacyjne i turystyczne.

Taka definicja misji i wizji miasta Pieszycy umożliwia reorientację funkcjonalną gminy w kierunku najbardziej optymalnego wykorzystania posiadanych zasobów strategicznych.

9.1. Ankieta społeczna

Zgodnie z ideą współdziałania w tworzeniu wizji przyszłości gminy, zwrócono się do mieszkańców metodą bezpośrednią, zadając pytania, które umożliwiły trafne znalezienie czynników analizy SWOT i przedstawienie optymalnych matryc działań strategicznych. Ankieta stanowi załącznik nr 1 do niniejszej strategii. Uzyskano 790 kompletnych wypowiedzi, dających się podzielić na kategorie wiekowe, statusu zawodowego, wykształcenia, płci. Wykazano losowość próby, co stanowi podstawę twierdzenia o reprezentatywności wyników.

Ankieta mogła zostać przeprowadzona dzięki wydatnej pomocy Urzędu Gminy. Należy zauważyć bardzo dobry odbiór społeczny tej formy konsultacji i szeroki udział mieszkańców oraz organizacji pozarządowych w przygotowaniu wyników.

9.1.1. Najbardziej istotne działania.

Tabela 31 Układ preferowanej hierarchii zadań globalnie:

Lp.	kod	Treść punktu	Ilość wskazań
1	213	<i>Walczyliśmy aktywnie o fundusze z UE.</i>	496
2	201	<i>Inwestujemy w naukę, języki, internet i nasze dzieci.</i>	487
3	203	<i>Infrastruktura techniczna jest priorytetem inwestycyjnym</i>	482
4	205	<i>Dbalność o ochronę środowiska i czystość ekologiczna podstawową normą w gminie;</i>	419
5	211	<i>Podstawą rozwoju gminy jest budowa dróg gminnych i osiedlowych</i>	377
6	207	<i>Atrakcyjność rekreacyjna miasta Pieszycy magnesem dla inwestorów.</i>	344
7	210	<i>Wdrażamy plan ochrony zdrowia i usług medycznych w gminie.</i>	343
8	202	<i>Tworzymy tereny inwestycyjne dla nowych osiedli i firm.</i>	321
9	206	<i>Zapraszamy inwestorów do naszej gminy (ułatwienia i preferencje);</i>	281
10	208	<i>Miasto Pieszycy pomaga wykluczonym i ubogim – program socjalny.</i>	259
11	209	<i>Rozwijamy kulturę, sztukę oraz promocję gminy na zewnątrz.</i>	257
12	212	<i>Najważniejsza jest sprawna i tania administracja w gminie.</i>	240
13	204	<i>Rynek rolny i przetwórstwo rolne podstawą ekonomiczną miasta Pieszycy;</i>	178
14	214	<i>Wspieramy lokalne społeczności (odnowa wsi, tradycji i lokalnej więzi)</i>	168

Uczestnicy ankiety mieli za zadanie wskazać 6 najważniejszych. Łącznie w 790 ankietach dokonano 4652 wskazania, co stanowi średnio 5,88 na ankietę. Mieszkańcy gminy widzą priorytetową potrzebę sięgnięcia po środki finansowe z programów UE. Widzą konieczność inwestycji w infrastrukturę i drogi na terenie gminy. Chcą, aby inwestować w dzieci i nowoczesne technologie informatyczne. Te cele strategiczne powinny być wskazówką dla władz gminy Pieszycy przy opracowywaniu średniookresowych planów rozwoju, takich jak: „Plan rozwoju lokalnego” oraz „Wieloletni plan inwestycyjny”. Programy strategiczne, oparte o powyższe cele nie mogą być zrealizowane szybko i wymagają znaczących środków inwestycyjnych.

Najmniej pożądane działania to wsparcie lokalnych społeczności, orientacja na przetwórstwo rolne oraz koszty administracji w gminie. Nie uzyskały również akceptacji inwestycje w kulturę i sztukę, wsparcie socjalne oraz ułatwienia dla inwestorów. To wskazanie pozostaje w sprzeczności z zasadami zrównoważonego rozwoju, forsowanym przez programy Unii Europejskiej. Może to również wskazywać na atomizację społeczności gminy i odejście od procesów integracji. Potwierdzenia tej tezy należy szukać w odpowiedziach na pytanie 6, dotyczące chęci wyjazdu z gminy na dłuższe okresy.

W dalszych pytaniach respondenci wskazują na palące potrzeby bieżące gminy, różniące się znacząco od wizji strategicznej przyszłości. Potrzeby te powinny zostać uwzględnione w uchwalanym planie rozwoju lokalnego i WPI, a alokacja budżetu powinna pozostać podporządkowana kryterium maksymalizacji wolnych środków inwestycyjnych (wkład własny do kosztów projektu współfinansowanego z funduszy UE lub innych). Potwierdzają to również preferencje finansowania celów strategicznych, które przeczą wyborom dokonany w zapytaniu 1, ale świadczą o potrzebie szybkich zmian strukturalnych w zakresie zatrudnienia oraz ułatwienia życia na terenie gminy.

W grupach analitycznych wystąpiły małe różnice nie mające znaczenia statystycznego w pierwszych, pięciu preferowanych zadaniach oraz trzech ostatnich. Jedynie grupa rolników

indywidualnych oraz osób w wieku powyżej 60 lat wykazała odstępstwa różniące się w sposób istotny od wyniku globalnego.

O ile fundusze UE stanowią dla rolników kluczowe zagadnienie, o tyle **wsparcie społeczności lokalnej i budowa więzi stanowi najmniej istotne zagadnienie**. Jest to dość zaskakujący wynik, ponieważ to właśnie sołectwa są odbiorcą programu budowy więzi lokalnych. Być może jest to związane z niskim poziomem wiedzy na temat możliwości wykorzystania funduszy związanych z rozwojem wsi oraz brakiem potrzeb dokonywania zmian w otoczeniu. Unia Europejska na tej kategorii opiera swoje zasady zrównoważonego rozwoju i w budżecie przeznaczają znaczące środki na rozwój więzi lokalnej. Wynik ankiety świadczy o istnieniu wyraźnego pola działania strategicznego dla Rady Miejskiej Pieszyc. Problem rodzi się w sprzeczności związanej z możliwością wykorzystania funduszy strukturalnych. Z jednej strony wszyscy chcą pozyskać jak najwięcej środków, z drugiej strony brak współdziałania i niechęć do integracji lokalnej ogranicza możliwość aplikacji.

Drugim co do wagi zagadnieniem strategicznym w grupie rolników indywidualnych jest budowa rynku rolnego i kierunkowanie miasta Pieszycy na przetwórstwo rolno-spożywcze. Rolnicy chcieliby również podnieść atrakcyjność rekreacyjną gminy, co stanowi jeden z czynników decydujących o lokalizacjach poważnych inwestycji. (Kadra kierownicza szacuje ten czynnik 6 pozycji niżej).

9.1.2. Najistotniejsze wydatki

W pytaniu 2 respondenci mieli za zadanie wybrać 6 najważniejszych priorytetów finansowania zadań inwestycyjnych, związanych z hierarchią działań strategicznych, określonych w pytaniu nr 1. Wyniki globalne malejąco zaprezentowano w tabeli 31.

Otrzymane wyniki wskazują na nadrzędność bieżących celów poprawy sytuacji materialnej nad strategicznymi inwestycjami w przyszłość (społeczeństwo informacyjne, nauka). Społeczeństwo widzi konieczność szybkich zmian w infrastrukturze oraz budowie dróg gminnych, co pozostaje w ścisłej korelacji ze strategią pozyskiwania funduszy „twardych” na sferę materialną. Przy okazji mieszkańcy gminy chcą zrealizować bieżący cel poprawy sytuacji mieszkaniowej (tanie budownictwo społeczne) oraz budowę ośrodka zdrowia, pomimo że w celach strategicznych w pytaniu 1, to zadanie znajduje się w środkowej strefie istotności. Jednocześnie deklarując absolutny priorytet pozyskiwaniu środków UE, wsparcie tworzenia dokumentacji inwestycyjnej dla pozyskania funduszy znalazło się na 13 pozycji w hierarchii zasadności finansowania. Pewną nadzieję stanowi tutaj wariancja, która wskazuje, że występują istotne różnice pomiędzy deklaracjami w grupach analitycznych.

Tabela 32 Układ hierarchii finansowania zadań globalnie:

Lp.	kod	Treść punktu	Total
1	303	Sfinansować rozbudowę infrastruktury wodno - ściekowej na terenie gminy	457
2	302	Sfinansować budowę nowych mieszkań komunalnych, socjalnych	422
3	308	Sfinansować przebudowę dróg gminnych	415
4	306	Sfinansować budowę ośrodka zdrowia	397
5	304	Sfinansować budowę kilku stałych atrakcji turystyczno-rekreacyjnych	295
6	309	Sfinansować budowę terenów rekreacyjnych	279
7	310	Utworzyć ośrodek kultury i sportu (wyposażenie, etaty)	252
8	312	Sfinansować utworzenie ośrodka nauczania języków, informatyki	236
9	305	Sfinansować przekształcenie dostępnych terenów w tereny inwestycyjne	231

10	314	Dofinansować zajęcia pozaszkolne (języki, nowe techniki)	203
11	313	Dofinansować grupy młodzieży (wyjazdy, organizacja imprez)	194
12	307	Sfinansować budowę nowoczesnego przedszkola	192
13	317	Sfinansować dokumentację i konieczne działania dla pozyskania funduszy UE	192
14	301	Sfinansować budowę hali sportowo-widowiskowej	189
15	311	Dofinansować szkoły podstawowe (termomodernizacja, wyposażenie)	167
16	320	Dofinansować obiekty sportowe ogólnodostępne (basen, ścieżki rowerowe)	133
17	316	Dofinansować opiekę społeczną i zasiłki socjalne	125
18	315	Sfinansować szkolenia dla rolników (reorientacja zawodowa)	110
19	318	Sfinansować rozwój sieci internet w gminie	91
20	319	Utworzyć fundusz rozwoju przedsiębiorczości	60
21	321	Dofinansować kluby sportowe (wyposażenie, kadra, wyjazdy)	59

Budowa społeczeństwa informacyjnego i inwestycja w nasze dzieci – tak, ale bez nakładów finansowych. Tak można scharakteryzować wynik uzyskany w korelacji drugiego co do ważności celu strategicznego, określonego w pytaniu 1, a istotnością jego finansowania według wskazań z pytania 2. Inwestycja w rozwój sieci Internet na terenie gminy nie jest akceptowana w ogóle (19 pozycja w hierarchii). Jeżeli gmina chce sięgać po środki z priorytetów gospodarki opartej o wiedzę oraz rozwoju społeczeństwa informacyjnego, konieczne jest uświadomienie mieszkańcom oraz radnym wagi akceptacji społecznej dla podjęcia inwestycji w tym właśnie obszarze.

Mieszkańcy miasta Pieszyce nie widzą konieczności wspierania finansowego lokalnych przedsiębiorców. Tworzenie funduszu wsparcia rozwoju lokalnej przedsiębiorczości zajmuje 20 pozycję.

9.1.3. Czytelność oceny strategii przez mieszkańców

W pytaniu nr 3 respondenci mieli wskazać na najbardziej czytelne dla nich sposoby oceny realizacji w czasie. Wyniki zaprezentowano w tabeli 32.

Tabela 33 Pożądane kwantyfikatory strategii rozwoju

Lp.	kod	Treść punktu	Wynik
1	301	Zmniejszenie bezrobocia w gminie o liczbę bezwzględną	557
2	307	Liczba nowopowstałych miejsc pracy	450
3	304	Wzrost wpływów do budżetu z tytułu pozyskanych środków z UE	433
4	302	Wzrost średniego dochodu rocznego na mieszkańca gminy	399
5	313	Długość wybudowanych lub wyremontowanych dróg	384
6	316	Kwota pozyskanych środków z UE	380
7	312	Długość wybudowanej sieci kanalizacyjnej	375
8	306	Liczba nowopowstałych podmiotów gospodarczych	251
9	309	Liczba przeszkolonych osób, znajdujących pracę	228
10	308	Kwota wypłaconych zasiłków socjalnych i dopłat	191
11	314	Powierzchnia przygotowanych nowych terenów inwestycyjnych	190
12	310	Liczba dzieci uczestniczących w zajęciach pozalekcyjnych	178
13	311	Liczba dzieci w przedszkolu i żłobku	162
14	305	Liczba osób zameldowanych na terenie gminy	134
15	303	Wzrost wpływów do budżetu gminy z tytułu podatków i opłat	133
16	315	Cena 1 m ² gruntu pod inwestycje w gminie	101
17	317	Inne	75

Na pierwszy rzut oka wysuwa się na podział istotności wskaźników kwantyfikacji na pięć, wyraźnych kategorii. Najważniejszą z nich jest zmniejszenie bezrobocia w gminie o określoną wartość bezwzględną. Jest to czytelne kryterium, wskazujące jednocześnie na najbardziej pożądaną kierunek działań strategicznych. Kolejne trzy wskaźniki to: liczba nowopowstałych miejsc pracy, podkreślająca istotność znaczenia ograniczenia bezrobocia, kwota pozyskanych środków z UE, pozostająca w ścisłej korespondencji z hierarchią celów strategicznych (pytanie 1) oraz wzrost średniego dochodu rocznego na mieszkańca gminy. Wskazania są wyraźne i nie pozostawiają wątpliwości. Działania strategiczne muszą zachować hierarchię od poprawy bieżącej bytu do wznioślejszych celów.

Zastanawiającym jest odrzucenie kryteriów oceny strategii związanych z rozwojem dzieci i pomocy rodzinie. Dodatkowo kryteriów związanych z rozwojem przedsiębiorczości, a więc powierzchni nowo przygotowanych terenów inwestycyjnych i wzrost wpływu do budżetu z tytułu podatków i opłat. Niestety mieszkańcy miasta Pieszycy prawdopodobnie nie rozumieją zasady, że im więcej nowych miejsc pracy oraz firm lokalizowanych na terenie gminy, tym większe wpływy do budżetu z tytułu podatków. Dlatego czytelność wskaźnika jest niska, pomimo dużej wartości informacyjnej i łatwego oszacowania.

Wnioskiem z analizy powyższych danych może być przyjęcie pierwszych siedmiu wskaźników, jako czytelnych dla mieszkańców miasta Pieszycy. Jednocześnie wynika z nich ukierunkowanie strategii na nowe miejsca prace i infrastrukturę.

9.1.4. Jak finansować strategię bez obniżenia poziomu życia

Deklaracja respondentów w kwestii pozyskania środków na realizację zadań strategicznych jest jednoznaczna. Obniżyć koszty i pozyskać dodatkowe środki z UE. Występuje tu pełna zgodność w kategoriach analitycznych (tabela 33).

Tabela 34 Rangi dla sposobów pozyskania środków na finansowanie strategii.

Lp.	kod	Treść punktu	Wynik
1	401	Obniżenie kosztów	1930
2	403	Pozyskiwanie środków z funduszy UE oraz innych, pozabudżetowych	2025
3	404	Zwiększenie wpływów z podatków przez aktywizację działalności gospodarczej	3053
4	402	Podnoszenie opłat lokalnych zgodnie ze wskaźnikiem inflacji	3296
5	406	Emisję obligacji i papierów dłużnych z przeznaczeniem na wyrównania i dopłaty	3566
6	405	Wyprzedaż majątku, będącego w gestii gminy i przeznaczenie na wyrównania	3593
7	407	Przesunięcie części środków inwestycyjnych na dopłaty i wyrównania	3824
8	408	Obniżenie dotacji budżetowych na cele socjalne, pomoc społeczną, kulturę itd.	4167
9	409	Obniżenie nakładów na szkoły i przedszkola	4376

Z drugiej strony społeczeństwo nie daje przyzwolenia na obniżenie dotacji budżetowych na pomoc społeczną, cele socjalne, kulturę, etc. oraz nie ma przyzwolenia na wycofanie nakładów na szkoły i przedszkola.

9.1.5. Bezpośrednie informacje na temat poziomu życia.

Wyniki tego zapytania pozwalają na ocenę stanu istniejącego.

9.1.5.1. Poziom bezpieczeństwa

Ogólny poziom 67,1% poczucia bezpieczeństwa należy uznać za wysoki. W tej kwestii miasto Pieszycy może ograniczyć działania do poziomu utrzymania tego stanu. Najbardziej zagrożeni czują się pracownicy fizyczni i osoby z wykształceniem zawodowym. Najmniej zagrożonymi są osoby deklarujące status zawodowy - wolne zawody (80%) i wykształcenie wyższe (73%).

9.1.5.2. Poziom nauczania w gminie

Ta kwestia jest mocno spolaryzowana w grupach analitycznych. 74% przedsiębiorców deklaruje odpowiedź pozytywną, podczas gdy tylko 32% emerytów i 34% osób z wykształceniem podstawowym ocenia pozytywnie problem nauczania. Najbardziej miarodajną w tej kwestii wydaje się być opinia osób z wyższym wykształceniem 60,4% pozytywnych odpowiedzi oraz wolnych zawodów i nauczycieli 52,9%. Można zatem przyjąć, że problematyka nauczania w gminie jest realizowana w sposób zadowalający, na miarę dostępnych środków w budżecie. Będzie ich więcej, można spodziewać się lepszych ocen.

9.1.5.3. Pomoc rodzinie

Pomoc rodzinie wymaga wsparcia strategicznego w opinii globalnej respondentów. Pozytywnie ocenia ją mniej niż 50% respondentów. Interesujące są opinie w tej kwestii przede wszystkim kobiet 48,9% tak oraz osób młodych, których ten problem bezpośrednio dotyczy 55,1%. Zastanawiająca jest znacząco niższa ocena w grupie osób starszych 28,3%, osób z wykształceniem podstawowym 30,6% oraz rolników 34,2%. Problem ten należało by wyjaśnić.

9.1.5.4. Pomoc medyczna

System opieki zdrowotnej w mieście Pieszycy pozytywnie ocenia ponad 60% respondentów. Jest to bardzo dobry wynik na tle kraju. Wydaje się, że niewielkim nakładem inwestycyjnym stan ten można jeszcze polepszyć. Za szczególnie korzystne zjawisko należy uznać wysoką ocenę w grupie osób powyżej 60 lat, stanowiącą 73,1% pozytywnej ocen (nie mam problemów).

9.1.5.5. Możliwości znalezienia pracy.

Bardzo negatywna ocena respondentów, świadcząca o strukturalnym problemie na terenie gminy. Problem ten należy monitorować pod kątem struktury bezrobocia i w korelacji z deklaracją opuszczenia gminy na dłuższy okres. Jest to jednocześnie bezpośrednio wskazanie dla tworzonej strategii jako hasło „Przede wszystkim praca”. Najgorzej oceniają sytuację osoby z wykształceniem podstawowym 17,6% oraz wyższym 18% pozytywnych odpowiedzi. A dodatkowo najbardziej

negatywne odpowiedzi w grupie 18-25 lat na poziomie 73,4%, osób z wyższym wykształceniem 76,3%, wolnych zawodów 73,5 potwierdza złą sytuację ludzi młodych i wykształconych.

9.1.5.6. Wysokość opłat komunalnych

Na to pytanie pozytywnie odpowiedziało 56,6% respondentów. Jest to dobry wskaźnik akceptacji, świadczący o istnieniu pewnej przestrzeni do ponoszenia kosztów wdrażania programów rozwoju przez mieszkańców gminy. Jednak w tej kwestii należy szczegółowo zbadać dochód do dyspozycji na mieszkańca miasta Pieszycy w oparciu o oszacowanie modelowe, zaczerpnięte z Eurostatu oraz materiałów EFRR/EFS (gminy nie prowadzą tego typu statystyki). Poniżej 50% akceptacji opłaty uzyskały w opinii rolników indywidualnych oraz przedsiębiorców. Oznacza to, że o ile polityka cen w stosunku do ludności jest prowadzona zgodnie z oczekiwaniami, o tyle w przypadku działalności gospodarczej istnieje konieczność weryfikacji obciążeń. Warto zauważyć, że w najniższej ekonomicznie grupie bezrobotnych, opłaty uzyskały ponad 50% poziom akceptacji, a wśród emerytów jest to 60,8%. Korelacja z pytaniem 4 o sposoby finansowania przedsięwzięć strategicznych może dotyczyć właśnie problemu obniżenia kosztów pracy poprzez ulgi w opłatach lokalnych dla tworzonych nowych miejsc pracy.

9.1.5.7. Ocena kontaktów z Urzędem Gminy

Stosunkowo niska ocena pozytywna 56,6%, przy wysokiej 37% ocenie negatywnej stanowi poważne wyzwanie dla działań strategicznych. Ten wskaźnik może zostać poprawiony bez większych nakładów inwestycyjnych. Należy jednak wyjaśnić wewnętrznie, dlaczego aż 37% respondentów ocenia kontakty z urzędem gminy negatywnie. Najgorzej ocena negatywna wypada wśród bezrobotnych 42%. Jeżeli do tego doda się 39,4% ocenę negatywną kontaktów przedsiębiorców z gminą i 38,5% negatywnych ocen rolników, mamy obraz poważnego problemu na styku urząd-petent. Na szczęście jest on łatwy do wyeliminowania i monitorowania. Jest to dobre wskazanie działań strategicznych, które może się udać z korzyścią dla obu stron, a dodatkowo rady gminy oraz burmistrza.

9.1.5.8. Chęć prowadzenia działalności na własny rachunek

32% populacji chciałoby założyć na terenie miasta Pieszycy własną firmę. Wskaźnik ten oznacza umiarkowaną aktywność społeczności lokalnej w zakresie przedsiębiorczości. Poziom 38% pozytywnych odpowiedzi uzyskano wśród mężczyzn, a w grupie ludzi młodych, 26-40 lat odsetek ten przekracza 40%. Osoby z wyższym wykształceniem deklarują 38% poziom zainteresowania działalnością na własny rachunek. W grupach zawodowych chęć założenia własnej firmy deklaruje 54% kadry kierowniczej i 41% reprezentujących pracowników technicznych i biurowych i 39% rolników. Przy tym aż 45% przedsiębiorców nie chciałoby prowadzić działalności na terenie gminy. Powyższe dane wskazują na dwa aspekty strategiczne:

- W mieście Pieszycy istnieje potencjał do rozwoju przedsiębiorczości. Konieczne jest jednak podjęcie działań, aby przynajmniej część deklarujących wolę otwarcia własnej firmy mogło to uczynić.
- Prowadzenie działalności gospodarczej na terenie miasta Pieszycy napotyka na trudności, powodujące zniechęcenie. Problem ten należy dokładnie zbadać.

Z punktu widzenia strategicznego w interesie gminy i jej mieszkańców leży wprowadzenie programu rozwoju lokalnej przedsiębiorczości i ukierunkowanie możliwych projektów w ramach RPO na poprawę warunków prowadzenia działalności gospodarczej.

9.1.5.9. Aktywny wypoczynek

Jednoznaczna, negatywna ocena sytuacji braku możliwości aktywnego wypoczynku po pracy oznacza konieczność dokonania analizy problemu. Wiadomo, że nie tylko wynagrodzenie decyduje o zadowoleniu z pracy i miejsca zamieszkania. Dotyczy to zwłaszcza ludzi młodych, mających zatrudnienie, którzy z braku możliwości uczestnictwa w kulturze i atrakcyjnych formach wypoczynku będą uciekać z terenu gminy. Przy czym kobiety deklarują zaledwie 25,1% ocen pozytywnych, a mężczyźni 33,4%. Również wyraźnie niższą ocenę 24,1% deklaruują osoby w wieku 46-60 lat, które mają inne potrzeby w zakresie uczestnictwa w szeroko pojętej kulturze, niż ludzie młodzi. Ze strategicznego punktu widzenia można przyjąć, że sytuacja ta umożliwia aplikację o dotacje z programów równouprawnienia kobiet i mężczyzn oraz wyrównywania szans na obszarach wiejskich.

9.1.5.10. Komunikacja zbiorowa na terenie gminy.

Deklaracja 60% pozytywnych odpowiedzi na temat komunikacji w gminie świadczy o dobrym poziomie organizacji w tym zakresie. Ponieważ problem najbardziej dotyczy osób starszych, rolników oraz najsłabszych ekonomicznie, należy przeanalizować ich oceny grupowe. I tak emeryci deklarują: 69%, bezrobotni 55,1%, rolnicy indywidualni 50%, osoby starsze 70%. Z punktu widzenia strategicznego można podjąć dyskusję na temat usprawnienia komunikacji na terenach sołectw, ponieważ występuje tu istotna statystycznie różnica ocen.

9.1.5.11. Zadowolenie z życia w mieście Pieszycy

Odpowiedź pozytywną zaznaczyło 52,8% respondentów. Nie jest to imponujący wynik, a ponieważ pytanie jest bardzo istotne, należy pokazać jak ta deklaracja wygląda w grupach analitycznych:

Kobiety 53,2%, mężczyźni 52,2%. Różnica jest nieistotna.

Młodzież do 18-25 lat – 48% wiek 26-40 lat 53,7%, 46-60 lat 51,5%; 60 i więcej 56,6%

Zagrożeniem dla gminy jest niski poziom zadowolenia najmłodszej grupy wiekowej, która ma wkrótce odpowiadać za rozwój miasta Pieszycy, a wszystko wskazuje na to, że będzie budować inne regiony Unii Europejskiej.

Osoby z wyższym i podstawowym wykształceniem deklarują ponad 60% poziom zadowolenia. Natomiast osoby z wykształceniem zawodowym deklarują zaledwie 42% zadowolenia z życia w gminie. Oznacza to, że *ludzie młodzi z wykształceniem zawodowym stanowią najbardziej zagrożoną grupę emigracją z miasta Pieszycy*. Problem ten należy objąć monitoringiem.

W kategoriach zawodowych na szczególną uwagę zasługują dwie oceny: rolnicy indywidualni 43,2%, przedsiębiorcy 46,5% oraz pracownicy fizyczni 48,5%. Dane te potwierdzają poprzednie wypowiedzi o trudności prowadzenia działalności gospodarczej i rolniczej.

Ogólnie należy wskazać na konieczność monitorowania poziomu zadowolenia z życia na terenie miasta Pieszycy w okresie wdrażania strategii rozwoju. Wskaźnik ten jest bardzo czytelny i pozwala na znalezienie korelacji pomiędzy kolejnymi wynikami podobnych ankiet, wykonywanych po jakimś czasie (np. 2 lat).

9.5.1.12. Chęć emigracji z terenu miasta

Problem emigracji, zwłaszcza ludzi młodych i wykształconych stanowi dzisiaj poważny problem w skali kraju. Dotyka on również, a może przede wszystkim gminy. Problem ten należy monitorować, ponieważ odpływ kadr i pracowników wykwalifikowanych z jednej strony obniża poziom bezrobocia, ale z drugiej strony w szybkim czasie może go powiększyć i zrestrukturyzować w niekorzystnym kierunku. W tym kontekście wynik, że 31% respondentów chciało by wyjechać z Pieszyc przy jednoczesnym poziomie niezadowolenia z życia w gminie 42,3% oznacza, że 73% niezadowolonych chce emigrować. To są bardzo złe wskaźniki i ze strategicznego punktu widzenia należy je traktować w kategorii kluczowego zagrożenia.

W grupach analitycznych otrzymano następujące rezultaty

Kobiety 32,6%, mężczyźni 29,1%. Różnica jest już istotna statystycznie. Oznacza to, że kobietom żyje się trudniej i problem ten należy zwrócić uwagę przy tworzeniu programów strategicznych.

Grupa **18-25 lat – 48,5% deklaruje chęć opuszczenia gminy**. Jest to wynik tragiczny. Rozwój gminy przy takiej perspektywie jest poważnie zagrożony. Dodając do tego 33,8% wynik dla grupy 26-40 lat oznacza, że w krótkiej perspektywie czasu gmina może się wyludnić i stać się gminą ludzi w podeszłym wieku bez szans na rozwój. Strategia zrównoważonego rozwoju nakazuje w tym miejscu ustawienie priorytetowych zadań.

28,1% osób z wykształceniem wyższym i 31% z zawodowym zamierza opuścić teren gminy. Jest to bardzo niekorzystny układ, pośrednio wpływający na restrukturyzację bezrobocia w kierunku niekorzystnym.

Gminę chce opuścić 51,4% pracowników fizycznych, ale też 32% przedsiębiorców. A to oznacza kłopoty w budownictwie, usługach materialnych itp.

9.5.1.13. Wyjazd za granicę

Wynik 24,1% osób deklarujących chęć wyjazdu za granicę na dłużej oznacza, że 77% deklarujących chęć wyjazdu z terenu gminy gdziekolwiek zamierza emigrować za granicę. To jest pozytywny wskaźnik, ponieważ doświadczenie wskazuje, że nie uda się tego zrealizować znacznej części respondentów. Realnie można się zatem spodziewać około 2-5% poziomu emigracji za granicę, a pozostałe 7% wyrażających wolę wyjazdu gdziekolwiek, może podnieść wskaźnik emigracji z terenu miasta Pieszycy do 10%. Niestety wyjadą najlepsi i najpotrzebniejsi.

W grupach analitycznych warto zwrócić uwagę na następujące dane: młodzież 18-26 lat deklaruje poziom 44%, pracownicy fizyczni 37%, przedsiębiorcy 27% i wolne zawody 25%. Oznacza to, że przy pesymistycznym scenariuszu potencjał zasobu ludzkiego miasta Pieszycy może zostać poważnie osłabiony. Wyjazd przedsiębiorców i kadry zmniejszy poziom przedsiębiorczości i może spowodować niekorzystne zmiany w strukturze bezrobocia.

9.2. Wnioski wynikające z ankiety

Na podstawie wyników ankiety, należy ocenić sytuację społeczną w gminie Pieszycy jako względnie dobrą. Społeczeństwo jest świadome szans rozwojowych i wyraźnie wskazuje kierunki działania dla władz gminy. Deklaruje przy tym poparcie dla tych działań. Głównym zagrożeniem jest sytuacja ekonomiczna ludzi młodych, grożąca ich odpływem z tereny gminy. Szansą są znaczące środki do dyspozycji w ramach ZPORR i integracja miasta Pieszycy z sąsiednimi w jedną aglomerację. Główną okazją jest początek nowego rozdania w budżecie UE co umożliwia właściwe ukierunkowanie działań strategicznych i przygotowanie odpowiedniej dokumentacji przed pierwszymi konkursami.

1. Miasto Pieszycy dysponuje znaczącym zasobem, określanym jako kapitał ludzki i potencjałem przedsiębiorczości. Wymaga to nakreślenia akceptowalnego programu wsparcia inicjatyw społecznych i gospodarczych.
2. Wszyscy respondenci oczekują strategii rozwoju ukierunkowanej na maksymalizację absorpcji funduszy z Unii Europejskiej. Stanowi to priorytet dla programów strategicznych i indukuje konieczność podjęcia działań w kierunku tworzenia warunków dla pozyskania środków. To powinno stanowić oś rozwoju miasta Pieszycy poprzez inwestycje w infrastrukturę.
3. Społeczeństwo miasta Pieszycy nie rozumie zasad zrównoważonego rozwoju oraz zasad finansowania zadań przez fundusze strukturalne. Stąd też nakreślenie programów wydatkowania środków z budżetu na tworzenie dokumentacji może nie być dobrze odbierane w opinii społecznej. Konieczna jest akcja informacyjna i konsekwentne działanie na rzecz tworzenia warunków formalnych dla dofinansowania projektów inwestycyjnych.
4. Procesy integracji społecznej powinny stać się jednym z zadań strategicznych miasta Pieszycy. Grupy społeczne w gminie wykazują zachowania fraktalne, co oznacza że instytucje skupione wokół Urzędu Miasta Pieszycy niewłaściwie wypełniają rolę integratora. Konieczne jest skupienie sołectw wokół możliwości pozyskania środków na rozwój obszarów wiejskich spoza EFRR.
5. Problem emigracji ludzi młodych z miasta Pieszycy stanowi jedno z zagrożeń rozwoju w najbliższych latach. Należy podjąć dyskusję nad tym, co jest możliwe do zrobienia w ramach kompetencji i budżetu gminy, aby uzyskać jakiegokolwiek atraktory dla tej grupy społecznej.
6. Przedsiębiorczość na terenie gminy wymaga wsparcia i podjęcia działań strategicznych, poprawiających warunki prowadzenia działalności. Konieczne jest podjęcie działań w porozumieniu z KIG na temat wsparcia przedsiębiorczości. W szczególności konieczne jest wsparcie dla środków dla mikroprzedsiębiorstw i sektora MSP, pozostających w gestii PARP.
7. Istnieją szanse na pozyskanie środków z tzw. obszaru miękkich funduszy, związane z wyrównaniem szans kobiet i mężczyzn, ponieważ w gminie istnieje istotna dysproporcja w ocenie jakości życia w kategoriach płci. Kobietom żyje się gorzej i problem ten w pierwszej kolejności należy ocenić bardziej wszechstronnie.
8. Należy uwzględnić problematykę jakości życia rolników, którzy źle oceniają poziom życia i warunki pracy swojej grupy na terenie miasta Pieszycy, co w konsekwencji grozi odpływem młodych rolników z obszarów wiejskich poza teren gminy. Działania w tym kierunku połączone z działaniami ukierunkowanymi na uatrakcyjnienie gminy dla ludzi młodych powinny stanowić oś rozwoju.

9.3. Analiza dla sfery gospodarczej

Miasto Pieszycy jest atrakcyjnym miejscem dla rozwoju przedsiębiorczości. Składa się na to kilka zasadniczych czynników:

9.3.1. Środowisko gospodarcze

Analizę SWOT dla tej podsfery przedstawiono w tabeli 35

Tabela 35 Macierz SWOT dla kategorii „Środowisko gospodarcze” sfery przedsiębiorczości

<p>Silne strony</p> <ul style="list-style-type: none"> • Położenie miasta Pieszycy. • Tereny inwestycyjne. • Wsparcie władz gminy. 	<p>Słabe strony</p> <ul style="list-style-type: none"> • Brak wsparcia dla przedsiębiorczości. • Niska pojemność rynku usług na terenie miasta Pieszycy. • Słabe wykorzystanie położenia miasta Pieszycy. • Słaba infrastruktura otoczenia biznesu. • Słaba infrastruktura wod-kan. • Brak dywersyfikacji zatrudnienia w sołectwach. • Bezrobocie strukturalne. • Brak mieszkań i taniego budownictwa.
<p>Szanse w otoczeniu</p> <ul style="list-style-type: none"> • Organizacje publiczno-prywatne. • Pozyskanie funduszy strukturalnych. • Reorientacja biznesowa na usługi socjalne. • Stworzenie stacji rekreacji i wypoczynku. • Wykorzystanie rejonu Wielkiej Sowy. • Stworzenie organizacji ponadgminnej. 	<p>Zagrożenia</p> <ul style="list-style-type: none"> • Odływ kadr do ośrodków poza terenem gminy. • Emigracja młodych mieszkańców z gminy. • Brak kapitału lokalnego. • Brak środków z RPO i innych dotacji. • Pogarszanie się struktury bezrobocia. • Marginalizacja gospodarcza miasta Pieszycy • Atomizacja społeczeństwa gminy

9.3.2. Wsparcie dla przedsiębiorczości

Tabela 36 Analiza SWOT dla kategorii „Wsparcie przedsiębiorczości”

<p>Silne strony</p> <ul style="list-style-type: none"> • Świadomość problemu i chęć działania. 	<p>Słabe strony</p> <ul style="list-style-type: none"> • Brak akceptacji społecznej dla wspierania przedsiębiorczości • Słaba infrastruktura, zniechęcająca do inwestycji • Brak kapitału lokalnego • Niska ocena wsparcia przez przedsiębiorców • Brak programu wsparcia przedsiębiorczości
--	--

<p>Szanse w otoczeniu</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dobre tereny inwestycyjne • Możliwość powstania podmiotów publiczno-prywatnych • Reorientacja biznesowa dla miasta Pieszycy • Współpraca gminy z Krajową Izbą Gospodarczą • Fundusze z RPO na rozwój przedsiębiorczości 	<p>Zagrożenia</p> <ul style="list-style-type: none"> • Brak szybkich działań w zakresie. • Marginalizacja gospodarcza miasta Pieszycy. • Emigracja pracowników z terenów gminy. • Brak środków budżetowych na działania. • Nieotrzymanie funduszy z RPO lub innego wsparcia.
--	--

9.3.3. Dostęp do kapitału

Tabela 37 Analiza SWOT dla kategorii „Dostęp do kapitału”

<p>Silne strony</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zrównoważony budżet. • Przygotowane projekty inwestycyjne. • Zdolność kredytowa gminy. 	<p>Słabe strony</p> <ul style="list-style-type: none"> • Niska pojemność rynkowa ludności miasta Pieszycy. • Słaby dostęp do kapitału zewnętrznego ludności. • Niski kapitał biznesu na terenie miasta Pieszycy. • Niski budżet miasta Pieszycy. • Trudności w pozyskaniu środków z RPO. • Silna konkurencja Dzierżoniowa i Wałbrzycha.
<p>Szanse w otoczeniu</p> <ul style="list-style-type: none"> • Stworzenie funduszy wsparcia przedsiębiorczości. • Emisja obligacji komunalnych i papierów dłużnych. • Uprozczone procedury aplikacji EFRR. • Priorytety RPO dające szanse miastu Pieszycy. • Prywatyzacja majątku gminy lub wejście w układ publiczno-prywatny. • Sprzedaż zasobu komunalnego. 	<p>Zagrożenia</p> <ul style="list-style-type: none"> • Obciążenie budżetu dopłatami i zasiłkami. • Obniżenie zdolności kredytowej. • Obniżenie udziału w podatkach budżetu państwa. • Utrata płynności finansowej przez gminę. • Nieotrzymanie dotacji z funduszy pomocowych. • Osłabienie lub likwidacja miejscowych MSP. • Kary za zanieczyszczanie środowiska.

9.3.4. Domena infrastruktury

Miasto Pieszycy w sferze infrastruktury są przykładem gminy o słabym nasyceniu infrastrukturą wod-kan oraz gazowniczą. Determinuje to słabość rozwoju gospodarczego i ograniczenie funkcjonalności regionu. Z drugiej strony jest to istotny aspekt do inwestowania przy wysokim priorytecie wsparcia z funduszy EFRR. Inwestycje w infrastrukturę stanowią koło

zamachowe wzrostu gospodarczego i mogą szybko wpłynąć na zahamowanie niekorzystnych trendów demograficznych w Pieszycach.

Tabela 38 Analiza SWOT dla kategorii „Infrastruktura”

<p>Silne strony</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wola mieszkańców w inwestowanie. • Priorytetowe położenie miasta Pieszycy (Natura 2000). • Strategia ukierunkowana na infrastrukturę. • Niedociążona oczyszczalnia ścieków. • Zasoby wody pitnej do szybkiego wykorzystania. 	<p>Słabe strony</p> <ul style="list-style-type: none"> • Słabość ekonomiczna ludności terenu miasta Pieszycy. • Niski budżet gminy. • Katastrofalny stan zasobu mieszkaniowego. • Niski poziom nasycenia infrastrukturą gminy. • Brak dotacji ze środków UE. • Brak planów zagospodarowania przestrzennego. • Brak dokumentacji inwestorskiej dla projektów.
<p>Szanse w otoczeniu</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dotacje z EFRR w ramach RPO. • Pozyskanie środków z EOG. • Wsparcie z WFOŚiGW. • Wykorzystanie kapitału zewnętrznego dostawców gazu do budowy infrastruktury przesyłowej. • Wykorzystanie kapitału i dostawców Internetu do budowy sieci szkieletowej. • Inwestor strategiczny w przedsięwzięciu publiczno-prywatnym (np. park rozrywki) 	<p>Zagrożenia</p> <ul style="list-style-type: none"> • Obniżenie płynności finansowej miasta Pieszycy. • Marginalizacja inwestycyjna miasta Pieszycy. • Problemy ze strony ochrony środowiska. • Nieotrzymanie środków z funduszy EU. • Zdarzenia losowe, uniemożliwiające inwestycje.

9.4. Sfera przestrzenna – domena środowiska

W kwestii stanu środowiska naturalnego i jego szczegółowej analizy, miasto Pieszycy pozostaje w szczególnej sytuacji, z racji położenia geograficznego w rejonie obszaru, objętego systemem ochronnym UE „Natura 2000”. Nakłada to na zarządzających z jednej strony obowiązki i przynosi korzyści w postaci terenów o wysokich walorach turystycznych, z drugiej zaś strony utrudnia prowadzenie inwestycji i hamuje rozwój domeny przestrzennej.

Inwestycje w monitoring środowiska oraz w działania na rzecz ochrony cennych zasobów przyrodniczych są dofinansowywane spoza budżetu lokalnego i mogą stanowić źródło dodatkowych korzyści dla gminy. Odpowiednie projekty są możliwe do szybkiego przygotowania i nie wymagają znaczących nakładów finansowych.

9.4.1. Ochrona środowiska

Tabela 39 Analiza SWOT dla kategorii „Ochrona środowiska”

<p>Silne strony</p> <ul style="list-style-type: none"> • Obszar „Natura 2000”. • Projekty ochronne wód i powietrza. • System gospodarki odpadami. 	<p>Słabe strony</p> <ul style="list-style-type: none"> • Obszar „Natura 2000”. • Brak uregulowanej gospodarki wodno-ściekowej. • Słabe nasycenie kanalizacją. • Brak sieci monitoringu powietrza i wód. • Niski stopień gazyfikacji gminy. • Tradycyjny sposób ogrzewania (paliwa stałe). • Mała ilość oczyszczalni przydomowych.
<p>Szanse w otoczeniu</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pozyskanie środków na monitoring. • Dotacje z WFOŚiGW na rozbudowę kanalizacji. • Projekty z zakresu małej retencji. • Aktywizacja turystyki i rekreacji. • Projekty z zakresu termomodernizacji. • Projekty publiczno-prywatne. 	<p>Zagrożenia</p> <ul style="list-style-type: none"> • Przepisy o ochronie przyrody, blokujące rozwój. • Brak dotacji z EFRR w ramach RPO. • Brak dofinansowania ze środków WFOŚiGW. • Dodatkowe obciążenia finansowe gminy z tytułu opłat środowiskowych. • Zaniechanie inwestycji w sieć wod-kan. • Zdarzenia losowe, uniemożliwiające inwestowanie.

Konkludując, działania proekologiczne gminy związane są przede wszystkim z porządkiem gospodarki wodno-ściekowej, które stanowią gros projektów zgłoszonych do bazy Regionalnego Planu Operacyjnego województwa dolnośląskiego na lata 2007-2013³⁶. Jest to właściwy kierunek, stanowiący podstawę ochrony środowiska i jednocześnie najbardziej kosztowny. Uporządkowanie sytuacji wodno-ściekowej aglomeracji powyżej 2000 RLM³⁷ do roku 2014 stanowi zapis traktatu akcesyjnego Polski do Unii Europejskiej, a jednocześnie stanowi nadzieję na właściwe ustawienie priorytetów inwestycyjnych funduszy strukturalnych.

9.4. Sfera społeczna i zasobów ludzkich

W sferze społecznej miasto Pieszycy odzwierciedla średni poziom krajowy ze wszystkimi problemami, związanymi z bezrobociem, opieką społeczną i niedostosowaniem do szybkich zmian w turbulentnym otoczeniu. Są jednak sfery działalności społecznej, które można wyróżnić, a powiązane są z poczuciem bezpieczeństwa mieszkańców, dobrze rozwiniętym szkolnictwem i

³⁶ <http://www.rpo.umwd.pl/index2.php>

³⁷ Ministerstwo Środowiska „Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych” Warszawa, grudzień 2003r.

przyzwoitym poziomem usług medycznych. Stanowi to dobre przesłanki dla osi rozwoju w kategorii usług socjalnych, podnoszących komfort życia i przyciągających inwestorów budownictwa indywidualnego na teren miasta.

9.4.1. Zasoby ludzkie

Tabela 40 Analiza SWOT dla kategorii „Zasoby ludzkie”

<p>Silne strony</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pozytywna ocena bezpieczeństwa w gminie. • Dobry poziom usług medycznych i edukacyjnych. 	<p>Słabe strony</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wysokie bezrobocie o niekorzystnej strukturze. • Izolacja sołectw i atomizacja społeczeństwa. • Niekorzystny trend demograficzny. • Brak czynników integracji społecznej w gminie. • Niski budżet gminy uniemożliwiający działania w zakresie inwestycji infrastruktury otoczenia kultury. • Słaba promocja miasta Pieszyc.
<p>Szanse w otoczeniu</p> <ul style="list-style-type: none"> • Środki z funduszy strukturalnych i RPO. • Przedsięwzięcia publiczno-prywatne. • Inwestycja strategiczna typu park rozrywki. • Reorientacja biznesowa na usługi socjalne. • Rewitalizacja miasta Pieszyc. 	<p>Zagrożenia</p> <ul style="list-style-type: none"> • Brak środków na projekty z obszarów kultura, rekreacja, sport i turystyka. • Konkurencja dużych ośrodków (Wrocław) • Emigracja młodych mieszkańców gminy. • Marginalizacja gospodarcza miasta Pieszyc. • Niekorzystna struktura zawodowa. • Marginalizacja sołectw.

W zakresie zasobów ludzkich prawdziwe problemy miasta Pieszycy mogą się pojawić w ciągu najbliższych trzech lat. Ze względów ekonomicznych, powodujących emigrację ludzi młodych do dużych ośrodków miejskich, gminie grozi marginalizacja gospodarcza i obniżenie prognoz wzrostu. Ta tendencja zarysowuje się w chwili obecnej, a konkurencyjność wałbrzyskiej strefy ekonomicznej oraz Wrocławia stanowi duże zagrożenie. Miasto Pieszycy powinno przedsięwziąć szybkie kroki zaradcze przez reorientację jej funkcji na usługi socjalne i społeczne, wykorzystując atut doskonałego położenia geograficznego i czystości środowiska. Odpowiednie wzorce z doświadczeń niektórych miast Unii Europejskiej sprzed 20 lat wskazują na słuszność takiego podejścia. Szczególnie godnymi polecenia mogą być projekty publiczno-prywatne tworzenia ośrodków spokojnej starości z wykorzystaniem zasobów komunalnych i kapitału prywatnego. Dają one nie tylko nowe miejsca pracy, ale są bardzo pożądane społecznie. Budżet gminy nie musi być przy takiej okazji obciążany.

10. WDRAŻANIE STRATEGII

Wdrażanie strategii rozwoju miasta Pieszycy jest ściśle powiązane z wdrażaniem strategii rozwoju województwa dolnośląskiego oraz realizacją regionalnego planu operacyjnego na lata 2007-2013. Zgodność projektów strategicznych i działań pozostaje w zgodności z planami inwestycyjnymi województwa, tym niemniej służy przede wszystkim realizacji priorytetów, określonych przez mieszkańców miasta Pieszycy.

Podstawowe obowiązki i możliwości działania struktur samorządowych określają ustawy. Jakość ich funkcjonowania (zakres i jakość zaspokojenia zbiorowych potrzeb) zależy jednak w dużej mierze od lokalnego klimatu społecznego, czyli przeciętnego poziomu świadomości obywatelskiej mieszkańców, powszechnie akceptowanych wartości etycznych, oczekiwań wobec władz i administracji samorządowej, obyczajów oraz przeciętnego poziomu kultury. Doświadczenia wielu krajów wskazują, że skuteczne zaspokajanie zbiorowych potrzeb mieszkańców możliwe jest jedynie przez podejmowanie decyzji w sprawach publicznych na poziomie lokalnym. Stąd wdrożenie strategii bez życzliwego klimatu społecznego, udziału samorządu, władz oraz mediów nie będzie możliwe.

Wdrażanie strategii zostało podzielone na programy i działania. Każdy program posiada kartę strategiczną, którą można modyfikować i zmieniać, stosownie do zmienności okazji w środowisku zewnętrznym. Działania z kolei stanowią podstawę formułowania zadań cząstkowych i mają tę właściwość, że dają się skwantyfikować. Tym samym struktura zarządzania wdrożeniem: działanie – zadanie – wskaźniki – porównanie – decyzja strategiczna jest w pełni osiągnięta.

10.1. Priorytet działań w sferze gospodarki

<i>Karta programu</i>		<i>Strategia rozwoju miasta Pieszycy 2007-2015</i>
Program	Kod – G1	Przedsiębiorczość i praca dla ludzi
Opis programu	<ul style="list-style-type: none"> • Władze miasta będą oferować wsparcie dla istniejących oraz stymulowanie powstawania nowych, małych i średnich podmiotów gospodarczych, działających w sferze handlu i usług. • Ustanowiona będzie współpraca samorządów sąsiednich gmin oraz powiatu dzierzoniowskiego w zakresie rozpowszechniania informacji o możliwościach korzystania z funduszy strukturalnych, organizowanie szkoleń, pozyskiwania i upowszechniania informacji o funduszach poręczeń kredytowych wśród lokalnych przedsiębiorców. • Wprowadzone będzie na terenie miasta Pieszycy promowanie przedsiębiorczości, w tym samozatrudnienia, odciążającego gminny pion opieki socjalnej. • Utworzone będą programy wsparcia ekonomicznego i technicznego gminy dla nowopowstających podmiotów gospodarczych. • W ramach likwidacji barier biurokratycznych przewiduje się wdrożenie platformy cyfrowej, umożliwiającej obsługę grupową petenta i skrócenie czasu załatwiania spraw. 	

Działanie 1	Kod – G1-1	<i>Tworzenie warunków dla powstawania nowych firm oraz miejsc pracy przez utworzenie inkubatora przedsiębiorczości w mieście Pieszycy</i>
Kwantyfikatory	1. Liczba podmiotów gospodarczych na terenie inkubatora. 2. Kwota wsparcia dla nowopowstałych podmiotów 3. Kwota zwolnień podatkowych, udzielonych przez gminę 4. Liczba nowych miejsc pracy utworzona po roku 2009	
Termin realizacji	Rok 2008/2009	
Koordinator	Urząd Miejski Pieszycy	
Budżet projektu	5 000 000 zł	
Zgodność z:	RPO dla Dolnego Śląska	
Finansowanie z budżetu gminy		teren, infrastruktura
Działanie 2	Kod – G1-2	<i>Wsparcie finansowe, pośrednie przez wprowadzenie zwolnień podatkowych i innych ulg lokalnych dla przedsiębiorców tworzących nowe miejsca pracy.</i>
Kwantyfikatory	1. Kwota pomocy publicznej z gminy 2. Liczba podmiotów, która skorzystała z pomocy 3. Liczba nowo powstałych miejsc pracy związanych z wprowadzoną ulgą	
Termin realizacji	Działania o charakterze ciągłym	
Koordinator	Urząd Miejski Pieszycy	
Budżet projektu	1 000 000 zł	
Zgodność z:	RPO dla Dolnego Śląska – priorytet nr ...	
Finansowanie z budżetu miasta		0,00 zł
Działanie 4	Kod – G1-4	<i>Likwidacja barier administracyjnych w działalności gospodarczej</i>
Kwantyfikatory	1. Liczba dni niezbędnych do wydania decyzji administracyjnej dla biznesu 2. Czas rejestracji firmy. 3. Liczba osób mogąca równoległe załatwić sprawę (system pracy grupowej)	
Termin realizacji	2010	
Koordinator	Urząd Miejski Pieszycy	
Budżet projektu	100 000 zł	
Zgodność z:	RPO dla Dolnego Śląska – priorytet nr ...	
Finansowanie z budżetu miasta		25 000 zł

Karta programu		Strategia rozwoju miasta Pieszycy 2007-2015
Program	Kod – G2	Pozyskujemy środki z funduszy
Opis programu	<ul style="list-style-type: none"> • Przygotowanie miasta Pieszycy do przejścia jak największej ilości środków z dostępnych funduszy. • Przygotowanie projektów nadających się do współfinansowania. • Przygotowanie dokumentacji aplikacyjnej do poziomu studium wykonalności. • Opracowanie oferty przedsięwzięć publiczno-prywatnych. • Przygotowanie katalogu projektów z kategorii „miękkich”, które można dofinansować z funduszy innych niż ZPORR. • Znalezienie organizacji pozarządowych dla współrealizacji celów. • Opracowanie koncepcji optymalnego finansowania zadań. 	
Działanie 1	Kod – G2-1'	Dokumenty planistyczne
Kwantyfikatory	Liczba projektów zdokumentowanych Kwota wydatkowanych środków na dokumentacje inżynierskie Kwota wydatkowanych środków na dokumentacje wstępne Liczba dokumentów wygenerowanych	
Termin realizacji	2007-2010	
Koordynator	Burmistrz	
Budżet projektu	1 000 000 zł	
Finansowanie z budżetu gminy		500 000 zł
Działanie 2	Kod - G2-2	Projekty publiczno-prywatne
Kwantyfikatory	Liczba projektów zgłoszonych i opisanych. Kwota projektów publiczno-prywatnych Liczba projektów, kwalifikujących się do dofinansowania.	
Termin realizacji	2007-2010	
Koordynator	Burmistrz	
Budżet projektu	nieokreślony	
Finansowanie z budżetu gminy		0
Działanie 3	Kod – G2-3	Fundusze miękkie
Kwantyfikatory	Liczba zgłoszonych projektów. Liczba uczestników dofinansowywanych projektów. Kwota dofinansowań	
Termin realizacji	2008-2015	
Koordynator	Burmistrz	
Budżet projektu	Nieokreślony	
Finansowanie z budżetu gminy		0

10.2. Priorytety działań w sferze przestrzennej

<i>Karta programu</i>		<i>Strategia rozwoju miasta Pieszycy 2007-2015</i>
Program	Kod – I1	Drogi i infrastruktura warunkiem koniecznym dalszego rozwoju przedsiębiorczości miasta Pieszycy
Opis programu	<ul style="list-style-type: none"> • Budowa dróg dojazdowych do terenów rekreacji i parkingów. • Budowa obiektów infrastruktury turystycznej • Porządkowanie gospodarki wodno-ściekowej miasta Pieszycy • Infrastruktura teleinformatyczna podstawą rozwoju społeczno-ekonomicznego • Gazyfikacja gminy • Termomodernizacja obiektów 	
Działanie 1	Kod – I1-1	Rozwój i usprawnienie regionalnej infrastruktury
Kwantyfikatory	Przebudowa dróg na długości Liczba obiektów infrastruktury turystycznej Liczba przyłączy szerokopasmowego do Internetu Długość sieci kanalizacyjnej Procent nasycenia wod-kan	
Termin realizacji	2007 – 2013	
Koordynator	Urząd Miejski Pieszycy	
Budżet projektu	10 -15 mln zł	
Finansowanie z budżetu gminy		25%
Działanie 2	Kod I1-2	Poprawa dostępności komunikacyjnej obiektów turystycznych i terenów inwestycyjnych
Kwantyfikatory	Liczba nowych miejsc parkingowych Długość zmodernizowanych dróg Długość nowowybudowanych dróg dojazdowych	
Termin realizacji	2007-2015	
Koordynator	Urząd Miejski Pieszycy	
Budżet projektu	5 – 10 mln zł	
Finansowanie z budżetu gminy		25%

Karta programu		Strategia rozwoju miasta Pieszycy 2007-2015
Program	Kod – E1	Ochrona naturalnych zasobów przyrodniczych w harmonii ze zrównoważonym rozwojem miasta
Opis programu	<ul style="list-style-type: none"> • Rozwój systemu informacji i kontroli w zakresie zezwoleń, uzgodnień, decyzji administracyjnych, przepisów prawnych, kar i opłat za korzystanie ze środowiska, systemów ewidencji zanieczyszczeń. • Wspieranie działań w zakresie ochrony środowiska, w tym modernizacji źródeł ciepła, oszczędzania energii oraz stosowania odnawialnych źródeł energii. • Edukacja ekologiczna. 	
Działanie 1	Kod – E1-1	Edukacja ekologiczna – mały koszt – wielka sprawa
Kwantyfikatory	1. Liczba godzin zajęć pozalekcyjnych z zakresu ekologii 2. Ilość osób zaangażowanych społecznie we współdziałanie 3. Liczba akcji w terenie	
Termin realizacji	2007-2014	
Koordynator	Urząd Miejski Pieszycy	
Budżet projektu	10 000 zł	
Finansowanie z budżetu gminy		2 000 zł
Działanie 2	Kod – E1-2	Zintegrowany system ewidencji, informacji i kontroli
Kwantyfikatory	1. Liczba obiektów ewidencji systemu 2. Liczba wykrytych nieprawidłowości w okresie	
Termin realizacji	2007-2010	
Koordynator	Urząd Miejski Pieszycy	
Budżet projektu	10 000 zł	
Finansowanie z budżetu gminy		2 500 zł

10.3. Priorytety działań w sferze socjalnej i zasobów ludzkich

<i>Karta programu</i>		<i>Strategia rozwoju miasta Pieszycy 2007-2015</i>
Program	Kod – S1	Integracja społeczna, przeciwdziałanie zjawiskom bezrobocia i wykluczenia społecznego.
Opis programu	<ul style="list-style-type: none"> • W ramach programu zostanie doinwestowana substancja lokalowa, związana z opieką społeczną. • Wdrożona zostanie pomoc nowo powstającym podmiotom na doposażenie tworzonych miejsc pracy ze środków Funduszu Pracy • Dostosowanie szkoleń bezrobotnych do aktualnych potrzeb rynku pracy. • Aktywizacja bezrobotnych przy wykorzystaniu funduszy strukturalnych • Pozyskanie przedsiębiorstw dla realizacji działań edukacyjnych pod kątem zatrudnienia. 	
Działanie 1	Kod- S1-1	Poprawa jakości i podnoszenie standardów świadczonych usług opiekuńczych
Kwantyfikatory	1. Liczba pomieszczeń, które nie spełniają standardów minimalnych. 2. Wartość remontów i modernizacji obiektów pomocy społecznej.	
Termin realizacji	2007-2009	
Koordynator	Urząd Miejski Pieszycy	
Budżet projektu	200 000 zł	
Finansowanie z budżetu gminy		50 000 zł
Działanie 2	Kod- S1-2	Realizacja programów aktywizacji bezrobotnych współfinansowanych z Funduszy Unii Europejskiej
Kwantyfikatory	1. Kwota pozyskanych środków z funduszu EFS 2. Liczba bezrobotnych zaktywizowanych (uzyskali pracę) 3. Liczba przeszkolonych bezrobotnych 4. Procent skuteczności procesu aktywizacji	
Termin realizacji	2007-2014	
Koordynator	Urząd Miejski Pieszycy	
Budżet projektu	7 000 000 zł	
Finansowanie z budżetu gminy		2 100 000 zł
Działanie 3	Kod- S1-3	Dostosowanie oferty szkoleniowej do potrzeb rynku pracy
Kwantyfikatory	1. Liczba uczniów, którzy otrzymali dodatkowe kwalifikacje. 2. Liczba godzin przedmiotów, które uległy zmianie w programie szkoły. 3. Liczba godzin zajęć dodatkowych, wprowadzonych do nauczania. 4. Ilość uczestników kursów specjalistycznych.	
Termin realizacji	2007-2014	
Koordynator	Urząd Miejski Pieszycy	
Budżet projektu	4 000 000 zł	
Finansowanie z budżetu gminy		4 000 000 zł

Działanie 4	Kod- S1-4	Przeciwdziałanie alkoholizmowi i narkomanii
Kwantyfikatory	1. Liczba osób, uczestniczących w zajęciach edukacyjnych. 2. Liczba przeprowadzonych akcji prewencyjnych z zakresu przeciwdziałania narkomanii i alkoholizmowi. 3. Liczba zarejestrowanych zdarzeń uznawanych za skutki pijaństwa lub działania środków odurzających. 4. Liczba interwencji z udziałem policji lub straży miejskiej.	
Termin realizacji	2007-2015	
Koordinator	Ośrodek Pomocy Społecznej	
Budżet projektu	100 000 zł	
Finansowanie z budżetu gminy		50 000 zł

<i>Karta programu</i>		<i>Strategia rozwoju miasta Pieszycy 2007-2015</i>
Program	Kod – S2	Wzrost jakości kształcenia
Opis programu	<ul style="list-style-type: none"> W ramach programu zostanie zwiększony dostęp do Internetu i wzrośnie sprawność posługiwania się nim. Wprowadzone zostaną dodatkowe zajęcia rozbudzające zainteresowania uczniów i umożliwiające w większym stopniu dostęp do wiedzy. Przeprowadzona zostanie ankieta badająca oczekiwania i potrzeby pracodawców w celu dostosowania kierunków kształcenia. 	
Działanie 1	Kod- S2-1	Zwiększenie poziomu dostępu do Internetu w szkołach i placówkach oświatowych
Kwantyfikatory	1. Liczba uczniów przypadających na 1 komputer 2. Liczba osieciowanych szkół. 3. Liczba pomieszczeń z dostępem do Internetu.	
Termin realizacji	2007-2010	
Koordinator	Wydział Oświaty	
Budżet projektu	50 000 zł	
Finansowanie z budżetu gminy		20 000 zł
Działanie 2	Kod- S2-3	Wspieranie uzdolnień młodzieży szkół gimnazjalnych
Kwantyfikatory	1. Liczba uczniów, którzy otrzymali stypendium za szczególne uzdolnienia. 2. Liczba programów działań skierowanych do uczniów uzdolnionych. 3. Liczba osób biorących udział w programach. 4. Liczba godzin zajęć rozwijających uzdolnienia uczniów.	
Termin realizacji	2007-2014	
Koordinator	Urząd Miejski Pieszycy	
Budżet projektu	50 000 zł	
Finansowanie z budżetu miasta		50 000 zł

10.4. Metody wdrażania i monitoringu

Wdrażanie strategii powiązane jest z udziałem zorganizowanego zespołu ludzkiego, budżetem oraz zapleczem technicznym (komunikacja, prezentacja, materiały informacyjne i reklama). Całość powinna być zarządzana w sposób zbliżony do zarządzania projektami. Naturalnym zatem wydaje się powołanie horyzontalnego zespołu wdrażającego oraz komisji monitorującej, tak aby działania managerów zadań były koordynowane i monitorowane w czasie.

10.4.1. Zespół ds. wdrażania strategii i monitoringu.

Zespół ten składa się z osób wydelegowanych przez Urząd Miejski oraz Radę Miejską i stanowi **komitet koordynujący** (w analogii do rady nadzorczej przedsiębiorstwa). Członkami komitetu koordynującego mogą być osoby z zewnątrz, którym władze powierzą określone zadania. Korzystnym jest wprowadzenie w struktury zarządzania wdrożeniem organizacji pozarządowych, współdziałających z władzami miasta.

Każdemu członkowi komitetu podlega określony program strategiczny. Dodatkowo konieczna jest fachowa osoba odpowiedzialna za łączność z mediami i marketing, będąca etatowym pracownikiem Starostwa. Komitet ma za zadanie pozyskać zewnętrznych sojuszników wdrożenia oraz środki finansowe, nie ujęte w zatwierdzonych planach rozwoju, co powoduje, że jego działania muszą być nagłaśniane w lokalnych mediach. To z kolei wymaga dialogu i sprzyjającego klimatu społecznego.

Każdy program strategiczny składa się z zadań, którymi kieruje **manager projektu**, ustanawiany przez komitet koordynacyjny z osób, uznanych za wykwalifikowanych w kierunku zarządzania projektami. Manager projektu ma za zadanie kierować wdrożeniem odcinkowym i rozliczać się przed komitetem koordynacyjnym z postępów prac wdrożeniowych.

Realizując zasadę rozdziału działań wdrożeniowych i kontrolnych, niezależnie od komitetu wdrożeniowego należy powołać **komisję ds. monitoringu** wdrażania strategii. Komisja ma za zadanie wybrać metodę systematycznej kontroli wdrażania programów zarówno pod względem merytorycznym, jak i finansowym. Komisja pełniąc rolę Back Office całego systemu wdrażania strategii, zatwierdza wyniki działań komitetu ds. wdrożenia i raporty dla Rady Miejskiej i Burmistrza.

10.4.2. Monitoring strategii

Niezależnie od procedury wdrażania poszczególnych projektów, Strategia stanowi całościowy dokument prognostyczny, który może podlegać modyfikacji w zależności od istniejącej sytuacji oraz koniunktury. Dla ukazania stopnia realizacji oraz wyników długofalowych, konieczny jest ciągły monitoring, obrazujący trafność planowania. Monitoring ten należy podzielić na następujące kategorie:

- Monitoring fazy projektów (bezpośredniego wdrażania zadań)
- Monitoring oddziaływania krótkoterminowego (osiągniętych rezultatów)
- Monitoring oddziaływania długofalowego (osiągniętych wyników).

Analiza wyników monitorowanych danych musi zawierać czytelne porównanie w czasie zmienności wskaźników. Konieczne jest wprowadzenie kilku podstawowych wskaźników globalnych, które staną się miernikiem postępu i dla których możliwe będzie zastosowanie testu statystycznego istotności zmienności w czasie. Nie mniej ważnym zagadnieniem jest inicjowanie współpracy pomiędzy sektorem publicznym, prywatnym i organizacjami pozarządowymi. To zadanie stanowi kontynuację pracy nad strategią, gdzie władze miasta zaprosiły do współpracy wszystkie, aktywne jednostki życia społeczno-gospodarczego z terenu swoich gmin. Cykliczne spotkania i przedstawianie propozycji współdziałania i współfinansowania istotnych projektów strategicznych daje dodatkowe możliwości zrealizowania ambitnych zamierzeń.

Bezpośrednio z monitoringiem stanu realizacji strategii oraz współpracą, wiąże się aktywna prezentacja oraz kontakt z lokalnymi mediami. Plan takiego działania powinna opracować komisja monitorująca, wyłaniając spośród swego grona pełnomocnika ds. kontaktu z mediami.

10.4.3. Faza wdrażania zadań strategicznych

Na tym etapie istotne jest osiągnięcie fizycznego rozpoczęcia w określonym czasie założonych w programie zadań. Monitoring prowadzony jest przez komisję monitorującą i polega na porównaniu założonych czasów dla danego zadania ze stanem bieżącym. Wykorzystuje się przy tym formularz sprawozdania kwartalnego, wypełniany przez odpowiedzialnych za wdrożenie konkretnego zadania. W fazie końcowej projektu komisja monitorująca ocenia dostarczone sprawozdanie końcowe menedżera zadania z założeniami harmonogramu czasowego.

Raz na kwartał komisja monitorująca ocenia stan wykonania procedury wdrażania projektu, nanosząc do harmonogramu stan bieżący realizacji danego zadania. Powstałe odchylenia są oceniane i wprowadzana jest korekta.

10.4.4. Faza krótkoterminowych skutków wdrożenia projektu.

Obejmuje okres do 2 lat bezpośrednio po zamknięciu projektu strategicznego. Skutki te są mierzone porównaniem zadanych wskaźników kwantyfikacji dla danego projektu. Analizie porównawczej podlega tabela najbardziej istotnych czynników, wykorzystując test statystyczny istotności obserwowanych empirycznie zmian (np. chi-kwadrat). Oceny dokonuje komisja monitorująca i nanosi wynik częściowy do ogólnego raportu o skutkach wdrożenia elementu strategii.

Przy wyborze wskaźników, koniecznym jest ich analiza pod kątem unikalności dla danego projektu. Ich wpływ na całość realizacji strategii powinien być najbardziej skorelowany z pozostałymi. Z drugiej zaś strony powinny być one zmienne w czasie. Nie zawsze się to udaje, ale w wielu wypadkach istnieje przynajmniej jeden, charakterystyczny parametr, którego wartość odpowiada warunkom analizy.

10.5. Sposoby monitorowania i oceny strategii miasta

Dla oceny programów, których częścią są zadania strategiczne rozróżnia się następujące typy ocen:

- **ex- ante** (przed realizacją programu),

- **mid-term** (w połowie okresu realizacji); w odniesieniu do strategii na lata 2007-2015 ocena taka zostanie sporządzona w roku 2010,
- **ex-post** (na zakończenie programu), w jej ramach przewiduje się, że po zakończeniu danego projektu - przez dwa kolejne lata, w systemie rocznym sporządzane będą raporty, celem porównania wartości rzeczywistych i planowanych wskaźników realizacji każdego programu oraz całej strategii,
- **on-going** (bieżąca); ocenie tej podlegać będą poszczególne zadania w trakcie ich realizacji, w układzie raportów rocznych, a w przypadku krótkoterminowych projektów, po ich zakończeniu.

10.5.1. Faza realizacji zadań

Na tym etapie istotne jest osiągnięcie wypełnienia czasowego zadań określonych harmonogramem wdrożenia strategii. Równolegle oceniane są harmonogramy projektów oraz pozostających w związku zadań równoległych.

Monitoring polega na analizie sprawozdań rocznych, przekazanych od odpowiedzialnych managerów za wdrożenie zadań cząstkowych. Równocześnie porównywane są analizy finansowe i budżetowe tak, aby nie pojawiły się chwilowe utraty płynności. Odpowiedzialna jest za to komisja monitorująca. Komisja monitorująca przekazuje Staroście wyniki analizy realizacji zadań strategicznych i wprowadza ewentualne korekty lub wdraża decyzje synchronizujące i procedury rezerwowe.

10.5.2. Faza oddziaływania krótkookresowego

Na tym etapie istotne jest osiągnięcie pożądaných wyników, określonych wskaźnikami globalnymi, zgodnie z kwantyfikacją strategii miasta. Przykładami takich wskaźników mogą być:

- spadek bezrobocia,
- wzrost ceny gruntów inwestycyjnych,
- przyrost wolumenu podatków lokalnych,
- wzrost liczby firm,
- wzrost wytworzonej wartości dodanej.

Monitoring finansowo-czasowy powinien obejmować skutki wdrożenia projektów i ich wpływ na budżet, a zwłaszcza płynność finansową miasta (lub gminy związanej finansowo z zadaniem). Harmonijnie wdrażana strategia musi zapewnić stałą poziom płynności finansowej oraz przyrost środków inwestycyjnych. Wskaźnik ten jest bardzo czułym narzędziem weryfikacji poprawności zarządzania projektami.

Niezależnie od monitoringu merytorycznego, należy przy okazji analizy mid-term wykonać kolejną ankietę z zapytaniami, określonymi w pkt. 6 ankiety do społeczeństwa, porównując odpowiedzi w czasie.

10.5.3 Faza monitoringu długofalowego i oceny

W analizie długofalowej przeprowadzone będą porównania zmienności w czasie wybranych wskaźników fazy oddziaływania krótkookresowego. Założone wartości tych wskaźników powinna określić Rada Miasta. Do weryfikacji przebiegu w czasie należy użyć analizy statystycznej (współczynnika korelacji oraz weryfikacji hipotez w oparciu o test chi-kwadrat). Za analizę długookresową odpowiedzialny jest sekretarz miasta, który może dla jej wykonania posłużyć się komisją monitorującą.

Z końcem okresu prognostycznego strategii rozwoju należy ponownie wykonać ankietę, dotyczącą rozwoju miasta. Stanie się ona tym samym dokumentem rozliczenia końcowego i dokumentem otwarcia dla nowej strategii.

10.6 Public relations strategii miasta Pieszyce

Począwszy od podjęcia uchwały o przyjęciu Strategii - gmina informuje opinię publiczną o podjętych działaniach wdrożeniowych. W szczególności konieczna jest społeczna konsultacja wyboru koordynatorów programów oraz zadań. W działania te muszą zostać włączone gminy, jako najistotniejszy element budżetu strategii oraz fizycznej realizacji zadań, w postaci projektów inwestycyjnych. Istnieje konieczność przekazywania społeczności lokalnej rzeczowej i wyczerpującej informacji na temat realizacji Strategii. Public Relations, którego zadaniem jest upowszechnianie zamierzeń strategii i dokumentów z nią powiązanych (Plany rozwoju lokalnego gmin, Wieloletnie plany inwestycyjne oraz studia wykonalności) wśród mieszkańców, jednostek podległych, organizacji i podmiotów gospodarczych, odbywać się będzie poprzez trzy formy komunikacji:

- serwisy internetowe - będące szybkim i ogólnodostępnym źródłem informacji,
- współpracę z mediami – kluczowe działania wykorzystujące współpracę z prasą, radiem, telewizją o zasięgu lokalnym,
- bezpośrednie działania informacyjno – promocyjne Starosty.

Podstawowym celem działań, związanych z Public Relations Strategii, jest dotarcie do jak najszerszej grupy odbiorców końcowych działań, podejmowanych w jej ramach, a więc do mieszkańców miasta, przedsiębiorców lokalnych, organizacji społecznych. A dodatkowo do potencjalnych inwestorów zewnętrznych, dla których jasno i czytelnie sformułowane zasady zrównoważonego rozwoju, poparte absorpcją znaczących środków pomocowych, stanowią jeden z czynników, decydujących o zakwalifikowaniu miasta jako atrakcyjnego dla alokacji inwestycji, generujących nowe miejsca pracy.

Informowanie społeczności lokalnej o realizacji Strategii miasta odbywać się będzie w sposób pośredni – przez lokalne media, jak i bezpośredni – konferencje i spotkania z mieszkańcami i organizacjami. Materiały promocyjne będą określać cele realizacji poszczególnych zadań w ramach strategii, planowane wskaźniki osiągnięć oraz źródła finansowania projektów i beneficjentów bezpośrednich. Istotnym elementem będą działania promocyjne polegające na prezentacji beneficjentów oraz projektów, które zostały rozliczone i sfinansowane z funduszy pomocowych UE. W ramach promocji strategii podejmowane będą w szczególności takie działania jak:

- umieszczenie na stronie internetowej miasta Pieszycy dokumentu i jego streszczenia
- wydanie biuletynu informacyjnego dla beneficjentów (poświęconego wybranym projektom strategicznym i zadaniom w ich obrębie),
- organizacji spotkań z potencjalnymi partnerami społeczno - gospodarczymi,
- publikacji w prasie (w przypadku wybranych projektów).

10.7 Zmiany w dokumencie

Strategia Rozwoju Miasta jest ekspertyzą średnioterminową, podlegającą ciągłej weryfikacji podyktowanej sytuacją społeczno-gospodarczą. Muszą zatem istnieć mechanizmy jej modyfikacji oraz optymalizacji wobec potencjalnych zmian, zarówno w otoczeniu prawnym, gospodarczym, jak i społecznym, tak w wymiarze ogólnokrajowym, regionalnym i lokalnym, spowodowanych czynnikami zewnętrznymi, jak i wewnętrznymi.

Niniejszy program może ulec pewnym zmianom bądź uzupełnieniom w drodze stosownej decyzji Rady Miejskiej Pieszycy. W szczególności niniejsza strategia może zostać zmieniona, bądź uzupełniona na wniosek Rady Miejskiej lub Burmistrza. Przesłankami zmiany niniejszego programu mogą być wnioski lub sugestie funkcjonujących w gminie podmiotów gospodarczych, organizacji społecznych lub poszczególnych mieszkańców albo ich grup.

Zmiana działań i priorytetów, o których mowa w Strategii, jak również ich uszczegółowienie i uzupełnienie, może nastąpić w trakcie realizacji programów, w szczególności po przyjęciu uchwały budżetowej na kolejny rok budżetowy, określającej zadania inwestycyjne lub innych uchwał, w szczególności dotyczących Wieloletniego Planu Inwestycyjnego gmin wchodzących w skład miasta.

11. ANKIETY, KARTA PROGRAMU, INDEKSY I SPISY

11.1 Ankieta strategii rozwoju miasta Pieszycy

Pytania szczegółowe

1.

Które z kluczowych zagadnień w strategii rozwoju miasta Pieszycy są dla Pani (Pana) najbardziej istotne? Proszę wybrać 6 zadań i uszeregować je wg kolejności wpisując w kratce obok cyfry od 1 do 6.

1. Inwestujemy w naukę, języki, internet i nasze dzieci
2. Tworzymy tereny inwestycyjne dla nowych osiedli i firm
3. Infrastruktura techniczna jest priorytetem inwestycyjnym (woda, kanalizacja, gazyfikacja, prąd)
4. Rynek rolny i przetwórstwo rolne podstawą ekonomiczną Gminy Pieszycy
5. Dbalność o ochronę środowiska i czystość ekologiczną podstawową normą w gminie
6. Zapraszamy inwestorów do naszej gminy (ułatwienia i preferencje)
7. Atrakcyjność rekreacyjna Miasta Pieszycy magnesem dla inwestorów
8. Miasto Pieszycy pomaga wykluczonym i ubogim - program socjalny
9. Rozwijamy kulturę, sztukę oraz promocję gminy na zewnątrz
10. Wdrażamy plan ochrony zdrowia i usług medycznych w gminie
11. Podstawą rozwoju gminy jest budowa dróg gminnych i osiedlowych
12. Najważniejsza jest sprawna i tania administracja w gminie
13. Walczmy aktywnie o fundusze z UE
14. Wspieramy lokalne społeczności (odnowa wsi, tradycji i lokalnej więzi)

2.

Mając ograniczone środki na realizację strategicznych zagadnień, proszę zaproponować 6 najbardziej Pani (Pana) zdaniem istotnych wydatków.

1. Sfinansować budowę hali sportowo-widowiskowej
2. Sfinansować budowę nowych mieszkań komunalnych, socjalnych
3. Sfinansować rozbudowę infrastruktury wodno - ściekowej na terenie miasta Pieszycy
4. Sfinansować budowę kilku stałych atrakcji turystyczno-rekreacyjnych
5. Sfinansować przekształcenie dostępnych terenów w tereny inwestycyjne
6. Sfinansować budowę ośrodka zdrowia
7. Sfinansować budowę nowoczesnego przedszkola
8. Sfinansować przebudowę dróg gminnych
9. Sfinansować budowę terenów rekreacyjnych
10. Utworzyć ośrodek kultury i sportu (wyposażenie, etaty)
11. Dofinansować szkoły podstawowe (termomodernizacja, wyposażenie)
12. Sfinansować utworzenie ośrodka nauczania języków, informatyki
13. Dofinansować grupy młodzieży (wyjazdy, organizacja imprez)
14. Dofinansować zajęcia pozaszkolne (języki, nowe techniki)
15. Sfinansować szkolenia dla rolników (reorientacja zawodowa i ekonomia rolnictwa)
16. Dofinansować opiekę społeczną i zasiłki socjalne
17. Sfinansować dokumentację i konieczne działania dla pozyskania funduszy UE

- 18. Sfinansować rozwój sieci internet w gminie
- 19. Utworzyć fundusz rozwoju przedsiębiorczości
- 20. Dofinansować obiekty sportowe ogólnodostępne (basen, ścieżki rowerowe)
- 21. Dofinansować kluby sportowe (wyposażenie, kadra, wyjazdy)

3.

Każda strategia charakteryzuje się pewnymi, wskaźnikami, które umożliwiają ocenę jej wykonania i obserwację postępu wdrażania w czasie.

Które z wymienionych wskaźników są dla Pani(Pana) najbardziej istotne ? (Proszę podać 6 najważniejszych).

- 1. Zmniejszenie bezrobocia w gminie o liczbę bezwzględną
- 2. Wzrost średniego dochodu rocznego na mieszkańca gminy
- 3. Wzrost wpływów do budżetu gminy z tytułu podatków i opłat
- 4. Wzrost wpływów do budżetu z tytułu pozyskanych środków z UE
- 5. Liczba osób zameldowanych na terenie gminy
- 6. Liczba nowopowstałych podmiotów gospodarczych
- 7. Liczba nowopowstałych miejsc pracy
- 8. Kwota wypłaconych zasiłków socjalnych i dopłat
- 9. Liczba przeszkolonych osób, znajdujących pracę
- 10. Liczba dzieci uczestniczących w zajęciach pozalekcyjnych
- 11. Liczba dzieci w przedszkolu i żłobku
- 12. Długość wybudowanej sieci kanalizacyjnej
- 13. Długość wybudowanych lub wyremontowanych dróg
- 14. Powierzchnia przygotowanych nowych terenów inwestycyjnych
- 15. Cena 1 m² gruntu pod inwestycje w gminie
- 16. Kwota pozyskanych środków z UE
- 17. Inne

4.

W jaki sposób strategia rozwoju gminy powinna wpłynąć na obniżenie lub utrzymanie na niezmiennym poziomie kosztów życia dla mieszkańców gminy? (Proszę zaznaczyć 6 najważniejszych obszarów)

- 1. Obniżenie kosztów
- 2. Podnoszenie opłat lokalnych zgodnie ze wskaźnikiem inflacji
- 3. Pozyskiwanie środków z funduszy UE oraz innych, pozabudżetowych
- 4. Zwiększenie wpływów z podatków przez aktywizację działalności gospodarczej
- 5. Wyprzedaż majątku, będącego w gestii gminy i przeznaczenie na wyrównania
- 6. Emisję obligacji i papierów dłużnych z przeznaczeniem na wyrównania i dopłaty
- 7. Przesunięcie części środków inwestycyjnych na dopłaty i wyrównania
- 8. Obniżenie dotacji budżetowych na cele socjalne, pomoc społeczną, kulturę
- 9. Obniżenie nakładów na szkoły i przedszkola

5.

Proszę wymienić dwa najważniejsze problemy Pana/Pani sołectwa, konieczne do rozwiązania tworzonej strategii.

6.

Proszę odpowiedzieć na następujące pytania, dotyczące poziomu życia w gminie (proszę zakreślić lub podkreślić właściwą odpowiedź)

1. Czy czuje się Pani/Pan bezpiecznie w gminie?	tak	nie
2. Czy jest Pani/Pan zadowolony z nauczania szkolnego w gminie?	tak	nie
3. Czy pomoc rodzinie (przedszkola, żłobki itp.) jest wystarczająca?	tak	nie
4. Czy ma Pani/Pan problemy z otrzymaniem porady lekarskiej w gminie?	tak	nie
5. Czy na terenie gminy można znaleźć pracę?	tak	nie
6. Czy opłaty komunalne i lokalne są do zaakceptowania?	tak	nie
7. Czy jest Pani/Pan zadowolona(y) z kontaktów z urzędem gminy?	tak	nie
8. Czy chciałaby Pani/Pan założyć własną firmę na terenie gminy?	tak	nie
9. Czy w gminie można po pracy wziąć udział w zajęciach rekreacyjnych?	tak	nie
10. Czy łatwo jest dotrzeć do dowolnego miejsca w gminie autobusem?	tak	nie
12. Czy jest Pani/Pan zadowolona(y) z życia w mieście Pieszycy?	tak	nie
13. Czy chciałaby Pani/Pan opuścić teren gminy i zamieszkać gdzie indziej?	tak	nie
14. Czy Pan/Pani nosi się z zamiarem wyjazdu za granicę na dłużej	tak	nie

Dane ogólne

Płeć (zakreślić krzyżykiem właściwej):

K	M
---	---

b) Wiek (zakreślić krzyżykiem właściwe):

18-25	26-45	46-60	60+
-------	-------	-------	-----

c) Wykształcenie (zakreślić krzyżykiem właściwe):

wyższe	średnie	zawodowe	podstawowe
--------	---------	----------	------------

d) Status zawodowy (Proszę zaznaczyć jedno pole wyboru)

1. Kadra kierownicza i zarząd	☐
2. Pracownik techniczny lub biurowy	☐
4. Nauczyciel, instruktor, lekarz, prawnik, architekt...	☐
5. Pracownik fizyczny	☐
6. Przedsiębiorca	☐
7. Rolnik indywidualny	☐
8. Rzemieślnik	☐
9. Emeryt	☐
10. Bezrobotny	☐

e) Miejscowość/sołectwo:

© Instytut Funduszy Europejskich 2005³⁸

³⁸ Użycie niniejszej postaci ankiety lub jej części wymaga pisemnego zezwolenia IFE – www.ife.pl. Opracowanie wyników według ustalonego w niniejszej strategii schematu stanowi know-how Instytutu Funduszy Europejskich.

11.2. Karta programu strategii rozwoju miasta na lata 2007 – 2015

Karta programu strategii pozwala na zdefiniowanie określonych działań fizycznych oraz oszacowanie harmonogramu czasowego. Ustala również oszacowanie kosztów wdrożenia i obciążenia budżetu miasta. Karta może być rozszerzana na wiele działań.

<i>Karta programu</i>		<i>Strategia rozwoju miasta Pieszycy 2007-2015</i>
Program	Kod –	
Opis programu		
Działanie 1		
Kwantyfikatory		
Termin realizacji		
Koordinator		
Budżet projektu		
Finansowanie z budżetu miasta		
Działanie 2		
Kwantyfikatory		
Termin realizacji		
Koordinator		
Budżet projektu		
Finansowanie z budżetu miasta		
Działanie 3		
Kwantyfikatory		
Termin realizacji		
Koordinator		
Budżet projektu		
Finansowanie z budżetu miasta		

11.3. Indeksy i spisy

11.3.1 Spis tabel

TABELA 1	POPULACJA LUDNOŚCI W LATACH 2004-2006.....	16
TABELA 2	STRUKTURA POPULACJI WEDŁUG FUNKCJONALNOŚCI WIEKOWEJ	17
TABELA 3	NIKTÓRE WSKAŹNIKI DEMOGRAFICZNE [ŹRÓDŁO GUS]	26
TABELA 4	MIGRACJA WEDŁUG TYPU I KIERUNKU DLA GMINY PIESZYCE [GUS]	26
TABELA 5	MIGRACJA WEDŁUG TYPU I KIERUNKU DLA GMINY PIESZYCE [GUS]	27
TABELA 6	ANALIZA ZATRUDNIENIA I BEZRÓBOCIA W PIESZYCACH.....	28
TABELA 7	ANALIZA ZASOBÓW MIESZKANIOWYCH W MIEŚCIE PIESZYCE NA KONIEC 2004 R. WG GUS	29
TABELA 8	SZKOLNICTWO W MIEŚCIE PIESZYCE (ROK 2004) WG GUS	33
TABELA 9	LICZBA PODMIOTÓW GOSPODARCZYCH, ZAREJESTROWANYCH NA TERENIE MIASTA PIESZYCE	35
TABELA 10	UŻYTKI ROLNE W GMINIE PIESZYCE – STAN NA KONIEC 2006 (GUS)	36
TABELA 11	STRUKTURA WŁASNOŚCI GRUNTÓW NA TERENIE GMINY PIESZYCE	37
TABELA 12	OCZYSZCZANIE ŚCIEKÓW KOMUNALNYCH NA TERENIE MIASTA PIESZYCE W LATACH 2005-2006	38
TABELA 13	RELACJA ZUŻYCIA WODY DO ILOŚCI ODPROWADZONYCH ŚCIEKÓW	39
TABELA 14	EMISJA ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA Z ZAKŁADÓW ZLOKALIZOWANYCH W MIEŚCIE PIESZYCE	39
TABELA 15	WYNIKI SELEKTYWNEJ ZBIÓRKI ODPADÓW NA TERENIE MIASTA PIESZYCE	40
TABELA 16	NASYCENIE SIECIĄ WODOCIĄGOWĄ W MIEŚCIE PIESZYCE	40
TABELA 17	NASYCENIE SIECIĄ KANALIZACYJNĄ W MIEŚCIE PIESZYCE	41
TABELA 18	SIEĆ GAZOWA NA TERENIE MIASTA PIESZYCE.....	41
TABELA 19	STAN DRÓG W GMINIE PIESZYCE.....	42
TABELA 20	PROGNOZA DLA ZMIAN SYTUACJI SPOŁECZNO-EKONOMICZNEJ POLSKI HORYZONT 2006-15.....	43
TABELA 21	PRZEPIŁYWKI FINANSOWE MIASTA PIESZYCE ZA LATA 2003-2007	45
TABELA 22	SYMULACJA PRZEPIŁYWKÓW FINANSOWYCH NA LATA 2008-2013 DLA MIASTA PIESZYCE.....	47
TABELA 23	SYMULACJA PRZEPIŁYWKÓW GLOBALNIE ZA LATA 2008-2013.....	48
TABELA 24	SYMULACJA KOSZTÓW KREDYTU.....	50
TABELA 25	CZYNNIKI SWOT O NAJWYŻSZYCH WAGACH (STAN NA 2007)	57
TABELA 26	CZYNNIKI SWOT O NAJNIŻSZYCH WAGACH (STAN NA 2007)	59
TABELA 27	ŚREDNIE WARTOŚCI CZYNNIKÓW SWOT.....	60
TABELA 28	SUMA WAG CZYNNIKÓW W KATEGORIACH W KOLEJNYCH OKRESACH	60
TABELA 29	OBLICZONE WSKAŹNIKI STRATEGICZNE DLA MIASTA PIESZYCE	61
TABELA 30	MACIERZ SWOT DLA MIASTA PIESZYCE (WERSJA 2007)	62
TABELA 31	UKŁAD PREFEROWANEJ HIERARCHII ZADAŃ GLOBALNIE:	67
TABELA 32	UKŁAD HIERARCHII FINANSOWANIA ZADAŃ GLOBALNIE:	68
TABELA 33	POŻĄDANE KWANTYFIKATORY STRATEGII ROZWOJU.....	69
TABELA 34	RANGI DLA SPOSOBÓW POZYSKANIA ŚRODKÓW NA FINANSOWANIE STRATEGII.....	70
TABELA 35	MACIERZ SWOT DLA KATEGORII „ŚRODOWISKO GOSPODARCZE” SFERY PRZEDSIĘBIORCZOŚCI.....	76
TABELA 36	ANALIZA SWOT DLA KATEGORII „WSPARCIE PRZEDSIĘBIORCZOŚCI”	76
TABELA 37	ANALIZA SWOT DLA KATEGORII „DOSTĘP DO KAPITAŁU”	77
TABELA 38	ANALIZA SWOT DLA KATEGORII „INFRASTRUKTURA”	78
TABELA 39	ANALIZA SWOT DLA KATEGORII „OCHRONA ŚRODOWISKA”	79
TABELA 40	ANALIZA SWOT DLA KATEGORII „ZASOBY LUDZKIE”	80

11.3.2 Spis rysunków

RYS. 1	STRATEGIA ROZWOJU REGIONALNEGO W UKŁADZIE DOKUMENTÓW PLANISTYCZNYCH GMINY.....	12
RYS. 2	ZEWNĘTRZNE UWARUNKOWANIE STRATEGII ROZWOJU MIASTA.....	13
RYS. 3	UKŁAD HIERARCHICZNY DOKUMENTÓW PLANISTYCZNYCH JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORYALNEGO.....	14
RYS. 4	MIASTO PIESZYCE NA MAPIE DOLNEGO ŚLĄSKA.....	15
RYS. 5	SĄSIEDZTWO GMINY PIESZYCE.....	15
RYS. 6	SOŁECTWA GMINY PIESZYCE (DZIELNICE MIEJSKIE O STATUSIE SOŁECTWA).....	16
RYS. 9	MAPA OBSZARU NATURA 2000 PLH020005 PIESZYCE-KAMIONKI [ŹRÓDŁO: MOS].....	19
RYS. 10	MAPA OBSZARU NATURA 2000 – „OSTOJA NIETOPERZY GÓR SOWICH” [ŹRÓDŁO MOS].....	21
RYS. 11	UDZIAŁ BEZWZGLĘDNY KOMPONENTÓW W DOCHODZIE MIASTA PIESZYCE ZA LATA 2003-2007....	44
RYS. 12	UDZIAŁ WZGLĘDNY KOMPONENTÓW W DOCHODZIE MIASTA PIESZYCE NA LATA 2003-2007	46
RYS. 13	WZGLĘDNY UDZIAŁ WYDATKÓW INWESTYCYJNYCH MIASTA PIESZYCE W LATACH 2003-2007.	46
RYS. 14	ILUSTRACJA ZDOLNOŚCI KREDYTOWEJ MIASTA PIESZYCE W LATACH 2003 - 2007.....	49
RYS. 15	SYMULACJA MAKSYMALNEJ ZDOLNOŚCI KREDYTOWEJ DLA MIASTA PIESZYCE W LATACH 2008 - 2013	50